

**UCHWAŁA NR XIV/70/2015
RADY MIEJSKIEJ W SŁAWNIE**

z dnia 29 października 2015 r.

**w sprawie uchwalenia „Programu ochrony środowiska dla miasta Sławno
na lata 2015-2018 z perspektywa do roku 2021”**

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt.15 ustawy z dnia 08 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013r. poz.594 z późniejszymi zmianami) ,art. 18 ust.1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2013r. poz.1232 z późniejszymi zmianami), po uzyskaniu opinii Zachodniopomorskiego Państwowego Inspektora Sanitarnego w Szczecinie ,Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie i Zarządu Powiatowego w Sławnie oraz odstąpieniu od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko w uzgodnieniu z Regionalną Dyrekcją Ochrony Środowiska w Szczecinie i Zachodniopomorskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym w Szczecinie uchwała się co następuje:

§ 1. Uchwala się „Programu ochrony środowiska dla miasta Sławno na lata 2015-2018 z perspektywą do roku 2021” ,stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Sławno .

§ 3. Traci moc uchwała Nr XXVI/182/2004r. z dnia 31 08. 2004r. w sprawie przyjęcia Programu Ochrony Środowiska i Planu Gospodarki Odpadami dla miasta Sławno.

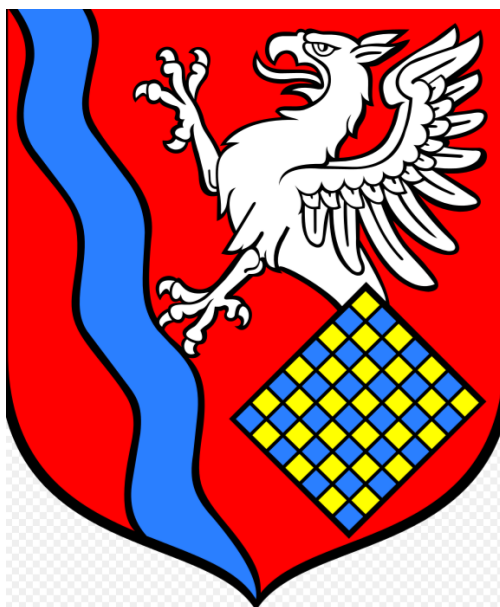
§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

§ 5. Uchwała podlega ogłoszeniu poprzez wywieszenie na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego.

Przewodnicząca Rady
Miejskiej w Sławnie

/-/ **Edyta Szczygielska**

Program Ochrony Środowiska dla Miasta Sławno na lata 2015-2018 z perspektywą do roku 2021

MIASTO SŁAWNO
POWIAT SŁAWIEŃSKI
WOJEWÓDZTWO ZACHODNIOPOMORSKIE

ZAMAWIAJĄCY	MIASTO SŁAWNO
WYKONAWCA	WESTMOR CONSULTING
WYKONAŁ	JOANNA NISZTUK ANALITYK
SPRAWDZAJĄCY	

SŁAWNO 2014

Spis treści

1. WPROWADZENIE	5
2. PODSTAWA WYKONANIA PRACY	5
3. METODYKA OPRACOWANIA PROGRAMU	5
4. CHARAKTERYSTYKA MIASTA	8
4.1. POŁOŻENIA ADMINISTRACYJNE I GEOGRAFICZNE	8
4.2. UKSZTAŁTOWANIE POWIERZCHNI, GEOMORFOLOGIA, GEOBOTANIKA	11
4.2.1. UKSZTAŁTOWANIE POWIERZCHNI MIASTA – RZEŻBA TERENU	11
4.2.2. REGIONALIZACJA GEOMORFOLOGICZNA MIASTA	11
4.2.3. REGIONALIZACJA GEOBOTANICZNA MIASTA	12
4.3. WARUNKI KLIMATYCZNE	12
4.4. ZABYTKI KULTURY MATERIALNEJ	15
4.5. ANALIZA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA	15
STRUKTURA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA	15
FORMY UŻYTKOWANIA TERENU	16
4.6. DEMOGRAFIA	19
4.7. SYTUACJA GOSPODARCZA	23
4.8. INFRASTRUKTURA TECHNICZNO – INŻYNIERYJNA MIASTA	25
5. ZAŁOŻENIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA SŁAWNO	34
5.1. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE DO REALIZACJI PROGRAMU	34
5.1.1. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH UNII EUROPEJSKIEJ	35
5.1.2. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z POLITYKI EKOLOGICZNEJ PAŃSTWA	36
5.1.3. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z POLITYKI EKOLOGICZNEJ WOJEWÓDZTWA	37
5.1.4. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z POLITYKI EKOLOGICZNEJ POWIATU	41
5.1.5. UWARUNKOWANIA WEWNĘTRZNE REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA MIASTA SŁAWNO	43
6. ZAŁOŻENIA OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA SŁAWNO DO 2021 ROKU	44
6.1. NADRZĘDNY CEL PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA SŁAWNO	44
6.2. PRIORYTETY EKOLOGICZNE	44
7. POPRAWA JAKOŚCI ŚRODOWISKA I BEZPIECZEŃSTWA EKOLOGICZNEGO	45
7.1. JAKOŚĆ WÓD I STOSUNKI WODNE	45
7.1.1. STAN AKTUALNY	45
7.1.2. PROGRAM POPRAWY DLA POLA: JAKOŚĆ WÓD I STOSUNKI WODNE	53

7.2. POWIETRZE	54
7.2.1. STAN AKTUALNY	54
7.2.2. PROGRAM POPRAWY DLA POLA: POWIETRZE ATMOSFERYCZNE	66
7.3. HAŁAS	67
7.3.1. STAN AKTUALNY	67
7.3.2. PROGRAM POPRAWY DLA POLA: HAŁAS I WIBRACJE	69
7.4. PROMIENIOWANIE ELEKTROMAGNETYCZNE	70
7.4.1. STAN AKTUALNY	70
7.4.2. PROGRAM POPRAWY DLA POLA: PROMIENIOWANIE ELEKTROMAGNETYCZNE	73
7.5. POWAŻNE AWARIE I ZAGROŻENIA NATURALNE	74
7.5.1. STAN AKTUALNY	74
7.5.2. PROGRAM POPRAWY DLA POLA: POWAŻNE AWARIE I ZAGROŻENIA NATURALNE	81
8. OCHRONA DZIEDZICTWA PRZYRODNICZEGO I RACJONALNE UŻYTKOWANIE ZASOBÓW PRZYRODY	82
8.1. OCHRONA PRZYRODY I KRAJOBRAZU	82
8.1.1. STAN AKTUALNY	82
8.1.2. PROGRAM OPERACYJNY DLA POLA: OCHRONA PRZYRODY I KRAJOBRAZU	95
8.2. GLEBY	96
8.2.1. STAN AKTUALNY	96
8.2.2. PRZEOBRAŻENIA GLEB I PRZEKSZTAŁCENIA POWIERZCHNI ZIEMI	98
8.2.3. PROGRAM POPRAWY DLA POLA: GLEBY	98
8.3. SUROWCE MINERALNE	99
8.3.1. STAN AKTUALNY	99
8.3.2. PROGRAM POPRAWY W POLU: OCHRONA ZASOBÓW KOPALIN	99
9. GOSPODARKA ODPADAMI	100
9.1. STAN AKTUALNY	100
9.2. PROGRAM POPRAWY W POLU: GOSPODARKA ODPADAMI	105
10. ZRÓWNOWAŻONE WYKORZYSTANIE SUROWCÓW, MATERIAŁÓW, WODY I ENERGII	105
10.1. RACJONALIZACJA ZUŻYCIA WODY	105
10.2. ZRÓWNOWAŻONE WYKORZYSTANIE ENERGII	107
10.3. WYKORZYSTANIE ENERGII ZE ŹRÓDEŁ ODNAWIALNYCH	109
10.4. ZRÓWNOWAŻONE WYKORZYSTANIE MATERIAŁÓW	111
11. WŁĄCZANIE ASPEKTÓW EKOLOGICZNYCH DO POLITYK SEKTOROWYCH	112
11.1. ZAGADNIENIA OCHRONY ŚRODOWISKA W UJĘCIU SEKTOROWYM	112
11.1.1. TURYSTYKA I REKREACJA	112
11.1.2. TRANSPORT	113

11.1.3. HANDEL	114
11.1.4. ROLNICTWO	114
11.1.5. GOSPODARKA KOMUNALNA I BUDOWNICTWO	118
11.1.6. PRZEMYSŁ	119
11.1.7. AKTYWIZACJA RYNKU DO DZIAŁAŃ NA RZECZ ŚRODOWISKA.....	119
12. EDUKACJA EKOLOGICZNA.....	120
12.1. DOTYCHCZASOWA EDUKACJA EKOLOGICZNA	120
12.2. EDUKACJA EKOLOGICZNA FORMALNA (SZKOLNA)	120
12.3. EDUKACJA EKOLOGICZNA POZASZKOLNA.....	121
12.4. CELE W ZAKRESIE EDUKACJI EKOLOGICZNEJ	121
13. ASPEKTY FINANSOWE REALIZACJI PROGRAMU.....	123
14. ANALIZA MOŻLIWYCH DO ZASTOSOWAŃ ROZWIĄZAŃ W OPARCIU O OCENĘ INFRASTRUKTURY MIASTA, ORGANIZACJĘ WEWNĘTRZNA I ZARZĄDZANIE OCHRONĄ ŚRODOWISKA W MIEŚCIE ORAZ SYTUACJĘ FINANSOWĄ WRAZ Z LISTĄ PODMIOTÓW DO KTÓRYCH KIEROWANE SĄ OBOWIĄZKI USTALONE W PROGRAMIE	147
15. ZARZĄDZANIE W PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA	149
15.1. STRUKTURA ZARZĄDZANIA ŚRODOWISKIEM	149
15.2. STRUKTURA ZARZĄDZANIA PROGRAMEM	151
16. MONITORING PROGRAMU I ŚRODOWISKA	151
17. SPIS TABEL.....	155
18. SPIS RYSUNKÓW	155
19. SPIS WYKRESÓW.....	156

1. Wprowadzenie

Celem niniejszego dokumentu jest opracowanie *Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Sławno na lata 2015 – 2018 z perspektywą do roku 2021*, który porusza szeroko rozumianą problematykę ochrony środowiska na terenie Miasta.

Nadrzędnym celem programu ochrony środowiska jest *osiągnięcie trwałego i zrównoważonego rozwoju Miasta oraz poprawa jego atrakcyjności poprzez działania społeczne i inwestycyjne w zakresie ochrony środowiska*.

Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska niniejszy dokument zawiera cele ekologiczne, priorytety ekologiczne, rodzaj i harmonogram działań proekologicznych, środki i mechanizmy niezbędne do osiągnięcia wyznaczonych celów. Program ochrony środowiska definiuje cele i zadania dla najbliższych czterech lat (2015-2018) oraz cele i zadania długookresowe (do roku 2021), monitoring realizacji programu oraz nakłady finansowe potrzebne na wdrożenie założeń programu. Program Ochrony Środowiska spełnia wymagania zawarte w opracowanym przez Ministerstwo Środowiska dokumencie „Wytyczne do sporządzania programów ochrony środowiska na szczeblu regionalnym i lokalnym”.

Niniejszy dokument jest zgodny z dokumentami powiatowymi i wojewódzkimi oraz ze strategią „*Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko - perspektywa do 2020 r.*”.

2. Podstawa wykonania pracy

Niniejszy dokument wykonany został na podstawie umowy z dnia 13 października 2014 r. na opracowanie „*Programu ochrony środowiska dla Miasta Sławno na lata 2015-2018 z perspektywą do roku 2021*”, zawartej pomiędzy Miastem Sławno z siedzibą w Sławnie, ul. M. C. Skłodowskiej 9, 76-100 Sławno, a firmą WESTMOR CONSULTING z siedzibą w Bądkowie przy ul. 1 Maja 1a, 87-704 Bądkowo.

3. Metodyka opracowania Programu

Gminny Program Ochrony Środowiska jest dokumentem strategicznym, opracowywanym na szczeblu gminnym, odnoszącym się do aspektów środowiskowych. Zachowując spójność ze Strategią Rozwoju Miasta, Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta oraz innymi dokumentami strategicznymi obowiązującymi na szczeblu gminnym, dokument ten ma określać i systematyzować działania środowiskowe, niezbędne do poprawy jakości życia i stanu środowiska na terenie Miasta oraz przyczyniać się do zapewnienia zrównoważonego rozwoju Miasta.

Program Ochrony Środowiska dla Miasta Sławno został opracowany na zlecenie Burmistrza Miasta, zgodnie z art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 27.04.2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2013, poz. 1232), uwzględniając cele zawarte w strategiach, programach i dokumentach programowych, o których mowa w art. 14 ust. 1.

Projekt Programu Ochrony Środowiska zgodnie z art. 17 ust. 2 podlega zaopiniowaniu przez organ wykonawczy powiatu, czyli Zarząd Powiatu w Sławnie. Jednocześnie należy podkreślić, że Burmistrz Miasta Sławno, zgodnie z art. 17 ust. 4, zapewnia możliwość konsultacji społecznych, na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie programu ochrony środowiska.

Po przeprowadzeniu postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko oraz po zaopiniowaniu, Program ten, zgodnie z art. 18 ust. 1 w/w ustawy, uchwała Rada Miejska. Ustawa ta wprowadza również obowiązek sporządzania co 2 lata raportu z wykonania programów i przedstawienia ich Radzie Miejska.

W sporządzonym opracowaniu uwzględniono wymagania obowiązujących przepisów prawnych dotyczących zagadnień ochrony środowiska. Podstawę prawną Programu stanowią następujące akty prawne:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 poz. 594 z późn. zm.)
- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2013 r. poz. 1232)
- ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r., poz. 1235)
- ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tj. Dz. U. z 2013 r., poz. 627 z późn. zm).
- ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. z 2013 r poz. 1399)
- ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2013, poz. 21)
- ustawa o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi z dnia 06 sierpnia 2013r. (Dz. U. z 2013r. poz. 888),
- ustawa z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej (tj. Dz. U. z 2014 r. poz. 141),

- ustawa z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. z 2004 r. Nr 3, poz. 20 ze zm.)
- ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. prawo wodne (tj. Dz. U. z 2015r. poz. 469),
- ustawa z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu (tj. Dz. U. z 2015r. poz. 62),
- ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tj. Dz. U. z 2013r. Poz. 120),
- ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz. U. z 2015r. poz. 19),
- ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (tj. Dz. U. z 2014r. poz. 1153),
- ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2015r. poz. 13),
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (tj. Dz. U. z 2015r. poz. 19).

W trakcie prac nad Programem:

- konsultowano się z pracownikami Urzędu Miejskiego w zakresie pozyskania informacji niezbędnych do opracowania Programu,
- dokonano oceny relacji pomiędzy zapisami środowiskowych dokumentów strategicznych szczebla centralnego, wojewódzkiego i powiatowego, w celu ustalenia uwarunkowań zewnętrznych dla opracowywanego programu,
- dokonano analizy aktualnych dokumentów strategicznych dla Miasta Sławno, w celu zachowania spójności priorytetów oraz zapewnienia skoordynowanej realizacji planowanych działań ujętych we wszystkich dokumentach strategicznych,
- określono potrzeby w zakresie ochrony środowiska na terenie Miasta Sławno i na ich podstawie sprecyzowano cele i niezbędne działania ekologiczne, pozostające w zgodności z celami ujętymi w dokumentach strategicznych wyższego szczebla oraz obowiązującymi dokumentami strategicznymi dla Miasta Sławno,
- opracowano harmonogram rzeczowo-finansowy realizacji poszczególnych działań ekologicznych, mając na uwadze pilność zaspokojenia potrzeb w zakresie ochrony środowiska, możliwości finansowe Miasta, dostępne źródła finansowania,
- uzgodniono sposoby wdrażania i zasady monitorowania Programu.

W Programie Ochrony Środowiska dla Miasta Sławno uwzględniono następujące, zasadnicze części:

- charakterystykę Miasta Sławno, uwzględniającą dane demograficzne, gospodarcze oraz o stanie infrastruktury i środowiska na koniec 2012 i 2013 r.,
- uwarunkowania zewnętrzne i wewnętrzne realizacji Programu Ochrony Środowiska na szczeblu gminnym,
- cele i priorytety ekologiczne dla Miasta Sławno,
- analizę jakości środowiska na terenie Miasta wraz z planowanymi działaniami ekologicznymi,
- harmonogram realizacji działań ekologicznych na terenie Miasta Sławno,
- propozycję systemu wdrażania i monitorowania Programu.

Przygotowanie Programu Ochrony Środowiska jest konsekwencją realizacji polityki ochrony środowiska przy uwzględnieniu celów zawartych w Strategii „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko - perspektywa do 2020 r.”. Gminny Program odnosi się do dokumentów wyższego szczebla, a więc Programu Ochrony Środowiska Województwa Zachodniopomorskiego oraz Programu ochrony środowiska dla powiatu sławieńskiego. Programy te są wykonywane w określonej kolejności – od programu wojewódzkiego, poprzez programy powiatowe do gminnych. Bez wątpienia wdrożenie Programu przyczyni się do poprawy środowiska przyrodniczego oraz wzrostu atrakcyjności Miasta Sławno zarówno dla mieszkańców jak i potencjalnych inwestorów.

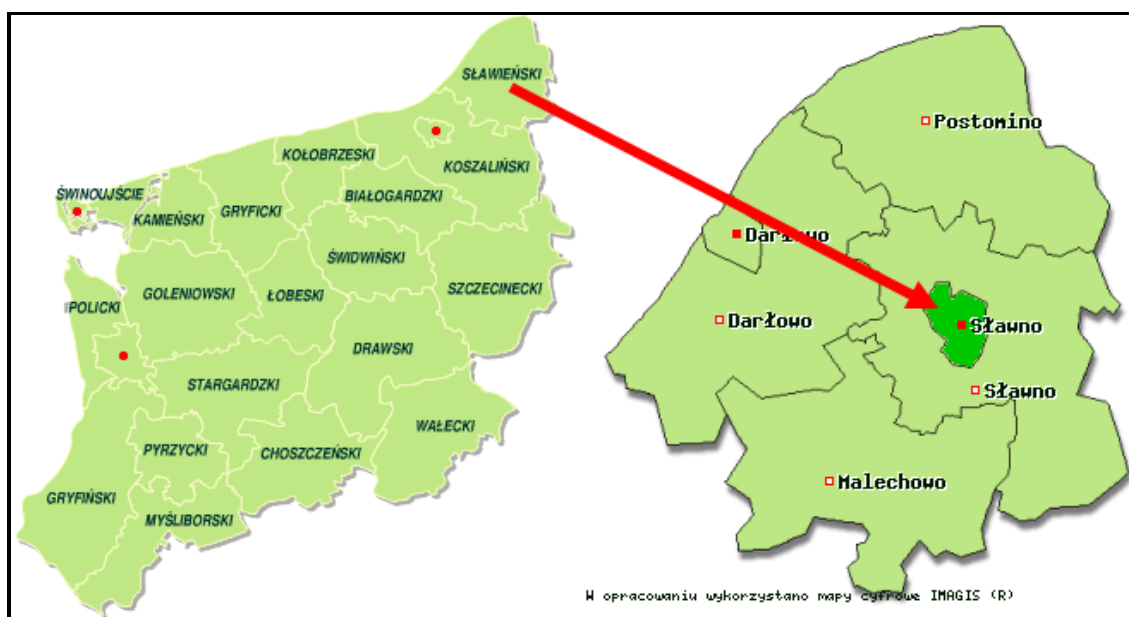
4. Charakterystyka Miasta

4.1. Położenia administracyjne i geograficzne

Gmina miejska Sławno położona jest w północno - wschodniej części województwa zachodniopomorskiego, na obszarze Równiny Słupskiej, u ujścia Moszczenicy do Wieprzy. Przez niniejszą jednostkę samorządu terytorialnego przebiega droga krajowa nr 6, droga wojewódzka nr 205 oraz linia kolejowa zapewniając bezpośrednie połączenia z największymi miastami w Polsce: Warszawą, Szczecinem, Gdańskiem, Poznaniem i Krakowem.

Miasto Sławno w całości otoczone jest przez gminę wiejską Sławno.

Rysunek 1. Położenie Miasta na tle województwa i powiatu

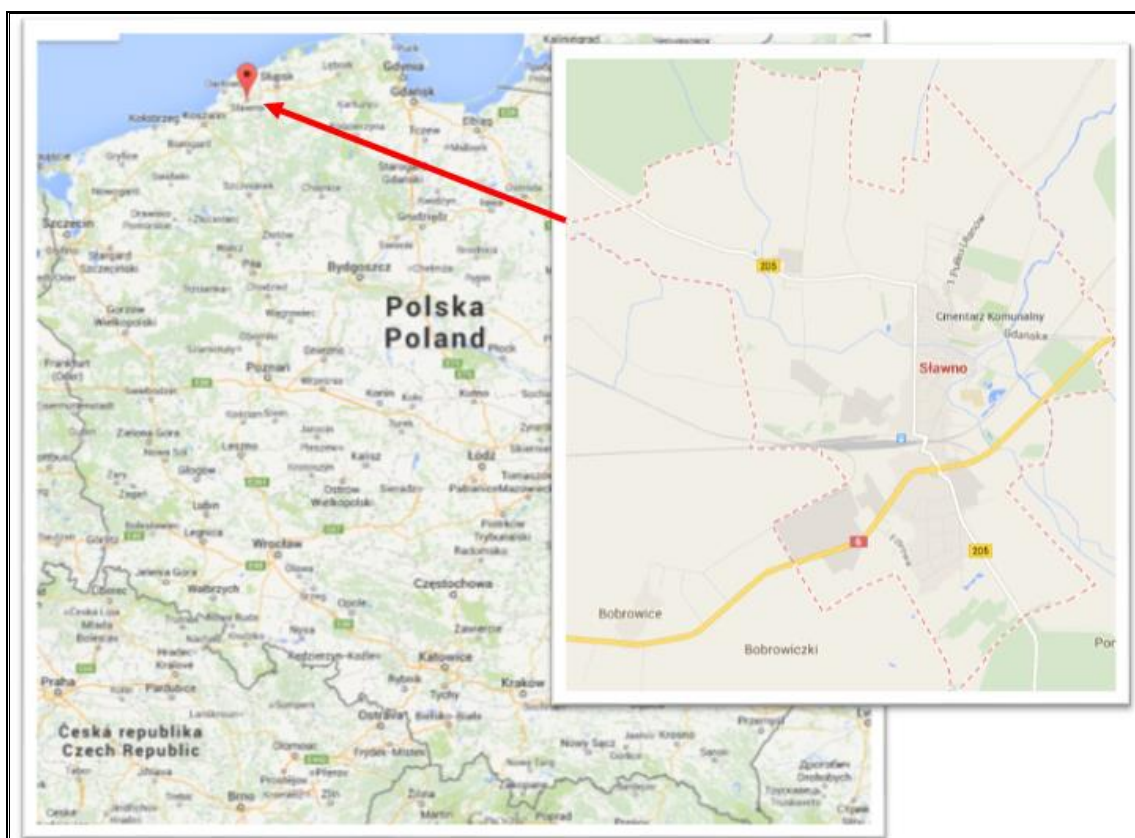
Źródło: www.zpp.pl

Na obszarze opisywanego Miasta zaobserwowano różne tereny zieleni ogólnodostępnej. Zalicza się do nich przede wszystkim Park Miejski, tereny dawnego Ogrodu Botanicznego i zieleńce umiejscowione w różnych częściach miasta. Największymi terenami zieleni wypoczynkowo - wycieczkowej i turystycznej są lasy komunalne.

W strefie Miasta występują także tereny zieleni towarzyszące ciągom komunikacyjnym, a także zadrzewienia Cmentarza Komunalnego oraz pracownicze ogrody działkowe. Obszary zieleni idą w parze z licznymi obiektami użyteczności publicznej takim jak kościoły, szkoły oraz przy szpitalu miejskim.

Źródło: Studium Krajobrazu Kulturowego Miasta Sławno

Rysunek 2. Miasto Sławno na tle Polski

Źródło: <https://www.google.pl/maps/>

Należy nadmienić, że Sławno to idealne miejsce dla osób spragnionych wypoczynku. Turyści mogą cieszyć się wolnym czasem w niedalekiej odległości Morza Bałtyckiego, jednocześnie z dala od tłocznych i sezonowych kurortów. Przyroda i bogactwo naturalne tego regionu gwarantują, fanom pieszych i rowerowych wycieczek, niezapomniane chwile spędzone na łonie natury.

Zgodnie z regionalizacją opracowaną przez Jerzego Kondrackiego z 1998 roku, obszar Miasta znajduje się w granicach Równiny Słupskiej.

Rysunek 3. Położenie geograficzne Miasta Sławno

Źródło: Państwowy Instytut Geologiczny, Centralna Baza Danych Geologicznych

4.2. Ukształtowanie powierzchni, geomorfologia, geobotanika

4.2.1. Ukształtowanie powierzchni Miasta – rzeźba terenu

Miasto Sławno leży na obszarze Równiny Słupskiej, która stanowi składową Pobrzeża Koszalińskiego.

Równina Słupska jest przedłużeniem Równiny Białogardzkiej, oddzielonej przez wał Wzgórz Koszalińskich. Powierzchnia Równiny charakteryzuje się małym urozmaiceniem na którym występują miejsca zupełnie płaskie. Jej budowę tworzą gliny morenowej, piaski glacialne oraz ropy i mułki glacialne. W północnej części równiny ciągnie się pasmo moren czołowych pochodzących z ostatniej fazy zlodowacenia Polski. Obszar Równiny Słupskiej jest terenem typowo rolniczym, na którego tle wyróżnia się kompleks leśny Puszczy Słupskiej.

4.2.2. Regionalizacja geomorfologiczna Miasta

Pod względem geomorfologicznym Miasto Sławno zlokalizowana jest w obrębie:

- Prowincji – **Niżu Środkowoeuropejskim,**
- Podprowincji – **Pobrzeżu Południowobałtyckim,**
- Makroregionie - **Pobrzeżu Koszalińskim,**

- Mezonegionie –**Równina Słupska**.

4.2.3. Regionalizacja geobotaniczna Miasta

Według geobotanicznego podziału Polski, dokonanego przez Kondrackiego (1988) Miasto Sławno jest zlokalizowana na obszarze usytuowanym w następujących jednostkach:

- Państwo – **Holoarktyka**,
- Obszar – **Euro – Syberyjski**,
- Prowincja – **Niżowo - Wyżynna, Środkowoeuropejska**
- Dział – **Bałtycki**,
- Poddział – **Pas Równin Przymorskich i Wysoczyzn Pomorskich**,
- Kraina II – **Pobrzeże Bałtyckie**.

Źródło: Waloryzacja przyrodnicza Miasta Sławno. Operat generalny.

Szata roślinna na tym terenie jest wypadkową warunków klimatycznych, ukształtowania terenu, warunków hydrologicznych, występujących gleb i torfowisk, lesistości, struktury użytków rolnych oraz stopnia przekształcenia antropogenicznego.

Elementy te powodują, że występują tu zarówno zbiorowiska charakterystyczne dla wybrzeża i pobrzeża Bałtyku, torfowiska, jak i specyficzne dla dolin rzecznych żyzne lasy.

4.3. Warunki klimatyczne

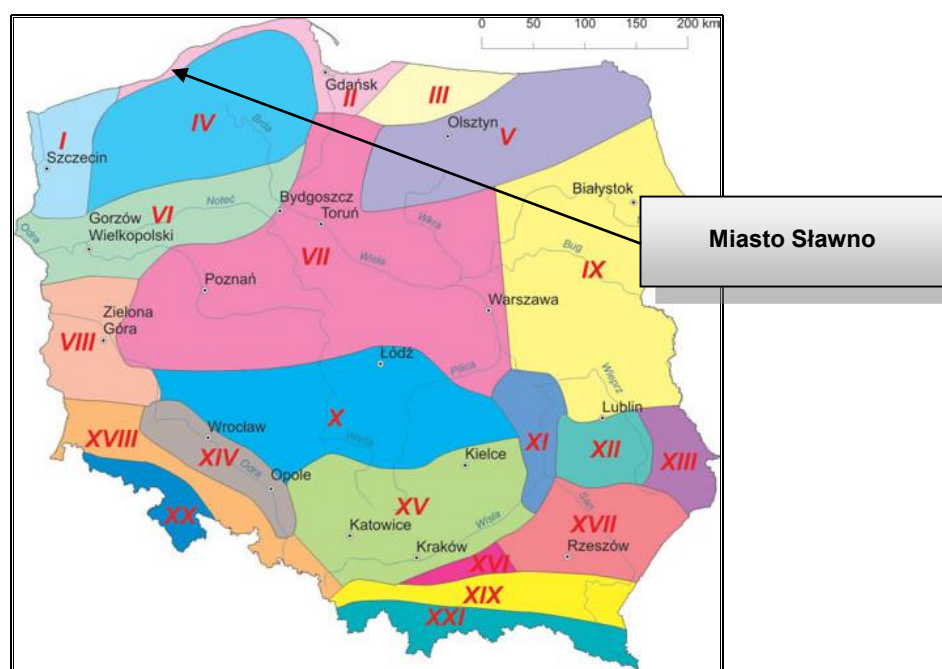
Miasto Sławno wg R. Gumińskiego leży w „zachodniobałtyckiej” dzielnicy klimatycznej. Pod względem klimatycznym obszar Miasta charakteryzują:

- średnia temperatura powietrza – 7,5 - 8⁰C;
- najcieplejszym miesiącem jest lipiec i sierpień ze średnią temperaturą +16,8⁰C, a najchłodniejszym styczeń -0,4⁰C;
- letnie temperatury dobowe wynoszą 15⁰C,
- okres wegetacyjny – 210-220 dni;
- długi okres bezprzymrozkowy - liczba dni przymrozkowych – 80 dni;
- roczna suma opadów – do 900 -1000 mm;
- najobfitszym w opady atmosferyczne miesiącem jest lipiec,
- duża wilgotność powietrza - wilgotność względna powietrza 83 – 84%,
- najkrótsza i najpóźniej zaczynająca się zima, ale także najmniejsza liczba dni gorących, którą rekompensuje długi okres rzeczywistego usłonecznienia,

- wiatry występujące na terenie Miasta Sławno należą do najsilniejszych na obszarze kraju. Średnia prędkość wiatrów nad Bałtykiem jest duża od października do marca, stąd też okres ten określany jest jako sztormowy (śr. 6-9 m/s). Natomiast średnia roczna prędkość wiatru przekracza 4 m/s. Najsłabsze wiatry notuje się od maja do lipca, przy czym udział cisz jest znikomy. Generalnie przeważają wiatry z kierunków południowo-zachodnie i zachodnie, jednak wiosną wzrasta udział wiatrów z północnego – wschodu oraz wschodu, natomiast latem z kierunku zachodniego;
- sąsiedztwo morza Bałtyckiego, duża lesistość i liczba jezior w znacznym stopniu determinuje klimat obszaru powiatu sławieńskiego oraz Miasta Sławno z wyraźnym oddziaływaniem strefy morskiej i kontynentalnej co charakteryzuje się dużą zmiennością frontów atmosferycznych z szybkimi zmianami pogody.

Powyżej przedstawione warunki klimatyczne Miasta Sławno należą do bardzo korzystnych latem i korzystnych zimą dla potrzeb turystyki i rekreacji.

Rysunek 4. Dzielnice rolniczo-klimatyczne Polski wg R. Gumińskiego

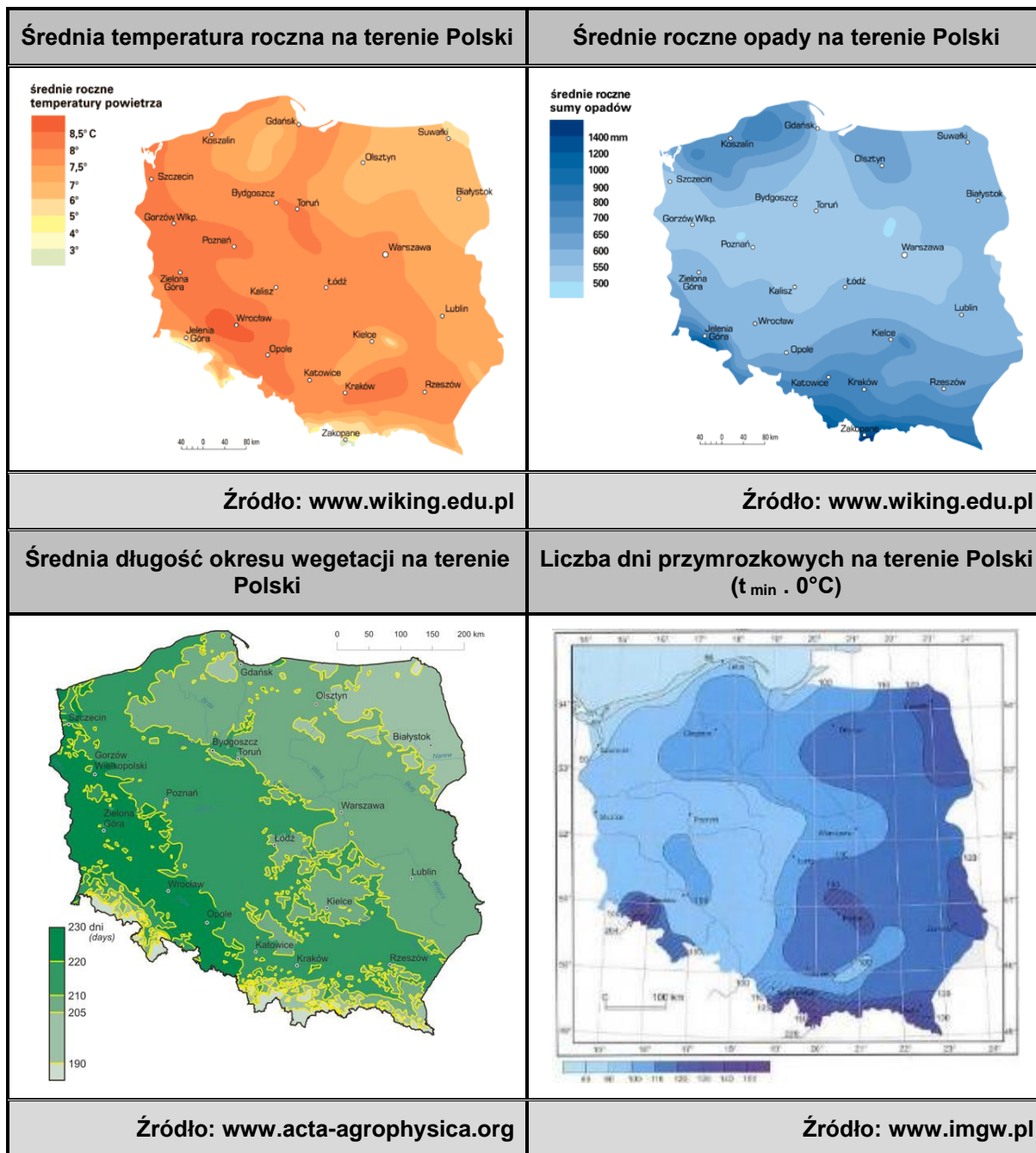
Źródło: www.acta-agrophysica.org

Legenda:

Dzielnica rolniczo-klimatyczna	
I. Szczecińska	XII. Lubelska
II. Zachodniobałtycka	XIII. Chełmska
III. Wschodniobałtycka	XIV. Wrocławska
IV. Pomorska	XV. Częstochowsko- Kielecka
V. Mazurska	XVI. Tarnowska
VI. Nadnotecka	XVII. Sandomiersko - Rzeszowska

VII.	Środkowa	XVIII.	Podsudecka
VIII.	Zachodnia	XIX.	Podkarpacka
IX.	Wschodnia	XX.	Sudecka
X.	Łódzka	XXI.	Karpacka
XI.	Radomska		

Rysunek 5. Warunki klimatyczne na terenie Miasta Sławno

4.4. Zabytki kultury materialnej

Miasto Sławno charakteryzuje bogata historia, z którą wiążą się liczne zabytki występujące na terenie Miasta. Zgodnie z informacjami zawartymi na stronie Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Szczecinie w Rejestrze zabytków nieruchomych z wyłączeniem zabytków archeologicznych na terenie miasta Sławno znajdują się:

1. kościół św. Antoniego,
2. Brama Słupska,
3. plebania ul. Kościelna 12,
4. budynek d. fabryki konserw, ul. Koszalińska 49,
5. wodociągowa wieża ciśnień, ul. Koszalińska 23A,
6. budynek młyna ul. Cieszkowskiego 1A,
7. budynek d. starostwa ob. UMiG ul. Curie-Skłodowskiej 9,
8. dom ul. Grottgera 8,
9. zespół magazynów zbożowych ul. Rapackiego 13,
10. Brama Koszalińska,
11. kościół Wniebowzięcia NMP,
12. teren Starego Miasta.

4.5. Analiza zagospodarowania przestrzennego Miasta

Struktura zagospodarowania przestrzennego Miasta

Zgodnie ze *Studium Krajobrazu Kulturowego Miasta Sławno* w planie Miasta, można wyodrębnić pięć obszarów przestrzennych, z których trzy mają metrykę średniowieczną, a dwa nowożytną. Zaliczamy do nich:

- 1) obszar Starego Miasta w obrębie przebiegu murów obronnych wyznaczonych bramami Koszalińską i Słuską wraz z terenem po dawnych fosach i wałach do wysokości promenady obiegającej miasto;
- 2) obszar przedmieścia Słupskiego (po północnej stronie miasta), wzdłuż drogi prowadzącej do Sławska (Starego Sławna) i do Słupska – to obszar o zróżnicowanym ukształtowaniu i o licznie zachowanej, zróżnicowanej historycznej zabudowie mieszkalnej, produkcyjnej, gospodarczej, a także z reprezentacyjnymi gmachami użyteczności publicznej. Największym zespołem zieleni zabytkowej w tej części Miasta jest cmentarz komunalny wraz z przyległym terenem nieczynnego cmentarza żydowskiego;

- 3) obszar przedmieścia Koszalińskiego (po południowej stronie miasta) wzdłuż drogi prowadzącej do Koszalina i Polanowa – w tej części Miasta można wyróżnić dwa obszary najstarszej zabudowy: znajdującej się w rejonie ulic Jedności Narodowej, Koszalińskiej i Polanowskiej oraz w rejonie ulicy Chełmońskiego, przy skrzyżowaniu z ulicą Armii Krajowej. Pozostały teren Przedmieścia zajmuje współczesna, wielorodzinna zabudowa mieszkaniowa i usługowa oraz zabudowa jednorodzinna. Cechą charakterystyczną Przedmieścia są rozległe tereny zieleni;
- 4) obszar po wschodniej stronie Miasta – charakteryzuje niewielki, w większości współczesny kompleks mieszkalny, z bogatą zielenią ogrodową. Na obszarze tym występują także dwa zespoły urbanistyczno - architektoniczne, które skupiają obiekty szkolne i użyteczności publicznej, realizowane od drugiej połowy XIX wieku do lat 30-tych wieku XX;
- 5) obszar po południowej stronie przedmieścia Koszalińskiego za torami kolejowymi - funkcjonalnie teren ten dzieli się na trzy zespoły:
 - tereny między zachodnim odcinkiem linii kolejowej, na południe od dworca kolejowego, a ulicą Koszalińską,
 - teren między wschodnim odcinkiem linii kolejowej a ulicą Polanowską oraz znajdujący się między nimi,
 - teren zdominowany przez zabudowę mieszkaniową jednorodziną i wielorodziną.

Formy użytkowania terenu

Na terenie Miasta Sławno przeważają pozostałe grunty i nieużytki stanowiące 49,1% powierzchni Miasta ogółem, użytki rolne pokrywają 47,6%, zaś lasy – 3,4% powierzchni Miasta (53,8877 ha), co plasuje Sławno w grupie jednostek osadniczych o bardzo korzystnych warunkach w kontekście terenów wolnych, niezabudowanych oraz biologicznie czynnych. Szczegółowe zestawienie gruntów na terenie Miasta prezentuje poniższa tabela.

Tabela 1. Struktura zagospodarowania gruntów Miasta

Użytek	Klasa	Powierzchnia [ha]
Ls	LsIII	2.0336
Ls	LsIV	9.5843
W	LsIV	0.4540
Ls	LsV	20.5790
W	LsV	0.0056
B	ŁIII	0.0798
Ł	ŁIII	65.8348

„PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA SŁAWNO NA LATA 2015-2018
Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021”

Użytek	Klasa	Powierzchnia [ha]
W	ŁIII	1.4516
B	ŁIV	0.0812
Lz	ŁIV	0.3480
Ł	ŁIV	75.2627
W	ŁIV	2.9988
Lz	ŁV	0.0526
Ł	ŁV	81.1556
W	ŁV	1.5628
Lz	ŁVI	0.0443
Ł	ŁVI	11.9000
W	ŁVI	1.3864
B	PsIII	2.3520
Lz	PsIII	0.3777
Ps	PsIII	55.5133
S	PsIII	0.9778
W	PsIII	1.1538
B	PsIV	0.3980
Lz	PsIV	0.1377
Ps	PsIV	32.0342
W	PsIV	0.7309
B	PsV	0.4316
Br	PsV	0.0300
Lz	PsV	0.3130
Ps	PsV	32.9496
W	PsV	0.3962
Ps	PsVI	1.5818
W	PsVI	0.0784
B	RIIIa	5.4624
Lz	RIIIa	0.0919
R	RIIIa	102.5133
S	RIIIa	0.1995
W	RIIIa	0.0302
B	RIIIb	3.3231
Lz	RIIIb	0.3128
R	RIIIb	70.1700
S	RIIIb	0.0992

„PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA SŁAWNO NA LATA 2015-2018
Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021”

Użytek	Klasa	Powierzchnia [ha]
B	RIVa	2.8460
Lz	RIVa	0.2152
R	RIVa	135.3931
S	RIVa	0.5338
W	RIVa	0.3163
B	RIVb	0.8096
Lz	RIVb	0.4358
R	RIVb	195.1726
W	RIVb	0.4848
B	RV	1.7787
Lz	RV	0.0836
R	RV	66.3104
S	RV	2.1329
W	RV	0.2723
B	RVI	1.4226
Br	RVI	0.1575
Lz	RVI	0.5649
R	RVI	68.5257
S	RVI	0.1714
W	RVI	0.0985
B	-	116.3735
Ba	-	59.1676
Bi	-	77.3437
Bp	-	26.4870
Bz	-	22.7339
dr	-	106.5305
Ls	-	21.6908
Lz	-	0.0648
N	-	15.2194
Ti	-	7.3320
Tk	-	38.7882
W	-	6.9635
Wp	-	19.5199
Ws	-	0.7563
Razem:		1583.1703

Źródło: Dane Urzędu Miejskiego w Sławnie

4.6. Demografia

Ogólna liczba ludności w Mieście Sławno na koniec 2013 roku wyniosła 12 898 osób, w tym 6 728 kobiet (52,2%) oraz 6 170 mężczyzn (47,8%). Zmiany struktury demograficznej w latach 2007 - 2013 prezentuje tabela 2.

Tabela 2. Liczba ludności na terenie Miasta Sławno w latach 2007 – 2013

Wyszczególnienie	Rok						
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Ludność							
Ogółem	13 148	13 119	13 108	13 185	13 105	12 992	12 898
Mężczyźni	6 237	6 220	6 199	6 264	6 230	6 184	6 170
Kobiety	6 911	6 899	6 909	6 921	6 875	6 808	6 728
Wskaźnik obciążenia demograficznego							
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	55,4	55,8	56,1	56	57,1	58,9	60,4
Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym	77,4	81,5	86,7	93,5	98	104,9	109,4
Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	24,2	25,1	26	27	28,3	30,2	31,5
Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem							
W wieku przedprodukcyjnym	20,1	19,7	19,2	18,6	18,4	18,1	18
W wieku produkcyjnym	64,4	64,2	64,1	64,1	63,6	62,9	62,4
W wieku poprodukcyjnym	15,5	16,1	16,7	17,3	18	19	19,7
Saldo migracji w ruchu wewnętrznym							
Ogółem	-63	-34	-37	-53	-38	-93	-46
Mężczyźni	-26	-13	-18	-18	-14	-27	-21
Kobiety	-37	-21	-19	-35	-24	-66	-25
Przyrost naturalny							
Ogółem	-24	6	20	-29	-43	16	-29
Mężczyźni	-27	2	6	-20	-24	1	-11
Kobiety	3	4	14	-9	-19	15	-18

Ludność wskaźniki modułu gminnego							
ludność na 1 km ²	831	829	828	833	828	821	815
urodzenia żywe na 1000 ludności	9,1	10,4	10,3	8,1	8,4	10,4	9,2
zgony na 1000 ludności	10,92	9,93	8,8	10,33	11,64	9,18	11,47
przyrost naturalny na 1000 ludności	-1,8	0,5	1,5	-2,2	-3,3	1,2	-2,2

Źródło: Dane GUS

Natomiast aktualne dane na dzień 29 października 2014 roku przekazane przez Urząd Miejski w Sławnie wskazują, że liczba ludności spadła do 12 476 osób. Szczegółowe zestawienie ludności na terenie Sławna w 2014 roku prezentuje tabela 3.

Tabela 3. Statystyka mieszkańców Miasta Sławna na dzień 29.10. 2014 roku

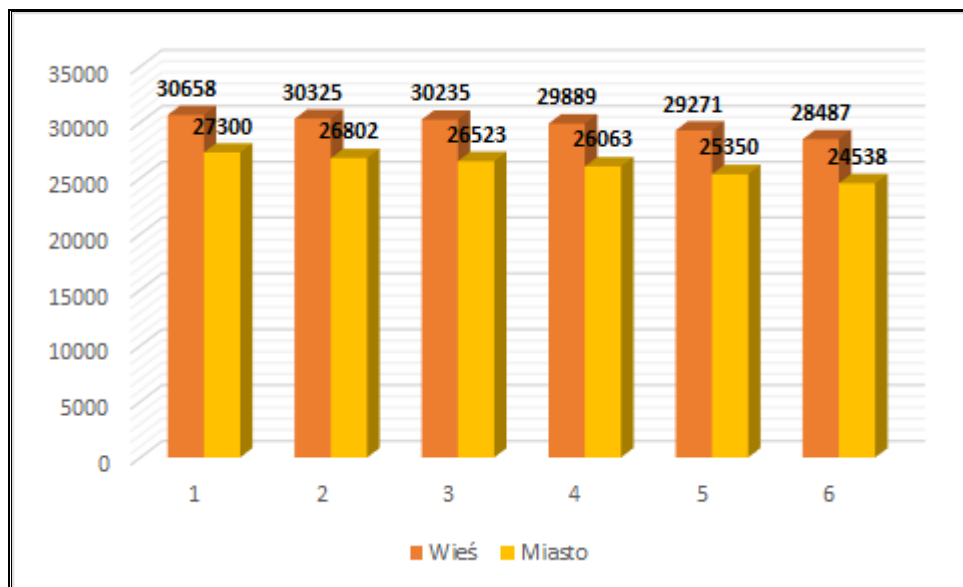
Wiek	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem
0-2	189	184	373
3	60	56	116
4-5	127	125	252
6	74	64	138
7	60	57	117
8-12	293	283	576
13-15	189	173	362
16-17	127	119	246
18	77	76	153
19-65	4 004	-	4 004
19-60	-	3 731	3 731
>65	682	-	682
>60	-	1 726	1 726
Ogółem	5 882	6 594	12 476

Źródło: Dane Urzędu Miejskiego w Sławnie

W wyniku spadku liczby ludności na terenie Miasta o prawie 2% w latach 2007-2013, wskaźnik gęstości zaludnienia spadł do poziomu 815 os/km². Powyższą tendencję potwierdza opracowana przez GUS prognoza rozwoju ludności, która wskazuje na spadek liczby ludności

na terenie powiatu sławieńskiego w perspektywie do roku 2035. Prognoza zakłada jednak wolniejszy spadek liczby ludności na obszarach wiejskich powiatu niż na obszarze miast.

Wykres 1. Prognoza liczby ludności do 2035 r. na terenie powiatu sławieńskiego

Źródło: Dane GUS

Saldo migracji dla Miasta w latach 2007-2013 było ujemne. Na obszar Miasta napłynęła porównywalna liczba mieszkańców z miast i ze wsi. Na uwagę zasługuje fakt, że przeważająca liczba mieszkańców wyprowadzających się z terenu Miasta Sławno, osiedlała się na terenach wiejskich. Największy ruch migracyjny na terenie Miasta odnotowano w 2007 r. W 2013 roku na terenie Miasta zameldowało się 156 osób, a wymeldowało się 233 mieszkańców.

Tabela 4. Kierunki migracji mieszkańców Miasta Sławno w 2013 roku

Zameldowania		Wymeldowania	
z miast	52	do miast	70
ze wsi	60	na wieś	88
z zagranicy	17	za granicę	9

Źródło: Dane GUS

Na terenie Miasta dostrzec można spadek udziału ludności w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym, przy jednoczesnym wzroście udziału ludności w wieku poprodukcyjnym. Ta niekorzystna sytuacja demograficzna związana jest z procesem starzenia się społeczeństwa, który obserwowany jest w skali całego kraju.

W ciągu ostatnich kilku lat przeobrazeniu uległa również struktura bezrobocia w Sławnie, co zostało zaprezentowane w tabeli 5. Największy spadek liczby osób bezrobotnych odnotowano w latach 2007-2008, kiedy to liczba osób bezrobotnych zmniejszyła się o 190 osób (23,7%).

W wyniku światowego kryzysu gospodarczego od 2009 r. liczba osób bezrobotnych na terenie Miasta zaczęła systematycznie wzrastać. Na koniec 2012 r. na terenie Sławna zarejestrowanych było 1 066 osób bezrobotnych, co było największą wartością na przestrzeni analizowanych lat. Jednak w 2013 roku, w porównaniu do roku poprzedniego, liczba osób bez pracy spadła i osiągnęła wartość 1 001 osób. Z tej wielkości mniejszość stanowiły kobiety – 43,6%, natomiast udział mężczyzn wyniósł a 56,4%.

Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Sławnie w 2013 roku wynosił 12,4% i kształtował się na wyższym poziomie niż w przypadku województwa zachodniopomorskiego (10,0%) oraz niższym niż dla powiatu sławieńskiego (12,8%).

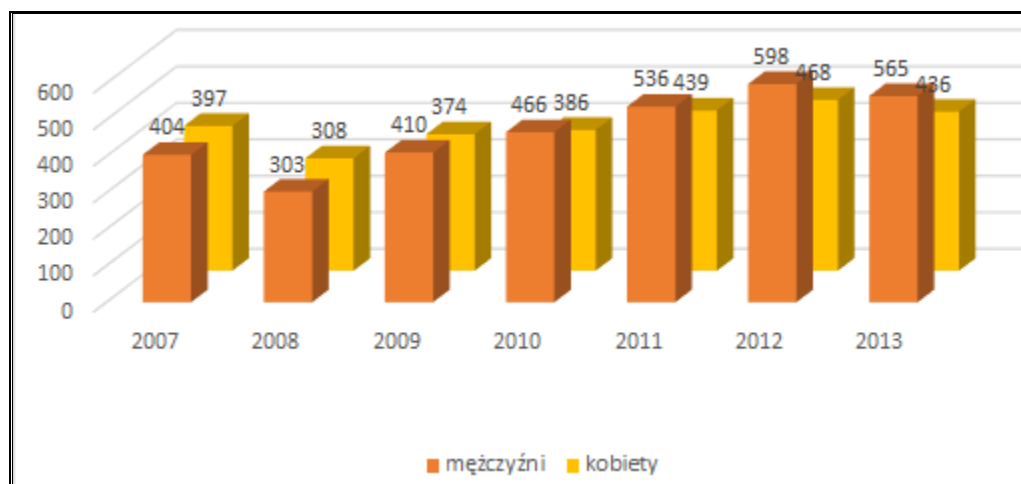
Strukturę bezrobocia w Sławnie prezentuje tabela 5 oraz wykres 2.

Tabela 5. Struktura bezrobocia na terenie Miasta Sławno w latach 2007-2013

Wyszczególnienie	Jedn. miary	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Bezrobotni zarejestrowani wg płci								
ogółem	osoba	801	611	784	852	975	1 066	1 001
mężczyźni	osoba	404	303	410	466	536	598	565
kobiety	osoba	397	308	374	386	439	468	436
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym								
ogółem	%	9,5	7,3	9,3	10,1	11,7	13	12,4
mężczyźni	%	9,5	7,1	9,6	10,7	12,4	14	13,3
kobiety	%	9,5	7,4	9	9,4	10,9	12	11,5

Źródło: Dane GUS

Wykres 2. Struktura bezrobocia na terenie Miasta Sławno w latach 2007 – 2013

4.7. Sytuacja gospodarcza

Naturalne predyspozycje Miasta Sławno, zdeterminowane położeniem w pobliżu Morza Bałtyckiego, uwarunkowaniami historycznymi, powiązaniem komunikacyjnym i zasobami środowiska przyrodniczego, stały się podstawą rozwoju obecnych funkcji Miasta. Ze względu na turystyczny potencjał Sławna i całego regionu, coraz większe znaczenie odgrywiają przedsiębiorstwa, które bezpośrednio lub pośrednio wpływają na rozwój turystyki. Obecnie główną funkcją Miasta Sławno są usługi i handel.

Tabela 6. Podmioty gospodarcze działające na terenie Miasta Sławno w latach 2007 – 2013

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ WPISANE DO REJESTRU REGON								
podmioty gospodarki narodowej ogółem	jed.gosp.	1 607	1 639	1 642	1 678	1 512	1 434	1 447
sektor publiczny - ogółem	jed.gosp.	120	129	85	92	92	97	98
państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	jed.gosp.	56	54	47	46	45	50	51
przedsiębiorstwa państwowe	jed.gosp.	1	1	1	0	0	0	0
spółki handlowe		3	3	3	3	3	3	3
sektor prywatny - ogółem	jed.gosp.	1 487	1 510	1 557	1 586	1 420	1 337	1 349
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	jed.gosp.	1 232	1 249	1 245	1 259	1 086	991	999
spółki handlowe	jed.gosp.	44	45	46	49	54	56	58
spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	jed.gosp.	10	10	10	10	9	9	10
spółdzielnie	jed.gosp.	8	7	7	7	7	7	8
fundacje	jed.gosp.	4	4	5	5	8	8	7
stowarzyszenia i organizacje społeczne	jed.gosp.	29	32	32	34	36	38	37

Źródło: Dane GUS

W gminie miejskiej Sławno, zgodnie z danymi GUS, w 2013 r. działało 1 447 podmiotów gospodarczych. Na przestrzeni lat 2007 – 2013 zaobserwowano spadek liczby przedsiębiorstw

funkcjonujących na jej terenie. Ostatecznie w 2013 roku w porównaniu z rokiem bazowym (2007) liczba podmiotów gospodarczych spadła o 10%.

Analizując rodzaj własności lokalnych przedsiębiorstw, jednoznacznie należy stwierdzić znaczącą przewagę liczby przedsiębiorstw prywatnych. W 2013 r. przedsiębiorstwa sektora prywatnego stanowiły łącznie 93,2% podmiotów gospodarki narodowej ogółem.

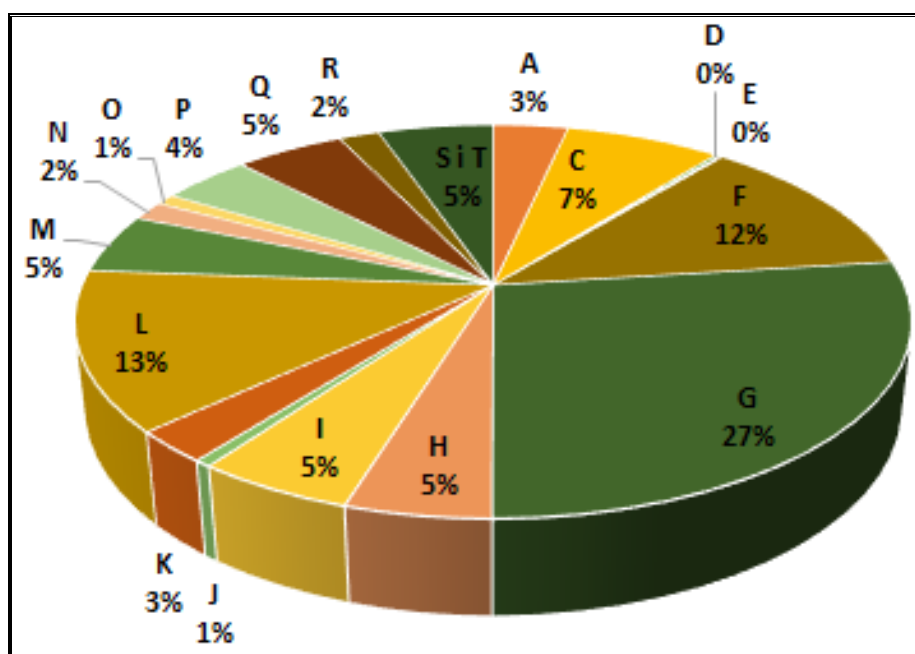
Działalność gospodarcza prowadzona w Sławnie koncentruje się na handlu hurtowym i detalicznym, działalności związanej z obsługą rynku nieruchomości, budownictwie oraz przetwórstwie przemysłowym.

Największą presją na środowisko charakteryzuje się działalność z zakresu przemysłu drzewnego reprezentowana na terenie Miasta przez następujące podmioty:

- POLDAN Zakłady Drzewne, ul. Gdańska 65A, 76-100 SŁAWNO, specjalizujący się w dziedzinie obróbki, produkcji i handlu wyrobami z wyselekcjonowanego drewna klejonego;
- ABWood Sp. z o.o. – fabryka przemysłu drzewnego, Koszalińska 64 POLAND 76-100 Sławno, produkująca meble z drewna sosnowego w oparciu o materiał drzewny wytwarzany we własnym tartaku.

Szczegółową strukturę działalności gospodarczej prowadzonej w Sławnie prezentuje wykres 3.

Wykres 3. Struktura działalności gospodarczej na terenie Miasta Sławno w 2013 r. wg sekcji PKD 2007

Legenda:

A	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo
C	Przetwórstwo przemysłowe
E	Dostawa Wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
F	Budownictwo
G	Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
H	Transport i gospodarka magazynowa
I	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
J	Informacja i komunikacja
K	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa
L	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
M	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
N	Działalność w zakresie usług administrowania i działalności wspierająca
O	Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe ubezpieczenia społeczne
P	Edukacja
Q	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna
R	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją
S	Pozostała działalność usługowa
T	Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby
U	Organizacje i zespoły eksterytorialne

4.8. Infrastruktura techniczno – inżynierska Miasta

➤ WODOCIĄGI

Zgodnie z danymi GUS w 2013 r. na terenie Sławna funkcjonowała sieć wodociągowa o długości 35,6 km. Do niniejszej sieci wykonano 1 206 szt. przyłączy do lokalnych budynków mieszkalnych.

Analizując dane GUS-u na przestrzeni lat 2007 – 2013 można zauważyć, że długość sieci wodociągowej na terenie Miasta spadła i na koniec 2013 r. zmniejszyła się o 4,5 km (11,2%) w stosunku do roku bazowego. Natomiast w tym samym czasie, liczba przyłączy wodociągowych wzrosła o 332 sztuki. Udział osób korzystających z sieci wodociągowej na terenie Miasta wzrósł z kolei o 0,2 p.p. W porównaniu do roku bazowego, w 2013 roku spadło zużycie wody w gospodarstwach domowych.

Tabela 7. Sieć wodociągowa na terenie Miasta Sławno w latach 2007 - 2013

Wyszczególnienie	Jedn. miary	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Wodociągi								
długość czynnej sieci rozdzielczej	km	40,1	39,2	39,3	39,3	34,4	34,5	35,6
połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	874	884	895	1 187	1 194	1 200	1 206
woda dostarczona gospodarstwom domowym	dam ³	372	379,7	361,3	407	376,4	401,7	330
ludność korzystająca z sieci wodociągowej	osoba	12 881	12 854	12 844	12 949	12 871	12 761	12 670
Korzystający z instalacji w % ogółu ludności								
wodociąg	%	98	98	98	98,2	98,2	98,2	98,2
Zużycie wody w gospodarstwach domowych								
na 1 mieszkańca	m ³	28,1	28,9	27,6	30,7	28,6	30,7	25,4
na 1 korzystającego / odbiorcę	m ³	28,9	29,5	28,1	31,4	29,2	31,5	26

Źródło: Dane GUS

➤ **SIEĆ KANALIZACYJNA I OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW**

Gospodarka ściekowa na terenie Miasta realizowana jest poprzez sieć kanalizacyjną, natomiast dla zabudowy rozproszonej realizowana jest poprzez przydomowe biologiczne oczyszczalnie ścieków oraz bezodpływowe zbiorniki na nieczystości płynne (szamba).

Zgodnie z danymi GUS na terenie Miasta aktualnie funkcjonuje 38,2 km sieci kanalizacyjnej, do której wykonano 1 362 przyłącza do budynków mieszkalnych.

Na podstawie danych GUS można zauważyć na terenie Miasta postępuje rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej, której długość w latach 2007 – 2013 wzrosła o 4,2 km (12,4%). Liczba przyłączy prowadzących do budynków zwiększyła się z kolei o 620 sztuk, czyli aż o 83,6%.

Tabela 8. Sieć kanalizacyjna na terenie Sławna w latach 2007 – 2013

Wyszczególnienie	Jedn. miary	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Kanalizacja								
długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	34	35,3	35,3	37,5	37,5	37,6	38,2
połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt	742	969	980	1 343	1 350	1 356	1 362
ścieki odprowadzone	dam ³	447	447,3	435	433	435	416	406
ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	osoba	12 062	12 109	12 103	12 315	12 362	12 258	12 172
Korzystający z instalacji w % ogółu ludności								
kanalizacja	%	91,7	92,3	92,3	93,4	94,3	94,4	94,4

Źródło: Dane GUS

Ścieki z terenu Sławna kierowane są rozdzielczą kanalizacją sanitarną do mechaniczno – biologicznej oczyszczalni ścieków o przepustowości 4000 m³/d, w skład której wchodzi: zespół krat, piaskownik z odtłuszczaczem, reaktor biologiczny, osadnik wtórny, przepompownie osadów, zagęszczacz osadu, prasa taśmowa, poletka do składowania osadu oraz instalacja PIX. Odbiornikiem ścieków odprowadzanych z oczyszczalni jest rzeka Wieprza.

Źródło: Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Sławno na lata 2010-2020

Tabela 9 prezentuje podstawowe dane dotyczące oczyszczalni oraz ilości i jakości odprowadzanych ścieków.

Tabela 9. Oczyszczanie ścieków na terenie Miasta

Wyszczególnienie	Jedn. miary	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Oczyszczalnie komunalne								
biologiczne	szt.	0	0	0	0	1	1	0
z podwyższonym usuwaniem biogenów	szt.	1	1	1	1	0	0	1
Równoważna liczba mieszkańców								
ogółem	osoba	17 000	17 000	17 000	17 000	17 000	17 000	17 000
Ścieki oczyszczane w ciągu roku								
odprowadzone ogółem	dam ³	447	447,3	435	433	435	416	406
oczyszczane łącznie z wodami infiltracyjnymi i ściekami dowożonymi	dam ³	898	788	747	820	786	807	705

„PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA SŁAWNO NA LATA 2015-2018
Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021”

oczyszczane razem	dam ³	447	444	435	433	435	416	406
oczyszczane biologicznie	dam ³	0	0	0	0	435	416	0
oczyszczane z podwyższonym usuwaniem biogenów	dam ³	447	444	435	433	0	0	406
oczyszczane biologicznie i z podwyższonym usuwaniem biogenów w % ścieków ogółem	%	100	99,3	100	100	100	100	100
Ludność korzystająca z oczyszczalni wg lokalizacji								
ogółem	osoba	13 148	13 100	13 100	13 000	12 500	12 727	12 898
Ludność korzystająca z oczyszczalni								
ogółem	osoba	13 148	13 100	13 100	13 000	12 500	12 727	12 898
biologiczne	osoba	0	0	0	0	12500	12727	0
z podwyższonym usuwaniem biogenów	osoba	13 148	13 100	13 100	13 000	0	0	12 898
Ładunki zanieczyszczeń w ściekach po oczyszczeniu								
BZT5	kg/rok	3 011	370310	2 112	3 500	4 795	4 721	4 935
ChZT	kg/rok	24 515	33 990	22 079	23 910	39 496	44 587	45 120
zawiesina ogólna	kg/rok	5 142	6 909	4 150	3 451	5 699	7 223	5 992
azot ogólny	kg/rok	0	0	3 838	5 038	7 860	8 441	14 805
fosfor ogólny	kg/rok	0	0	196	173	4 323	307	388
Osady wytworzone w ciągu roku								
ogółem	t	128	112	105	143	106	112	108
składowane razem	t	128	112	105	143	0	0	0
magazynowane czasowo	t	0	0	0	0	106	112	108

Źródło: Dane GUS

➤ **ZAOPATRZENIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ**

Zaopatrzenie w energię elektryczną gminy miejskiej Sławno odbywa się z krajowego systemu elektroenergetycznego za pośrednictwem GPZ 110/15 kV w Sławnie. Energia elektryczna rozprowadzana jest systemami sieci średniego (15 kV) napięcia za pomocą kablowych linii elektroenergetycznych. Obecnie ma miejsce systematyczna rozbudowa sieci elektroenergetycznej, związana z rozwojem budownictwa mieszkaniowego na terenie Miasta Sławno.

➤ **ZAOPATRZENIE W PALIWA GAZOWE**

Mieszkańcy Sławna mają zapewniony dostęp do sieci gazowej. Zgodnie z danymi GUS na terenie Miasta aktualnie funkcjonuje ogółem 38 389 m sieci gazowej, do której wykonano 1 081 przyłącza do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych.

Na podstawie danych GUS można zauważyć rozwój sieci gazowej na terenie Miasta poprzez rozbudowę sieci gazowej, której długość w latach 2007 – 2013 wzrosła o 4 861 m (14,5%). Liczba przyłączy prowadzących do budynków zwiększyła się z kolei o 124 sztuki, czyli o 13%.

Tabela 10. Sieć gazowa na terenie Sławna

Wyszczególnienie	Jedn. miary	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Sieć gazowa								
długość czynnej sieci ogółem w m	m	33 528	32 999	34 610	34 610	35 55	35 585	38 389
długość czynnej sieci przesyłowej w m	m	2 375	1 725	1 725	1 725	1 725	1 725	1 725
długość czynnej sieci rozdzielczej w m	m	31 153	31 274	32 885	32 885	33 630	33 860	36 664
czynne przyłącza do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych	szt.	957	1 053	1 032	1 041	1 059	1 073	1 081
odbiorcy gazu	gosp. dom.	3 807	3 783	3 788	3 771	3 776	3 826	3 780
odbiorcy gazu ogrzewający mieszkania gazem	gosp. dom.	1 117	1 117	1 134	1 156	1 172	1 198	1 209
odbiorcy gazu w miastach	gosp. dom.	3 807	3 783	3 788	3 771	3 776	3 826	3 780
zużycie gazu w tys. m ³	tys.m ³	1 836,50	1 869,50	2 038,50	1 730,90	1 759,40	1 657,3	1 597,8
zużycie gazu na ogrzewanie mieszkań w tys. m ³	tys.m ³	1 196,1	1 234,5	1 369,9	1 197,9	1 164,0	1 125,8	1 096,0
ludność korzystająca z sieci gazowej	osoba	11 308	11 282	11 227	11 280	11 225	11 330	11 270
Korzystający z instalacji w % ogółu ludności								
gaz	%	86,0	86,0	85,6	85,6	85,7	87,2	87,4

Źródło: Dane GUS

Z gazu sieciowego w 2013 roku korzystało 87,4% mieszkańców Miasta. Pozostali mieszkańcy niniejszej jednostki samorządu terytorialnego, którzy nie posiadają dostępu do sieciowego gazu ziemnego, korzystają z gazu płynnego, dystrybuowanego w butlach oraz w zbiornikach ciśnieniowych na LPG. Zupełnie inna sytuacja ma natomiast miejsce w zakresie zaopatrzenia odbiorców gazu propan-butan dla potrzeb bytowych związanych z energią potrzebną dla celów

przygotowywania posiłków. W tym przypadku, mieszkańcy korzystają z gazu propan-butan dystrybuowanych w butlach 11 kg, sprzedawanych przez podmioty prowadzące działalność gospodarczą.

➤ **SYSTEM CIEPŁOWNICZY**

Na terenie gminy miejskiej Sławno istnieje centralny system ciepłowniczy i działa przedsiębiorstwo ciepłownicze. Spółka Gminna Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. z siedzibą przy ul. Rapackiego 19a eksploatuje cztery kotłownie na terenie Miasta.

Kotłownia rejonowa KR-1 ma największe znaczenie, gdyż wyposażona jest w trzy kotły o łącznej mocy 13,3 MW, opalane węglem kamiennym. Pozostałe kotłownie umiejscowione na terenie Miasta to małe obiekty osiedlowe opalane gazem ziemnym lub olejem.

Źródło: Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Sławno na lata 2010-2020

Budynki zlokalizowane na terenie analizowanej jednostki samorządu terytorialnego nie podłączone do centralnego systemu ciepłowniczego, ogrzewane są za pomocą indywidualnych kotłowni spalających głównie węgiel, drewno, olej opałowy oraz gaz ziemny i gaz propan - butan.

Na terenie Sławna energia cieplna wykorzystywana jest:

- do ogrzewania pomieszczeń i przygotowania ciepłej wody użytkowej w budownictwie mieszkaniowym;
- do przygotowania posiłków w gospodarstwach domowych;
- do ogrzewania pomieszczeń i przygotowania c.w.u., na potrzeby technologiczne (w kuchniach) w szkołach i innych obiektach usługowych.

Budynki przeznaczone na pobyt ludzi, niepodłączone do centralnego systemu ciepłowniczego, ogrzewane są głównie z indywidualnych źródeł ciepła, jednym z poniższych sposobów:

- Budynki posiadające instalację centralnego ogrzewania z kotłowni indywidualnych,
- Budynki nieposiadające instalacji c.o. – piecami węglowymi, piecykami gazowymi i olejowymi oraz piecykami elektrycznymi.

➤ **INFRASTRUKTURA DROGOWA I TRANSPORT**

Przez teren Miasta Sławno przebiegają następujące szlaki komunikacyjne:

- Drogi gminne;
- Drogi powiatowe;
- Droga wojewódzka (droga nr 205 z Darłówka do Sławna);

- Droga krajowa (droga nr 6 relacji Szczecin-Gdańsk).

Tabela 11. Wykaz dróg na terenie Sławna

Lp.	Nazwa drogi - przebieg	Ulice w ciągu drogi	Nowy nr drogi
Drogi krajowe			
1.	granica państwa - Kołbaskowo - Szczecin - Goleniów - Płoty - Koszalin - Słupsk - Lębork - Reda - Gdynia - Gdańsk - Straszyn - Łęgowo	Koszalińska	6
Drogi wojewódzkie			
1.	Darłówko - Darłowo - Krupy - Sławno - Polanów - Bobolice	Polanowska, Łączna, Dworcowa, Armii Krajowej, Morska	205
Drogi powiatowe			
1.	Postomino - Sławno	Jagielły, I Pułku Ułanów-	3741Z
Drogi gminne			
1.	3-go Maja	3-go Maja	175001Z
2.	8-go Marca	8-go Marca	175002Z
3.	Aleja Zachodnia	Aleja Zachodnia	175003Z
4.	Fryderyka Chopina, Gdańska	Chopina	175004Z
5.	Basztowa	Basztowa	175005Z
6.	Buczka	Buczka	175006Z
7.	Chełmońskiego	Chełmońskiego	175007Z
8.	Chrobrego	Chrobrego	175008Z
9.	Cieszkowskiego	Cieszkowskiego	175009Z
10.	Działkowa	Działkowa	175010Z
11.	Filtrowa	Filtrowa	175011Z
12.	Gierymskiego	Gierymskiego	175012Z
13.	Grottgera	Grottgera	175013Z
14.	Grunwaldzka	Grunwaldzka	175014Z
15.	Jedności Narodowej	Jedności Narodowej	175015Z
16.	Kolejowa	Kolejowa	175016Z
17.	Konopnickiej	Konopnickiej	175017Z
18.	Kopernika	Kopernika	175018Z

„PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA SŁAWNO NA LATA 2015-2018
Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021”

19.	Kossaka	Kossaka	175019Z
20.	Kosynierów	Kosynierów	175020Z
21.	Koszalińska-od skrz. z ul. Łączną	Koszalińska	175021Z
22.	Kościelna	Kościelna	175022Z
23.	Kościuszki	Kościuszki	175023Z
24.	Kraszewskiego	Kraszewskiego	175024Z
25.	Lipowa	Lipowa	175025Z
26.	Łączna - od skrzyżowania z łącznicą drogi krajowej nr 6	Łączna	175026Z
27.	Matejki	Matejki	175027Z
28.	Mickiewicza	Mickiewicza	175028Z
29.	Mielczarskiego	Mielczarskiego	175029Z
30.	Mieszka I	Mieszka 1	175030Z
31.	Oгородowa	Oгородowa	175031Z
32.	Plac Wyszyńskiego	Plac Wyszyńskiego	175032Z
33.	Plac Wolności	Plac Wolności	175033Z
34.	Powstańców Warszawskich	Powstańców Warszawskich	175034Z
35.	Prusa	Prusa	175035Z
36.	Rapackiego	Rapackiego	175036Z
37.	Reja	Reja	175037Z
38.	Sempołowskiej	Sempołowskiej	175038Z
39.	Sienkiewicza	Sienkiewicza	175039Z
40.	Marii Curii-Skłodowskiej	Curii-Skłodowskiej	175040Z
41.	Staszica	Staszica	175041Z
42.	Witosa	Witosa	175042Z
43.	Wojska Polskiego	Wojska Polskiego	175043Z
44.	Żeromskiego	Żeromskiego	175044Z
45.	11-go Listopada	11 -go Listopada	175045Z
46.	Bankowa	Jankowa	175046Z
47.	Władysława Broniewskiego	Broniewskiego	175047Z
48.	Ignacego Daszyńskiego	Daszyńskiego	175048Z
49.	Dworcowa	Dworcowa	175049Z
50.	Plac Henryka Dąbrowskiego	Dąbrowskiego	175050Z

„PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA SŁAWNO NA LATA 2015-2018
Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021”

51.	Marii Dąbrowskiej	Dąbrowskiej	175051Z
52.	Aleksandra Fredry	Fredry	175052Z
53.	Witolda Gobrowicza	Gobrowicza	175053Z
54.	Gruntowa	Gruntowa	175054Z
55.	Harcerska	Harcerska	175055Z
56.	I Pułku Ułanów - od skrzyżowania z ul. Władysława Jagiełły do skrzyżowania z ul. Gdańską - Fryderyka Chopina	I Pułku Ułanów	175056Z
57.	Władysława Jagiełły- odnoga do ul. Kosynierów	Jagiełły	175057Z
58.	Jana Kisielewskiego	Kisielewskiego	175058Z
59.	Jana Kochanowskiego	Kochanowskiego	175059Z
60.	Ignacego Krasickiego	Krasickiego	175060Z
61.	Leona Kruczkowskiego	Kruczkowskiego	175061Z
62.	Kwiatowa	Kwiatowa	175062Z
63.	Kąpielowa	Kąpielowa	175063Z
64.	Leśna	Leśna	175064Z
65.	Mikołaja	Mikołaja	175065Z
66.	Józefa Mireckiego	Mireckiego	175066Z
67.	Stanisława Moniuszki	Moniuszki	175067Z
68.	Zofii Naukowskiej	Naukowskiej	175068Z
69.	Cypriana Kamila Norwida	Norwida	175069Z
70.	Elizy Orzeszkowej	Orzeszkowej	175070Z
71.	Plac Romuald Tragutta	Plac Tragutta	175071Z
72.	Emilii Plater	Plater	175072Z
73.	Pocztowa	Pocztowa	175073Z
74.	Polanowska	Polanowska	175074Z
75.	Polna	Polna	175075Z
76.	Racibora	Racibora	175076Z
77.	Tadeusza Rejtana	Rejtana	175077Z
78.	Władysława Reymonta	Reymonta	175078Z
79.	Rolna	Rolna	175079Z
80.	Sadowa	Sadowa	175080Z
81.	Stefana Okrzei	Stefana Okrzei	175081Z

82.	Szarych Szeregów	Szarych Szeregów	175082Z
83.	Słoneczna	Słoneczna	175083Z
84.	Juliusza Słowackiego	Słowackiego	175084Z
85.	Romualda Traugutta	Traugutta	175085Z
86.	Juliana Tuwima	Tuwima	175086Z
87.	Stanisława Wyspiańskiego	Wyspiańskiego	175087Z
88.	Zielona	Zielona	175088Z

Źródło: Urząd Miejski w Sławnie

5. Założenia Programu ochrony środowiska dla Miasta Sławno

Zasady ochrony środowiska wymuszają zachowanie kompleksowego, a zarazem sektorowego podejścia. Miasto Sławno nie jest układem zamkniętym, a poszczególne elementy środowiska zachowują ciągłość bez względu na granice terytorialne. Z tego właśnie względu konieczne jest przyjęcie uwarunkowań wynikających z programów, planów oraz strategii zewnętrznych wyższego rzędu umożliwiające szersze spojrzenie na poszczególne elementy dziedziny ochrony środowiska. Niezbędne było również uwzględnienie zamierzeń rozwojowych Miasta Sławno, zarówno w zakresie gospodarczym i przestrzennym, jak i społecznym.

5.1. Uwarunkowania zewnętrzne do realizacji Programu

Główne uwarunkowania zewnętrzne dla Miasta Sławno w zakresie ochrony środowiska wynikają z następujących dokumentów:

- *Strategii „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko - perspektywa do 2020r”,*
- *„Krajowy Program Ochrony Środowiska”, „Program Ochrony Środowiska Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2008 – 2011 z uwzględnieniem perspektywy 2012 – 2015”, „Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Sławieńskiego na lata 2011 -2014 z Perspektywą do 2018 r.”*
- *„Krajowy Plan Gospodarki Odpadami”, „Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Zachodniopomorskiego”.*
- *„Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”, „Program Usuwania Azbestu oraz Wyrobów Zawierających Azbest wraz z inwentaryzacją dla Powiatu Sławieńskiego”,*
- *„Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do 2020 roku”.*

5.1.1. Uwarunkowania wynikające z dokumentów strategicznych Unii Europejskiej

STRATEGIA UE

Dokument ten został przyjęty przez Radę Europejską dnia 17 czerwca 2010 r. Dokument wskazuje trzy priorytety, których realizacja odbywa się na szczeblu unijnym oraz krajowym:

1. Wzrost inteligentny (wiedza, innowacja, edukacja, społeczeństwo cyfrowe).
2. Wzrost zrównoważony (efektywne wykorzystywanie zasobów w produkcji przy jednoczesnym zwiększeniu konkurencyjności).
3. Wzrost sprzyjający włączeniu społecznemu (zwiększenie aktywności zawodowej, podnoszenie kwalifikacji).

W dokumencie zostały określone projekty przewodnie tzw. inicjatywy flagowe oraz zostało wskazanych 10 Zintegrowanych Wytycznych dla polityki gospodarczej i zatrudnienia państw członkowskich. W związku z powyższym cele krajowe w znacznym stopniu wpisują się we wskazane w Strategii „Europa 2020” cele zawarte w projektach.

EUROPEJSKA STRATEGIA ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU

Dokument ma na celu zrównoważony wzrost gospodarczy i wysoki poziom życia z ochroną środowiska naturalnego. Dokument ten został przyjęty przez Radę Europejską z dnia 26 czerwca 2006 r. Strategia ta koncentruje się przede wszystkim na zagadnieniach związanych z zarządzaniem zasobami naturalnymi oraz wskazuje sposoby produkcji i konsumpcji mające na celu ochronę ograniczonych zasobów Ziemi. Głównymi założeniami dokumentu jest wzrost dobrobytu poprzez podejmowanie działań w ochronie środowiska naturalnego, sprawiedliwość i spójność społeczną, wzrost dobrobytu gospodarczego, jak również wypełniania obowiązków na arenie międzynarodowej, wspólnotowej. W związku z powyższym, Polska jako kraj będący członkiem Unii Europejskiej, zobowiązany jest do realizacji niniejszych założeń na szczeblu krajowym.

PAKIET ENERGETYCZNO-KLIMATYCZNY

Pakiet ten został przyjęty 17 grudnia 2008 roku i ma na celu ograniczenie emisji gazów cieplarnianych na terenie Unii Europejskiej. Dokument zawiera szereg rozwiązań legislacyjnych. Głównym celem jest ograniczenie emisji gazów cieplarnianych do 2020 r. o 20% w stosunku do roku 1990 oraz wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii, a także wzrost efektywności energetycznej do 2020 r.

Należy podkreślić, że dokumenty na szczeblu krajowym oraz wojewódzkim uwzględniają szereg zobowiązań międzynarodowych związanych z wdrażaniem Dyrektyw UE, a także są spójne ze wspólnotowymi dokumentami programowymi. W związku z czym dokumenty

szczegła lokalnego, takie jak programy ochrony środowiska dla gmin są zgodne z poniższymi dokumentami wyższego rzędu.

5.1.2. Uwarunkowania wynikające z Polityki Ekologicznej Państwa

STRATEGIA „BEZPIECZEŃSTWO ENERGETYCZNE I ŚRODOWISKO - PERSPEKTYWA DO 2020 R.”

Główne cele wynikające ze Strategii dotyczące Miasta Sławno:

1. Cel 1. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska:
 - Racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin;
 - Gospodarowanie wodami dla ochrony przed powodzią, suszą i deficytem wody;
 - Zachowanie bogactwa różnorodności biologicznej, w tym wielofunkcyjna gospodarka leśna;
2. Cel 2. Zapewnienie gospodarce krajowej bezpiecznego i konkurencyjnego zaopatrzenia w energię:
 - Lepsze wykorzystanie krajowych zasobów energii;
 - Poprawa efektywności energetycznej;
 - Wzrost znaczenia rozproszonych, odnawialnych źródeł energii;
3. Cel 3. Poprawa stanu środowiska:
 - Zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki;
 - Racjonalne gospodarowanie odpadami, w tym wykorzystanie ich na cele energetyczne;
 - Ochrona powietrza, w tym ograniczenie oddziaływania energetyki;
 - Wspieranie nowych i promocja polskich technologii energetycznych i środowiskowych;
 - Promowanie zachowań ekologicznych oraz tworzenie warunków do powstawania zielonych miejsc pracy.

POLITYKA KLIMATYCZNA POLSKI. STRATEGIE REDUKCJI GAZÓW CIĘPLARNIANYCH W POLSCE DO 2020 ROKU

Dokument przygotowany w wyniku zobowiązań wobec Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu w celu opracowania i wdrożenia państwowej strategii redukcji emisji gazów cieplarnianych, w tym także mechanizmów ekonomicznych i administracyjnych, oraz okresowej kontroli jej wdrażania.

POLITYKA ENERGETYCZNA POLSKI DO 2030 ROKU

Dokument przyjęty został przez Radę Ministrów w dniu 10 listopada 2009 r. Dokument ten stanowi załącznik do Uchwały Rady Ministrów nr 2002/2009. W dokumencie jako priorytetowe wyznaczono kierunki działań na rzecz: efektywności i bezpieczeństwa energetycznego (opartego na własnych zasobach surowców), zwiększenia wykorzystania odnawialnych źródeł

energii, rozwoju konkurencyjnych rynków paliw i energii oraz ograniczenia oddziaływania energetyki na środowisko.

KRAJOWY PLAN DZIAŁAŃ DOTYCZĄCY EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ

Dokument ten określa cel indykatywny w zakresie oszczędności energii na rok 2016 wyrażony w jednostce bezwzględnej, który ma być osiągnięty w ciągu dziewięciu lat począwszy od roku 2008.

5.1.3. Uwarunkowania wynikające z polityki ekologicznej województwa

Podstawowe uwarunkowania zewnętrzne dla Miasta Sławno w zakresie ochrony środowiska, wynikają z następujących dokumentów strategicznych województwa zachodniopomorskiego:

- Programu Ochrony Środowiska Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2012 – 2015 z uwzględnieniem perspektywy 2016 – 2019;
- Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020;
- Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego.

Wszelkie cele i działania w zakresie ochrony środowiska na terenie Miasta Sławno muszą być bowiem zbieżne z celami i działaniami ujętymi w dokumentach strategicznych Województwa Zachodniopomorskiego, a także przyczyniać się do ich realizacji. W związku z tym, etap formułowania priorytetów i celów ekologicznych dla Miasta, musi zostać poprzedzony analizą zewnętrznych uwarunkowań, podyktowanych polityką ekologiczną województwa.

STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO DO ROKU 2020

W Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020 sformułowano następującą misję rozwoju województwa: *Stworzenie warunków do stabilnego i zrównoważonego rozwoju województwa zachodniopomorskiego opartego na konkurencyjnej gospodarce i przedsiębiorczości mieszkańców oraz aktywności społecznej przy optymalnym wykorzystaniu istniejących zasobów*, Misja ta zostanie urzeczywistniona poprzez realizację celów strategicznych, kierunkowych oraz poszczególne typy działań. Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego zawiera się w sześciu celach strategicznych, z których wyprowadzono 34 cele kierunkowe. Dla poszczególnych celów kierunkowych zdefiniowano działania, które nie stanowią kolejnego piętra struktury strategii i nie są im przyporządkowane wskaźniki. Działania określają sposoby postępowania właściwe do uzyskania poszczególnych celów. Podmiotem realizującym tak sformułowane cele i działania jest cała społeczność województwa, nie zaś tylko jego instytucje samorządowe.

Strategia za nadrzędny cel rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego przyjmuje wzrost konkurencyjności gospodarki i zrównoważenie rozwoju społeczno-gospodarczego w regionie jako podstawę poprawy jakości życia mieszkańców.

Najistotniejsze, z punktu widzenia ochrony środowiska na analizowanym obszarze, są następujące cele i kierunki działań sprecyzowane w Strategii:

1. CEL STRATEGICZNY NR 4: „Zachowanie i ochrona wartości przyrodniczych, racjonalna gospodarka zasobami”;

2. CELE KIERUNKOWE:

- 4.1. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego;
- 4.2. Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne wykorzystanie zasobów;
- 4.3. Zwiększanie udziału odnawialnych źródeł energii;
- 4.4. Rozwój infrastruktury ochrony środowiska i systemu gospodarowania odpadami;
- 4.5. Podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa;
- 4.6. Rewitalizacja obszarów zurbanizowanych.

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO NA LATA 2012 – 2015 Z UWZGLĘDNIENIEM PERSPEKTYWY 2016 – 2019

Poniżej przedstawiono cele i priorytety Programu ochrony środowiska na lata 2012-2015 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2016-2019:

Cel nadrzędny: *rozwój gospodarczy regionu przy zachowaniu i ochronie wartości przyrodniczych oraz racjonalnej gospodarce zasobami.*

- Priorytet: JAKOŚĆ POWIETRZA (PA) - potencjalne możliwości ograniczenia emisji gazów do powietrza poprzez rozwój OZE
 - Cel strategiczny (długoterminowy): Kontynuacja działań związanych z poprawą jakości powietrza oraz wzrost wykorzystania energii z odnawialnych źródeł;
- Priorytet: WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE (W): ZAGROŻENIA JAKOŚCI WÓD; JAKOŚĆ WÓD POWIERZCHNIOWYCH; JAKOŚĆ WÓD PODZIEMNYCH
 - Cel strategiczny (długoterminowy): Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych oraz ochrona jakości wód podziemnych;
- Priorytet: WODY MORSKIE: PRZEJŚCIOWE I PRZYBRZEŻNE (WM)
 - Cel strategiczny (długoterminowy): Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód przejściowych i przybrzeżnych oraz skuteczna ochrona linii brzegowej;
- Priorytet: GOSPODARKA ODPADAMI (GO)

- Cel strategiczny (długoterminowy): Stworzenie systemu gospodarki odpadami, zgodnego z zasadą zrównoważonego rozwoju oraz hierarchią sposobów postępowania z odpadami;
- Priorytet: ZASOBY PRZYRODNICZE WOJEWÓDZTWA (OP): PRAWNE FORMY OCHRONY PRZYRODY, LASY
 - Cel strategiczny (długoterminowy): Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i zrównoważone użytkowanie zasobów przyrodniczych;
- Priorytet: TURYSTYKA (T)
 - Cel strategiczny (długoterminowy): Zrównoważone wykorzystanie zasobów przyrodniczych w rozwoju turystyki;
- Priorytet: KLIMAT AKUSTYCZNY (H)
 - Cel strategiczny (długoterminowy): Poprawa klimatu akustycznego poprzez obniżenie hałasu do poziomu obowiązujących standardów;
- Priorytet: POLA ELEKTROMAGNETYCZNE (PEM)
 - Cel strategiczny (długoterminowy): Ochrona przed polami elektromagnetycznymi;
- Priorytet: ZAPOBIEGANIE POWAŻNYM AWARIOM (PAP)
 - Cel strategiczny (długoterminowy): Minimalizacja skutków wystąpienia poważnych awarii przemysłowych oraz ograniczenie ryzyka ich wystąpienia;
- Priorytet: KOPALINY (SM)
 - Cel strategiczny (długoterminowy): Zrównoważona gospodarka zasobami naturalnymi;
- Priorytet: JAKOŚĆ GLEB (GL)
 - Cel strategiczny (długoterminowy): Ochrona gleb przed negatywnym oddziaływaniem oraz rekultywacja terenów zdegradowanych;
- Priorytet: EDUKACJA EKOLOGICZNA (EE)
 - Cel strategiczny (długoterminowy): Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców województwa.

Z perspektywy tworzenia Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Sławno wszystkie powyżej przedstawione cele Programu Ochrony Środowiska na lata 2012-2015 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2016-2019 są istotne.

PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego, który został przyjęty uchwałą Nr XLV/530/10 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 19 października 2010 r. ma trzy zasadnicze cele:

- dostarczenie informacji o województwie, zwłaszcza o jego uwarunkowaniach przestrzennych i kierunkach rozwoju w tej dziedzinie,
- kształtowanie polityki przestrzennej w województwie, zgodnej ze strategią rozwoju kraju, strategią rozwoju województwa i innymi dokumentami strategicznymi i programowymi,
- koordynację elementów planowania rozwoju wynikających ze zobowiązań międzynarodowych, planowania krajowego, regionalnego i lokalnego.

Realizując te cele plan zagospodarowania przestrzennego województwa określa:

- uwarunkowania zewnętrzne, wynikające z obowiązujących przepisów prawa, położenia województwa w przestrzeni krajowej i europejskiej oraz z krajowych i europejskich strategii i programów rozwoju,
- uwarunkowania wewnętrzne, wynikające ze strategii i programów wojewódzkich, stanu środowiska przyrodniczego i kulturowego i potrzeb jego ochrony, stanu zagospodarowania przestrzeni oraz rozwoju społeczno-gospodarczego województwa,
- kierunki i działania służące realizacji strategicznych celów rozwoju województwa, z uwzględnieniem zadań o znaczeniu ponadlokalnym o zasięgu krajowym i wojewódzkim,
- narzędzia realizacji planu, w tym rekomendacje do krajowej i regionalnej polityki przestrzennej oraz system monitoringu.

Z perspektywy tworzenia Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Sławno najistotniejsze w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego są zapisy dotyczące celów związanych właśnie z polityką ekologiczną, które brzmią następująco:

1. Cel szczegółowy: 3.3.3. Ochrona i kształtowanie środowiska przyrodniczego:

a) Kierunki działań:

- zachowanie walorów przyrodniczych środowiska, determinujących jego funkcje i przeciwdziałanie negatywnym skutkom antropopresji;
- ochrona i racjonalne korzystanie z zasobów wód powierzchniowych i podziemnych;
- ochrona i racjonalne wykorzystanie gleb;

- ochrona i powiększenie powierzchni obszarów leśnych oraz zadrzewionych;
- wykorzystanie kopalin uwzględniając potrzeby gospodarcze oraz ochronę środowiska.

1. Cel szczegółowy: 3.3.10. Rozbudowa infrastruktury technicznej, rozwój usług elektronicznych i odnawialnych źródeł energii:

a) Kierunki działań:

- rozbudowa i modernizacja sieci i urządzeń elektroenergetycznych;
- budowa i rozbudowa sieci gazowych;
- ograniczenie zużycia paliw węglowych i wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii;
- racjonalne wykorzystanie zasobów wód powierzchniowych do celów komunalnych, gospodarczych i przyrodniczych;
- budowa i rozbudowa systemów oczyszczania ścieków zgodnie z Krajowym Programem Oczyszczania Ścieków;
- poprawa stanu ochrony przeciwpowodziowej;
- utworzenie systemu gospodarki odpadami zgodnie z Planem Gospodarki Odpadami Województwa Zachodniopomorskiego.

5.1.4. Uwarunkowania wynikające z Polityki Ekologicznej Powiatu

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU SŁAWIEŃSKIEGO NA LATA 2011 - 2014 Z PERSPEKTYWĄ DO 2018 R.

Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XVII/IV/72/11 Rady Powiatu w Sławnie, z dnia 25 listopada 2011 r.

Cele i zadania Programu ochrony środowiska na lata 2011 – 2014 z perspektywą do roku 2018:

1. **Cel 1.** - Poprawa jakości środowiska naturalnego;

A. Cele średniookresowe:

- **Cel 1.1.** - Poprawa jakości wód i osiągnięcie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych.
- **Cel 1.2.** - Poprawa jakości powietrza i spełnienie wymagań prawnych w zakresie jakości powietrza.
- **Cel 1.3.** - Poprawa klimatu akustycznego.

- **Cel 1.4.** - Ochrona mieszkańców przed oddziaływaniem pól elektromagnetycznych.

2. Cel 2. - Poprawa gospodarki odpadami;

Obecnie, głównymi celami do osiągnięcia w gospodarce odpadami na terenie powiatu są :

- sprawowanie kontroli nad odbieraniem odpadów komunalnych zmieszanych od wszystkich mieszkańców powiatu,
- podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców powiatu,
- edukacja na temat segregacji odpadów u „źródła”,
- realizowanie założeń Krajowego i Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami.

3. Cel 3. - Ochrona gleb przed negatywnym oddziaływaniem oraz rekultywacja terenów zdegradowanych;

4. Cel 4. - Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii i minimalizacja ich skutków oraz zwiększenie bezpieczeństwa chemicznego;

5. Cel 5. - Ochrona strefy brzegowej i zaplecza brzegów Morza Bałtyckiego;

6. Cel 6. - Ochrona złóż kopalin;

7. Cel 7. - Zachowanie równowagi ekologicznej w procesie rozwoju społeczno - gospodarczego;

8. Cel 8. - Ochrona i racjonalne użytkowanie lasów;

9. Cel 9. - Wzmocnienie systemu zarządzania środowiskiem i podniesienie świadomości ekologicznej społeczeństwa.

STRATEGIA ROZWOJU POWIATU SŁAWIEŃSKIEGO DO ROKU 2015

Załącznik do Uchwały Nr XXX/252/2002 Rady Powiatu w Sławnie z dnia 27 czerwca 2002 r.

Cele i zadania Strategii Rozwoju powiatu sławieńskiego zostały zgrupowane w obrębie następujących obszarów problemowych: *Rolnictwo, leśnictwo i wieś, Morze i gospodarka morska, klimat, środowisko, Krajobraz, środowisko naturalne infrastruktura techniczna, Turystyka, Przedsiębiorczość, Strefa społeczna, Krajobraz, środowisko naturalne infrastruktura techniczna, Zarządzanie rozwojem powiatu.*

Najistotniejsze, z punktu widzenia ochrony środowiska na analizowanym obszarze, są następujące cele sprecyzowane w Strategii:

A. Obszar problemowy: Rolnictwo, leśnictwo i wieś

- 1. Cel 1.** Rozwój zaplecza organizacyjnego i logistycznego rolnictwa, wspieranie organizowania się rolników;

2. **Cel 2.** Podnoszenie poziomu wiedzy rolników i ułatwianie im dostępu do informacji;
3. **Cel 3.** Wspieranie alternatywnych form wykorzystania ziemi i lasu;
4. **Cel 4.** Stworzenie markowego produktu na bazie hodowli ryb słodkowodnych, szczególnie pstrąga;
5. **Cel 5.** Odnowa wsi powiatu sławieńskiego;

B. Obszar Problemowy: Morze i gospodarka morska, klimat, środowisko

6. **Cel 6.** Przygotowanie do rozwoju funkcji uzdrowiskowej wybranych miejscowości powiatu;
7. **Cel 7.** Przygotowanie podstaw do rozwoju produktu kompleksowego wokół połowów, przetwórstwa i usług oraz produkcji związanych z rybami;
8. **Cel 8.** Wzmocnienie morskiego charakteru północnej części powiatu;

F. Obszar problemowy: Krajobraz, środowisko naturalne infrastruktura techniczna

9. **Cel 14.** Ochrona i kształtowanie krajobrazu;
10. **Cel 15.** Poprawa stanu infrastruktury komunikacyjnej powiatu;
11. **Cel 16.** Dobry stan środowiska naturalnego.

5.1.5. Uwarunkowania wewnętrzne realizacji Programu ochrony środowiska Miasta Sławno

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY MIASTA SŁAWNO

Studium zostało przyjęte Uchwałą Nr XX/142/96 Rady Miejskiej w Sławnie z dnia 14 listopada 1996 roku w sprawie uchwalenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Sławna. Wśród głównych celów działania, określających politykę rozwoju Miasta wskazano m. in.:

Cel 1.3 Ekspozycję, ochronę i pełniejsze wykorzystanie przyrodniczych i kulturowych walorów miasta. Wykształcenie racjonalnej, wyrazistej i czytelnej struktury miasta oraz zagospodarowania krajobrazu, utrzymanego w kameralnym charakterze, wyrażającym tożsamość miasta.

Ponadto jak podkreślono w Studium, polityka rozwoju Miasta powinna mieć proekologiczny charakter, zgodny z koncepcją zrównoważonego rozwoju. Założenia te miały zostać uwidocznione przede wszystkim przez ograniczenie rozwoju przestrzennego, lepsze wykorzystanie obszarów zainwestowanych, zachowanie i podkreślenie ekosystemu - pasmowego systemu terenów otwartych.

Niniejszy Program Ochrony Środowiska jest zgodny z celami i postanowieniami Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Miasta Sławno, gdyż w swoich celach zakłada m. in. ochronę i pełniejsze wykorzystanie przyrodniczych walorów Miasta.

6. Założenia ochrony środowiska dla Miasta Sławno do 2021 roku

6.1. Nadrzędny cel programu ochrony środowiska dla Miasta Sławno

Cel nadrzędny Programu Ochrony środowiska dla Miasta Sławno otrzymał następujące brzmienie:

OSIĄGNIĘCIE TRWAŁEGO I ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU MIASTA ORAZ POPRAWA JEGO ATRAKCYJNOŚCI POPRZEZ DZIAŁANIA SPOŁECZNE I INWESTYCYJNE W ZAKRESIE OCHRONY ŚRODOWISKA

Powyższy cel jest spójny z nadrzędnym celem Programu Ochrony Środowiska Województwa Zachodniopomorskiego oraz celami wyznaczonymi w dokumentach planistycznych obowiązujących na terenie Miasta Sławno.

6.2. Priorytety ekologiczne

Priorytety ekologiczne dla Miasta Sławno sprecyzowano na podstawie diagnozy stanu oraz zagrożeń środowiska, a także założeń polityki ekologicznej Polski, województwa zachodniopomorskiego oraz powiatu sławieńskiego.

PRIORYTETY EKOLOGICZNE DLA MIASTA SŁAWNO:

- POPRAWA JAKOŚCI POWIETRZA ORAZ EFEKTYWNEGO KORZYSTANIA Z ENERGII POCHODZĄCEJ Z ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII
- OCHRONA JAKOŚCI WÓD PODZIEMNYCH ORAZ POPRAWA I UTRZYMANIA DOBREGO STANU WÓD POWIERZCHNIOWYCH
- DOSKONALENIE SYSTEMU GOSPODAROWANIA ODPADAMI
- OCHRONA RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ I KRAJOBRAZU
- OCHRONA PRZED HAŁASEM
- OCHRONA PRZED POLAMI ELEKTROMAGNETYCZNYMI
- OGRANICZENIE SKUTKÓW WYSTĄPIENIA POWAŻNYCH AWARII
- OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI I GLEB

➤ **WZROST ŚWIADOMOŚCI EKOLOGICZNEJ MIESZKAŃCÓW**

Oprócz konieczności zapewnienia spójności z dokumentami strategicznymi, wyznaczając priorytety ekologiczne, a następnie cele i zadania w zakresie polityki ekologicznej Miasta Sławno, kierowano się także następującymi zasadami:

- „eliminacji największych problemów”;
- zapobiegania spodziewanym problemom;
- oszczędnego korzystania z zasobów naturalnych;
- „zanieczyszczający płaci”;
- odpowiedzialności za prowadzone działania;
- skuteczności ekologicznej i efektywności ekonomicznej.

7. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego

7.1. Jakość wód i stosunki wodne

7.1.1. Stan aktualny

Miasto Sławno leży na obszarze dorzecza Wieprzy. Na terenie Miasta występują zarówno wody powierzchniowe, jak i podziemne.

➤ **WODY POWIERZCHNIOWE**

Analizując wody powierzchniowe Miasta Sławno, należy zaznaczyć, że obejmują one zarówno wody płynące, jak i wody stojące.

1. Wody płynące

Wody Miasta Sławno są ściśle związane ze zlewnią Wieprzy, która na terenie Miasta Sławno zasilana jest jedynie wodami Moszczenicy i sztucznego Kanału Miejskiego.

Całkowita długość Wieprzy liczy 111,7 km. Powierzchnia jej dorzecza wynosi 2170,9 km², zaś spadek to 1,11 %. Wieprza bierze swój początek w okolicy Bytowa, a rzeka wypływa z jeziora Białego na Pojezierzu Bytowskim. Do Morza Bałtyckiego wpada w Darłównu, oddalonym o około 30 km od Sławna. Na odcinku Miasta nurt Wieprzy niegdyś silnie meandrował, co uległo zmianie po przeprowadzeniu prac melioracyjnych przez Niemców oraz utworzeniu Kanału Miejskiego, zwanego też Kanałem Młyńskim lub Młynówką. Niniejsza rzeka jest szczególnie cenna dla wędkarzy z uwagi na bogactwo występowania różnych gatunków ryb, w tym łososiowatych. Uważana jest również za rzekę atrakcyjną do uprawiania kajakarstwa. Na całej swej długości, Wieprza przyjmuje liczne dopływy. W Sławnie zasila ją wcześniej

wspomniana Moszczenica (lewy dopływ) oraz mniejsze rzeczki i strumienie.

Moszczenica jest niedużym i dosyć płytkim ciekim wodnym, którego głębokość nie przekracza 0,5 metra głębokości, a nurt płynie z prędkością około 0,2 m/s. Dno tego dopływu Wieprzy jest najczęściej grząskie tj. gliniaste lub z sypkiego piasku. Wody Moszczenicy do niedawna były dosyć zanieczyszczone. W granicach Miasta zasilane są wodami prowadzonymi przez Radosławkę, która płynie równoległe do ul. Armii Krajowej i ul. Kosynierów, a także małym strumieniem – Leniwką.

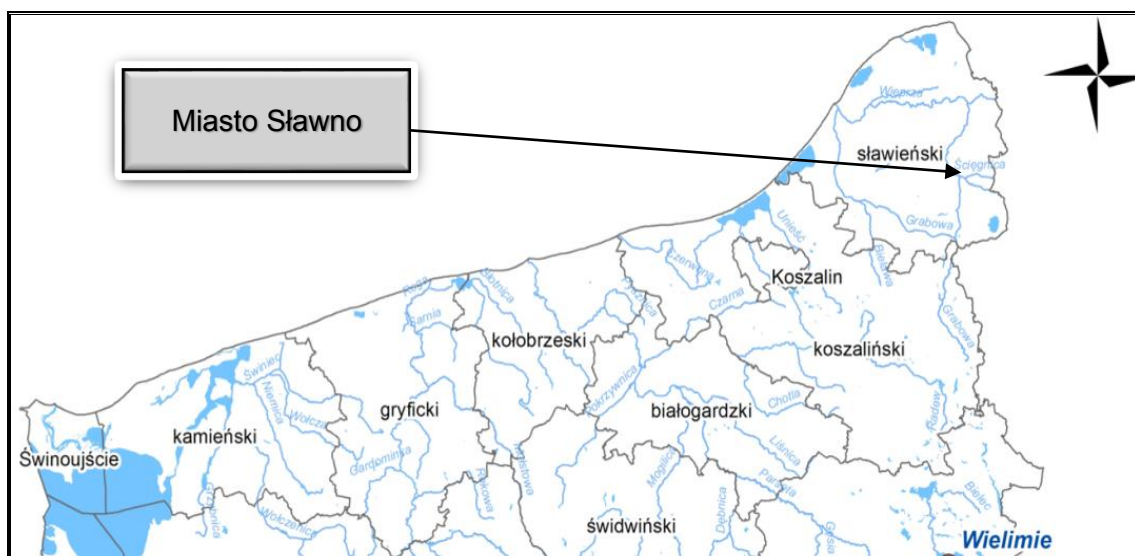
Drugim znaczącym ciekim bezpośrednio zasilającym Wieprzę jest strumień o nieustalonej nazwie, spływający do Wieprzy z kierunku Bobrowiczek. Przepływa on przez wyrobisko przy ul. Staszica. Strumień ten zasila kompleks stawów hodowlanych.

Źródło: Waloryzacja Przyrodnicza Miasta Sławno (Operat Generalny)

2. Wody stojące

Na terenie miasta nie ma wód stojących, do których zalicza się wody w jeziorach oraz innych naturalnych zbiornikach wodnych, o ciągłym bądź okresowym naturalnym dopływie lub odpływie wód powierzchniowych. Istniejące w mieście stawy są urządzeniami wodnymi. +Jak wskazano w *Waloryzacji Przyrodniczej Miasta Sławno (Operat Generalny)*, większość z nich znajduje się pomiędzy nurtem Wieprzy i Kanału Miejskiego. Duża ich część znajduje się przy ul. Kąpielowej i obecnie wykorzystywana jest przede wszystkim w celu wędkowania.

Rysunek 6. Wody powierzchniowe na terenie Miasta Sławno

Źródło: Stan środowiska w województwie zachodniopomorskim w roku 2010.
Rozdział II. Ocena stanu wód województwa zachodniopomorskiego. WIOŚ

➤ **STAN WÓD POWIERZCHNIOWYCH**

Ogólnie zanieczyszczenie wód powierzchniowych jest wynikiem oddziaływania różnych czynników antropogenicznych takich jak: urbanizacja, rolnictwo, przemysłowanie.

Do głównych przyczyn zagrożenia zasobów i jakości wód na terenie Miasta Sławno należy zaliczyć:

- emisję ścieków ze źródeł komunalnych;
- odprowadzanie ścieków nieoczyszczonych lub niedostatecznie oczyszczonych;
- niewystarczające skanalizowanie Miasta;
- niewłaściwy sposób postępowania z wodami opadowymi i roztopowymi;
- spływ powierzchniowy biogenów z pól i niewłaściwe składowanie nawozów naturalnych;
- lokalne podtopienia użytków rolniczych.

Badania monitoringowe wód powierzchniowych

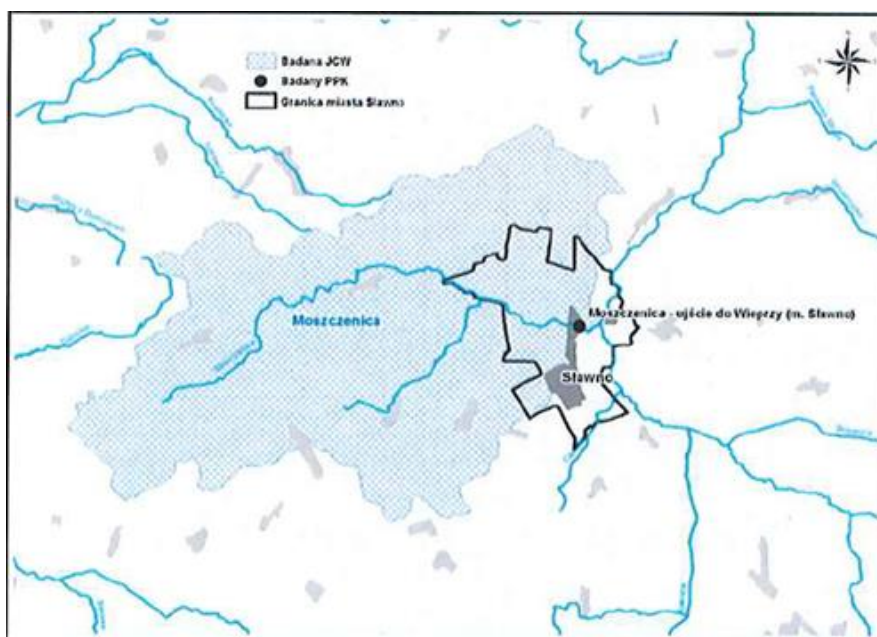
Jakość wód płynących badana jest w ramach krajowego i regionalnego monitoringu.

➤ **Rzeki**

Badania wód rzecznych, które można odnieść do obszaru Miasta Sławno przeprowadzono w jednolitej części wód powierzchniowych (JCWP) „Moszczenica”, w punkcie zlokalizowanym 0,1 km przed ujściem Moszczenicy do Wieprzy.

Zgodnie z „Programem Państwowego Monitoringu Środowiska Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2010-2012” oraz „Programem Państwowego Monitoringu Środowiska Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2013-2015” badania tej JCWP wykonano w ramach monitoringu operacyjnego w 2010 roku, który prowadzony jest także w 2014 roku.

Rysunek 7. Monitoring rzek na terenie miasta Sławno w 2010 i 2014 roku

Źródło: WIOŚ Szczecin

Tabela 12. Monitoring rzek na terenie Miasta Sławno w 2010 i 2014 roku

I.p.	Nazwa jednolitej części wód	Nazwa punktu pomiarowego	Rok badań	Rodzaj monitoringu
1	Moszczenica	Moszczenica – ujście do Wieprzy (m. Sławno)	2010 2014	MO

MO – program monitoringu operacyjnego

Źródło: WIOŚ Szczecin

Ocena stanu JCWP wykonana została zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 listopada 2011 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U. Nr 257, poz. 1545) oraz wytycznymi Głównego Inspektora Ochrony Środowiska. Wyniki badań Moszczenicy w Sławnie przedstawiono w tabeli 13.

Tabela 13. Zestawienie wyników badań oraz wartości średnich, minimalnych i maksymalnych w punkcie monitoringu rzeki Moszczenicy na terenie miasta Sławno w 2010 roku

Parametr/Data poboru	2010-01-18	2010-02-08	2010-03-08	2010-04-06	2010-05-10	2010-06-11	2010-06-14
Temperatura wody [°C]	1,1	0,3	0,2	5,9	9,1		12,7
Zawiesina ogólna [mg/l]	25,0	7,2	7,5	8,3	8,7		5,5
Tlen rozpuszczony [mg O ₂ /l]	8,8	10,7	10,0	8,5	9,4		8,7
BZT5 [mg O ₂ /l]	2,6	2,0	1,5	1,4	1,4		1,6
OWO [mg C/l]	21,2	7,4	13,5	16,0	13,9		10,7
Nasylenie tlenem [%]	62	73	68	68	81		82
Przewodność w 20°C [µS/cm]	495	488	390	400	385		442
Substancje rozpuszczone [mg/l]	389	328	293	312	304		360
Twardość ogólna [mg CaCO ₃ /l]	292	268	208	228	208		236
Odczyn pH	7,0	7,7	7,3	7,5	7,8		7,6
Azot amonowy [mg N-NH ₄ /l]	0,30	0,33	0,16	0,08	0,06		0,08
Amoniak niejonowy [mg NH ₃ /l]	0,0003	0,0030	0,0002	0,0008	0,0009		0,0016
Azot Kjeldahla [mg N/l]	1,40	0,67	0,91	1,13	1,06		0,40
Azot azotanowy [mg N-NO ₃ /l]	0,89	2,09	3,31	2,11	2,44		1,91
Azot azotynowy [mg N-NO ₂ /l]	0,022	0,017	0,022	0,019	0,014		0,028
Azot ogólny [mg N/l]	2,30	2,80	4,20	3,20	3,50		2,30
Fosforany [mg PO ₄ /l]	0,14	0,11	0,10	0,09	0,12		0,13
Fosfor ogólny [mg P/l]	0,20	0,10	0,08	0,07	0,11		0,20
Cynk ogólny [mg Zn/l]	0,0700	< 0,05	< 0,05	< 0,05	< 0,05		< 0,05
Miedź [mg Cu/l]	0,0070	0,0030	0,0040	0,0020	0,0030		0,0020
Bakterie grupy coli typu kałowego – Escherichia coli [bakt/100cm ³]	36	430	150	930	92		74
Fitobentos (wskaźnik okrzemkowy IO)							
Makrobezkręgowce bentosowe (MMI)						0,382	
Chlorofil „a” (µg/l)							
Fitoplankton (IFPL)							

„PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA SŁAWNO NA LATA 2015-2018
Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021”

Parametr/Data poboru	2010-07-05	2010-08-02	2010-09-10	2010-09-15	2010-10-11	2010-11-02	2010-12-07	MIN	ŚREDNIA	MAX
Temperatura wody [°C]	19,5	17,3		13,2	6,8	7,1	1,1	0,2	7,9	19,5
Zawiesina ogólna [mg/l]	9,0	3,6		3,8	< 2	4,0	6,6	0,0	7,4	25,0
Tlen rozpuszczony [mg O ₂ /l]	7,7	9,5		7,9	9,7	10,2	9,0	7,7	9,2	10,7
BZT5 [mg O ₂ /l]	7,6	1,3		1,5	1,1	1,3	1,4	1,1	2,1	7,6
OWO [mg C/l]	4,8	6,9		7,7	6,6	8,6	19,0	4,8	11,4	21,2
Nasylenie tlenem [%]	85	83		75	80	84	63	62,0	75,3	85,0
Przewodność w 20°C [μS/cm]	441	464		478	498	494	457	385	453	498
Substancje rozpuszczone [mg/l]	310	342		362	357	362	330	293	337	389
Twardość ogólna [mg CaCO ₃ /l]	227	241		261	268	272	255	208,0	247,0	292,0
Odczyn pH	7,9	7,9		7,9	7,9	7,7	7,3	7,0	7,6	7,9
Azot amonowy [mg N-NH ₄ /l]	0,06	0,06		0,03	0,06	0,05	0,20	0,03	0,12	0,33
Amoniak niejonowy [mg NH ₃ /l]	0,0019	0,0016		0,0006	0,0007	0,0006	0,0002	0,0002	0,0010	0,0030
Azot Kjeldahla [mg N/l]	0,19	0,53		0,59	0,46	0,68	1,07	0,19	0,76	1,40
Azot azotanowy [mg N-NO ₃ /l]	2,50	2,33		2,23	2,28	4,07	2,91	0,89	2,42	4,07
Azot azotynowy [mg N-NO ₂ /l]	0,050	0,035		0,017	0,046	0,017	0,021	0,014	0,026	0,050
Azot ogólny [mg N/l]	2,70	2,90		2,80	2,80	4,80	4,00	2,30	3,19	4,80
Fosforany [mg PO ₄ /l]	0,12	0,21		0,14	0,14	0,12	0,32	0,09	0,15	0,32
Fosfor ogólny [mg P/l]	0,13	0,11		0,08	0,06	0,07	0,12	0,06	0,11	0,20
Cynk ogólny [mg Zn/l]	< 0,05	< 0,05		0,0600	< 0,05	< 0,05	< 0,05	< 0,05		0,0700
Miedź [mg Cu/l]	0,0020	0,0020		0,0030	0,0060	0,0050	0,0020	0,0020		0,0070
Bakterie grupy coli typu kałowego – Escherichia coli [bakt/100cm ²]	36	230		2400	430	4600	430	36		4600
Fitobentos (wskaźnik okrzemkowy IO)			0,440							
Makrobezkręgowce bentosowe (MMI)										
Chlorofil „a” (μg/l)										
Fitoplankton (IFPL)										

Źródło: WIOŚ Szczecin

Stan biologiczny badanej JCWP oceniano w oparciu o fitobentos (wskaźnik okrzemkowy IO - III klasa) i makrobezkręgowce bentosowe (indeks MMI - IV klasa). Elementom hydromorfologicznym przypisano I klasę (JCWP wyznaczona na podstawie przeglądu warunków hydromorfologicznych jako naturalna). Stan elementów fizykochemicznych w punkcie oraz w JCWP oceniono jako dobry. Ze względu jednak na wartość indeksu MMI (w IV klasie) stan ekologiczny JCWP „Moszczenica” oceniono jako słaby.

Stan chemiczny JCWP nie był badany. Z uwagi jednak na słaby stan ekologiczny, stan JCWP określono jako zły.

Tabela 14. Ocena stanu jednolitej części wód badanej w 2010 roku na terenie Miasta Sławno

Lp.	Nazwa ocenianej JCW	Typ abiotyczny	Stwierdzona lub szacowana JCW(L/N)	Klasa elementów biologicznych	Klasa elementów hydromorfologicznych	Klasa elementów fizykochemicznych	specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i nitarytacyjne	STAN / POTENCJAŁ EKOLOGICZNY	STAN CHEMICZNY	STAN	Ocena wymagana dla obszarów chronionych (wody do bytowania ryb)
I	Moszczenica	17	N	IV	I	II	nie badano	SLABY	nie badano	ZŁY	N

Klasa elementów biologicznych		
stan ekologiczny	potencjał ekologiczny (ów szacowany)	potencjał ekologiczny (ów szacowany)
I	stan I lub / potencjał I	I
II	stan II / potencjał II	II
III	stan III / potencjał III	III
IV	stan IV / potencjał IV	IV
V	stan V / potencjał V	V

Klasa elementów hydromorfologicznych		
stan ekologiczny	potencjał ekologiczny (ów szacowany)	potencjał ekologiczny (ów szacowany)
I	stan I lub / potencjał I	I
II	stan II / potencjał II	II
III	stan III / potencjał III	III
IV	stan IV / potencjał IV	IV
V	stan V / potencjał V	V

Klasa elementów fizykochemicznych		
stan ekologiczny	potencjał ekologiczny (ów szacowany)	potencjał ekologiczny (ów szacowany)
I	stan I lub / potencjał I	I
II	stan II / potencjał II	II
III	stan III / potencjał III	III
IV	stan IV / potencjał IV	IV
V	stan V / potencjał V	V

stan / potencjał ekologiczny		
stan ekologiczny	stan I lub / potencjał I	potencjał ekologiczny (ów szacowany)
BARCZO DOBRY	DOBRY	DOBRY
DOBRY	POMYŚLNY	POMYŚLNY
UMIARKOWANY	UMIARKOWANY	UMIARKOWANY
SLABY	SLABY	SLABY
ZŁY	ZŁY	ZŁY

Źródło: WIOŚ Szczecin

➤ **WODY PODZIEMNE**

Na terenie powiatu sławieńskiego, a zatem również na terenie Miasta Sławno, nie występuje Główny Zbiornik Wód Podziemnych. Powiat sławieński znajduje się na obszarze słupsko-chojnickiego regionu hydrogeologicznego, w podregionie przymorskim.

Powierznię powiatu pokrywają utwory czwartorzędowe, z których wydziela się generalnie cztery poziomy wodonośne: gruntowy – najczęściej o niskiej jakości, międzyglinowy górny - ujmowany przez ujęcia wiejskie, międzyglinowy środkowy i podglinowy. Użytkowe poziomy wodonośne występują głównie w osadach czwartorzędowych, w mniejszym stopniu – trzeciorzędowych, a lokalnie także w utworach kredowych. Główny poziom użytkowy wód podziemnych występuje w utworach czwartorzędowych, w piaskach drobno- i średnioziarnistych, na głębokości 20-40m, lokalnie głębiej. Użytkowe poziomy wodonośne cechuje bardzo zróżnicowana wydajnością wahająca się od kilku do 70m³/h. Przeważnie zwierciadło wody jest napięte, lokalnie swobodne. Natomiast poziom użytkowy w osadach trzeciorzędowych występuje w piaskach drobno- i średnioziarnistych, o miąższości 5-10 m, na głębokości 20-40 m, a lokalnie nawet 80-100 m. Ma wydajność poniżej 10m³/h.

Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Sławieńskiego na lata 2011-2014 z perspektywą do 2018 r.

Badania monitoringowe wód podziemnych

Celem monitoringu jakości wód podziemnych jest dostarczenie informacji o stanie chemicznym wód, śledzenie jego zmian oraz sygnalizacja zagrożeń, na potrzeby zarządzania zasobami wód podziemnych i oceny skuteczności podejmowanych działań ochronnych związanych z osiągnięciem dobrego stanu ekologicznego, określonego przez Ramową Dyrektywę Wodną (RDW).

Oceny stanu chemicznego w jednolitych częściach wód podziemnych (JCWPd) i w poszczególnych punktach badawczych dokonano w oparciu o rozporządzenie MŚ z 2008 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu wód podziemnych (Dz. U. nr 143, poz. 896), które wyróżnia pięć klas jakości wód:

- klasa I – wody bardzo dobrej jakości,
- klasa II – wody dobrej jakości,
- klasa III – wody zadowalającej jakości,
- klasa IV – wody niezadowalającej jakości,
- klasa V – wody złej jakości

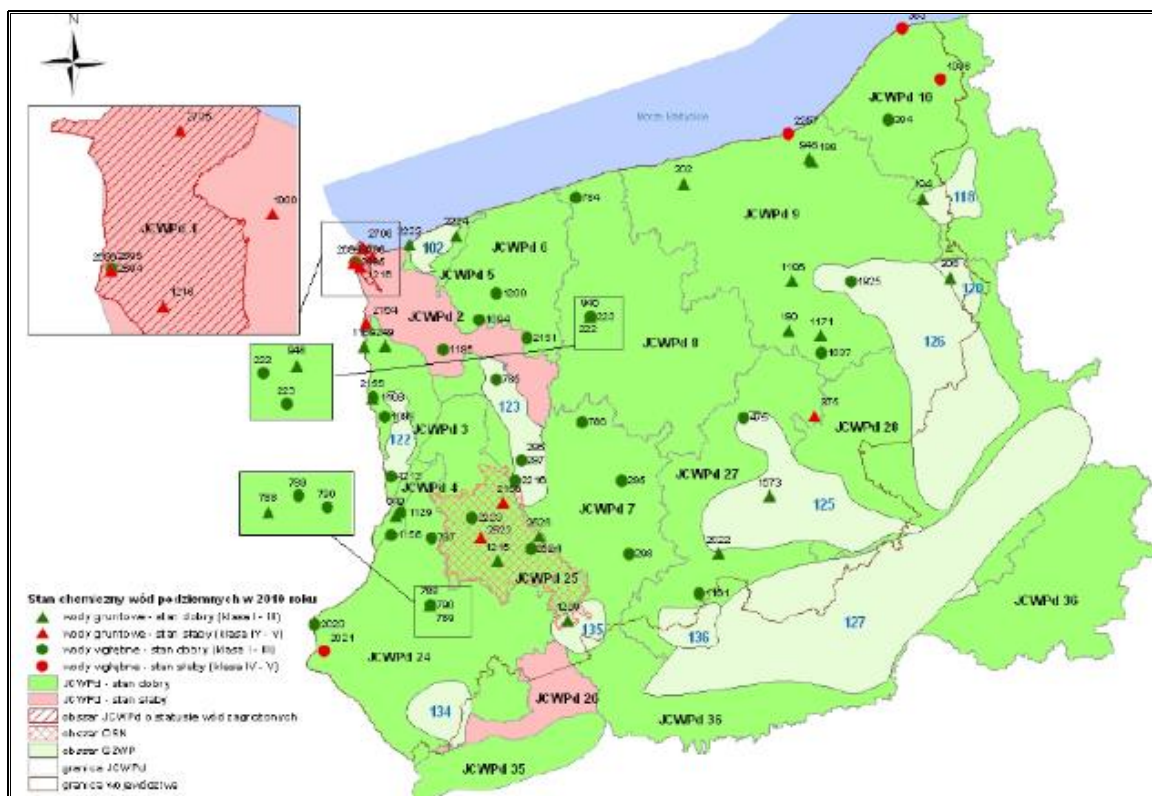
oraz dwa stany chemiczne wód:

- stan dobry (klasy I, II i III),
- stan słaby (klasy IV i V)

Zasada zaliczania wód do odpowiedniej klasy polega na dopuszczeniu przekroczenia wartości granicznych elementów fizykochemicznych, gdy jest ono spowodowane przez naturalne procesy, pod warunkiem, że mieszczą się one w granicach przyjętych dla bezpośrednio niższej klasy jakości. Jako niedopuszczalne przyjęto przekroczenie wartości granicznych oznaczonych w rozporządzeniu indeksem „H” wskaźników nieorganicznych: antymonu, arsenu, azotanów, azotynów, boru, chromu, cyjanków, fluorków, glinu, kadmu, niklu, ołowiu, rtęci, seleniu i srebra oraz wskaźników organicznych: adsorbowanych związków chloroorganicznych (AOX), benzo(a)pirenu, benzenu, lotnych węglowodorów aromatycznych (BTX), substancji ropopochodnych, pestycydów, tetrachloroetenu, trichloroetenu i wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych (WWA).

Na terenie Miasta Sławno nie ma punktu monitoringu jakości wód podziemnych. Najbliżej położony punkt monitoringu zlokalizowany jest w Mieście Polanów (JCWPd 10) w Gminie Polanów. Stan jakości wód podziemnych w Sławnie będzie zbliżony do stanu określonego w wymienionym powyżej punkcie monitoringu, tj. Mieście Polanów (rysunek 8).

Rysunek 8. Ocena stanu chemicznego wód podziemnych badanych na terenie województwa zachodniopomorskiego w 2010 r.

Źródło: Stan środowiska w województwie zachodniopomorskim w roku 2010. Rozdział II. Ocena stanu wód województwa zachodniopomorskiego. WIOŚ

Zgodnie z przedstawioną powyżej oceną chemiczną wód powierzchniowych województwa zachodniopomorskiego w 2010 r., stan chemiczny wód podziemnych dla jednolitych części wód podziemnych (JCWPd10), w obszarze którym zlokalizowane jest Sławno, określony został jako dobry. Wartość azotanów dla niniejszych wód w 2010 r. wynosiła 0,78 mg/dm³, co świadczy o dobrej jakości niniejszych zasobów wodnych.

7.1.2. Program poprawy dla pola: Jakość wód i stosunki wodne

Cel strategiczny	Dobry stan wód powierzchniowych i podziemnych. Racionalizacja ich wykorzystania oraz zapewnienie wszystkim mieszkańcom Miasta Sławno wody pitnej odpowiedniej jakości
-------------------------	--

Cele krótkoterminowe do roku 2018:

- Ograniczenie dopływu zanieczyszczeń do wód powierzchniowych i podziemnych.
- Racionalna gospodarka wodna.
- Zwiększenie zasięgu oraz modernizacja infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej.

- Podjęcie działań zapobiegawczych i prewencyjnych związanych z nielegalnym zrzutem ścieków.
- Zwiększenie retencji w zlewniach i ochrona przed skutkami zjawisk ekstremalnych.
- Przywrócenie i ochrona ciągłości ekologicznej koryt rzek.

Cele średnioterminowe do roku 2021:

- Przywrócenie wysokiej jakości wód powierzchniowych.
- Ochrona wód powierzchniowych przed zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych i przemysłowych.
- Uporządkowanie gospodarki wodno – ściekowej na terenie Miasta poprzez budowę i modernizację sieci wodociągowych, kanalizacyjnych, stacji uzdatniania wody.
- Współpraca ponadlokalna w celu ochrony wód powierzchniowych i podziemnych.
- Podniesienie skuteczności ochrony przed powodzią.

Działania ekologiczne:

- Rozwój systemów kanalizacyjnych.
- Rozwój systemów wodociągowych oraz modernizacja istniejącej sieci wodociągowej.
- Weryfikacja obszarów zagrożonych zanieczyszczeniem azotu pochodzących ze źródeł rolniczych.
- Działania podejmowane w celu ograniczenia dopływu zanieczyszczeń związkami azotu pochodzących ze źródeł rolniczych.
- Prowadzenie monitoringu wód powierzchniowych i podziemnych.

7.2. Powietrze

7.2.1. Stan aktualny

Powietrze atmosferyczne należy do najważniejszych chronionych komponentów środowiska przyrodniczego. Obowiązujące regulacje prawne odnoszą się przede wszystkim do jego jakości oraz kontroli emisji w postaci pozwoleń na emisję gazów i pyłów. Ze względu na porozumienia międzynarodowe, ochrona powietrza atmosferycznego obejmuje również warstwę ozonową i klimat.

W polskim prawie środowiskowym zakres i sposoby ochrony powietrza atmosferycznego są określane głównie w ustawie Prawo ochrony środowiska. Przepisy te dotyczą ochrony

zasobów środowiska przyrodniczego, przeciwdziałania zanieczyszczeniom, wydawania pozwoleń, opłat i kar administracyjnych za wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza.

W efekcie ramy prawne ochrony powietrza atmosferycznego w Polsce wyznaczają następujące akty:

A. Z zakresu prawa krajowego:

- 1) Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku *Prawo ochrony środowiska* i towarzyszące jej rozporządzenia,
- 2) Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 roku o substancjach zubożających warstwę ozonową.

B. Z zakresu prawa wspólnotowego:

- 1) Dyrektywa 96/62/WE z 1996 roku w sprawie oceny i zarządzania jakością otaczającego powietrza wraz z dyrektywami córkami,
- 2) Dyrektywa 2001/81/WE z 2001 roku w sprawie krajowych poziomów emisji dla niektórych rodzajów zanieczyszczeń powietrza.
- 3) Dyrektywa 1999/13/WE z 1999 roku w sprawie kontroli emisji lotnych związków organicznych ze stosowania rozpuszczalników organicznych.
- 4) Dyrektywa 94/63/WE z 1994 roku w sprawie kontroli emisji lotnych związków organicznych ze składowania paliwa i jego dystrybucji z terminali do stacji paliw,
- 5) Dyrektywa 2001/80/WE z 2001 roku w sprawie ograniczenia emisji niektórych zanieczyszczeń do powietrza z dużych obiektów energetycznego spalania,
- 6) Dyrektywa 2003/87/WE z 2003 roku ustanawiająca system handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych we Wspólnocie,
- 7) Dyrektywy dotyczące zawartości określonych substancji w paliwach,
- 8) Dyrektywa IPPC (96/61/WE),
- 9) Rozporządzenie wspólnotowe 2037/2000 z 2000 roku w sprawie substancji zubożających warstwę ozonową.

C. Z zakresu prawa międzynarodowego:

- 1) Konwencja w sprawie transgranicznego zanieczyszczenia powietrza na dalekie odległości z 1979 roku,
- 2) Protokół do Konwencji w sprawie transgranicznego zanieczyszczenia powietrza na dalekie odległości, dotyczący długofalowego finansowania wspólnego programu monitoringu i oceny przenoszenia zanieczyszczeń powietrza na dalekie odległości w Europie (EMEP) z 1984 roku,
- 3) Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu z 1992 roku,
- 4) Protokół z Kioto z 1997 roku,
- 5) Konwencja wiedeńska o ochronie warstwy ozonowej z 1985 roku,

6) Protokół montrealwski w sprawie substancji zubożających warstwę ozonową z 1987 roku.

Potrzeba prawnej ochrony powietrza jest skutkiem jego zanieczyszczenia, które w ustawie – Prawo ochrony środowiska zostało zdefiniowane jako **emisja, która może być szkodliwa dla zdrowia ludzi lub stanu środowiska, może powodować szkodę w dobrach materialnych, może pogarszać walory estetyczne środowiska lub może kolidować z innymi uzasadnionymi sposobami korzystania ze środowiska** (art. 3 pkt 49 u.p.o.ś.).

Postępująca urbanizacja przyczynia się do wzrostu liczby źródeł emisji zanieczyszczeń. Badania jakości powietrza potwierdzają, iż emisja antropogeniczna jest głównym źródłem zanieczyszczeń powietrza w województwie zachodniopomorskim.

Najczęściej stosowaną klasyfikacją źródeł emisji jest następujący podział:

- źródła punktowe związane z energetycznym spalaniem paliw i procesami technologicznymi w zakładach przemysłowych;
- źródła liniowe związane z komunikacją;
- źródła powierzchniowe niskiej emisji rozproszonej komunalno-bytowej i technologicznej.

EMISJA PUNKTOWA

Punktowe źródła mają istotny wpływ na wielkość i zasięg stężeń zanieczyszczeń w powietrzu atmosferycznym. Emisja punktowa pochodzi głównie z dużych zakładów przemysłowych emitujących pyły, dwutlenek siarki, tlenek azotu, tlenek węgla oraz metale ciężkie.

Zgodnie z ustawą z dnia 17 lipca 2009 r. o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji (Dz. U. z 2013 poz. 1107 z późn. zm.) podmioty gospodarcze zobowiązane są do sporządzania rocznych raportów o wielkościach emisji gazów cieplarnianych i innych substancji, wprowadzanych do powietrza. Ustawowy obowiązek raportowania danych o emisji gazów cieplarnianych do powietrza dotyczy wszystkich korzystających ze środowiska.

EMISJA LINIOWA

W ostatnich latach istotnie wzrosła dostępność pojazdów, praktycznie dla każdej grupy społecznej. Wynika to nie tylko z poprawy stopy życiowej w Polsce, ale także możliwości zakupu tanich, używanych pojazdów z zagranicy, których stan techniczny niejednokrotnie pozostawia wiele do życzenia. W związku z tym, praktycznie każda rodzina posiada już co najmniej jeden samochód. Jednocześnie w ostatnich latach spadł wskaźnik osób podróżujących jednym samochodem, co wiąże się nie tylko ze wzrostem kosztów podróży, ale

i wyższą emisją zanieczyszczeń ze źródeł komunikacyjnych. Do zmiany tej niekorzystnej sytuacji, zwłaszcza z punktu widzenia środowiska naturalnego, mogą przyczynić się wzrastające ceny paliw, które najprawdopodobniej zmuszą część społeczeństwa do zmiany nawyków na bardziej ekonomiczne. Nie bez znaczenia są też kampanie społeczne o tematyce ekologicznej, zachęcające do korzystania z komunikacji publicznej.

Na terenie Miasta Sławno dostęp do komunikacji publicznej możliwy jest dzięki autobusom PKS a także linii kolejowej przebiegającej przez Miasto. Niezależnie od tego, korzystanie z samochodu jest nieuniknione. Działania proekologiczne, w tym zakresie, prowadzone na terenie Miasta mogą skupiać się na propagowaniu ekonomicznego podróżowania samochodem (zorganizowanie dojazdów przy maksymalnym wykorzystaniu liczby miejsc w pojeździe, co zmniejsza koszty podróży i jednocześnie ogranicza emisję zanieczyszczeń na skutek mniejszej ilości spalonego paliwa) lub jeśli to tylko możliwe, zastąpienie go rowerem, co wpływa nie tylko na środowisko, ale i stan zdrowia mieszkańców. Połączenia lokalne również przyczyniają się do zmniejszenia zanieczyszczeń.

Poziom zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego jest zależny od natężenia ruchu na poszczególnych trasach komunikacyjnych. Wielkość emisji ze źródeł komunikacyjnych zależy od ilości i rodzaju samochodów oraz rodzaju stosowanego paliwa jak również od procesów związanych ze zużyciem opon, hamulców a także ścierania nawierzchni dróg. Emisję związaną z ww. procesami zalicza się do tzw. emisji pozaspalinowej. Dodatkowy wpływ na wielkość emisji pyłu PM10 ma tzw. emisja wtórna (z unoszenia) pyłu PM10 z nawierzchni dróg.

System komunikacyjny ma istotny wpływ na stan jakości powietrza głównie z tytułu transportu drogowego, w tym przede wszystkim ruchu tranzytowego pojazdów ciężkich.

W Mieście Sławno największa emisja liniowa występuje w obrębie drogi krajowej i dróg wojewódzkich, a także w obrębie oddanej w 2006 roku obwodnicy Miasta. Pomimo, iż sieć dróg na terenie Miasta jest stale modernizowana i przebudowywana, to jednak ciągły wzrost ruchu samochodowego pociąga za sobą degradację stanu technicznego dróg, a co za tym idzie, zwiększenie hałasu komunikacyjnego i wzrost ilości zanieczyszczeń w powietrzu.

W celu redukcji emisji zanieczyszczeń ze źródeł liniowych warto kontynuować działania polegające na poprawie stanu technicznego dróg już istniejących (w tym również likwidacja nieutwardzonych poboczy). Dodatkowym istotnym elementem przyczyniającym się do zmniejszenia emisji wtórnej z dróg, powinno być utrzymanie ulic w czystości, które korzystnie wpływa na zmniejszenie unosu pyłu z dróg również w okresie bezopadowym.

EMISJA POWIERZCHNIOWA

Źródłem emisji powierzchniowej, pochodzącej z sektora bytowego, są lokalne kotłownie i paleniska domowe. Na terenie Sławno część mieszkańców ogrzewa swoje domy węglem, co przyczynia się do wysokiej emisji dwutlenku siarki, tlenku azotu, pyłów, sadzy oraz tlenku węgla i węglowodorów aromatycznych. Coraz wyższe ceny paliw opałowych przyczyniają się z kolei do poszukiwania różnego rodzaju oszczędności. Z tego powodu część mieszkańców spala w swoich piecach różnego rodzaju odpady, emitujące znaczne ilości zanieczyszczeń. Innym sposobem poszukiwania oszczędności jest wykorzystanie na cele ogrzewania i przygotowania ciepłej wody użytkowej, odnawialnych źródeł energii. Montaż tego typu urządzeń wiąże się z dość wysokimi nakładami na etapie inwestycyjnym, natomiast w fazie eksploatacji wymaga ponoszenia znacznie niższych kosztów, niż w przypadku powszechnie stosowanych źródeł ciepła opalanych węglem, olejem czy gazem.

Ze względu na coraz atrakcyjniejsze ceny urządzeń grzewczych bazujących na odnawialnych źródłach energii oraz dodatkowo możliwość współfinansowania takiej inwestycji np. z WFOŚiGW oraz funduszy Unii Europejskiej, Miasto będzie podejmowało działania mające na celu zachęcenie mieszkańców do wyposażenia budynków mieszkalnych w urządzenia bazujące na odnawialnych źródłach energii.

Sposobem ograniczania niskiej emisji na terenie Miasta jest także termomodernizacja budynków mieszkalnych oraz budynków użyteczności publicznej, których przegrody zewnętrzne nie spełniają warunków technicznych w zakresie wartości współczynnika przenikania ciepła. Docieplanie ścian zewnętrznych, stropów lub stropodachów, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej oraz usprawnienia w zakresie instalacji c.o. i c.w.u. wiążą się z istotnym ograniczeniem zapotrzebowania budynku na ciepło, co znajduje bezpośrednie odzwierciedlenie w ilości spalanej paliwa, a w rezultacie emisji zanieczyszczeń.

Występująca na danym terenie struktura paliwowa wśród korzystających z indywidualnych źródeł ciepła jest bardzo istotna ze względu na jakość powietrza. Praktyka stosowana w całej Polsce wskazuje, iż w domowych kotłowniach nie tylko spalane są ww. paliwa ale również odpady, takie jak: plastik, guma itp. Zjawisko to powoduje zwiększone zanieczyszczenie powietrza szczególnie w okresie grzewczym, a toksyczne związki uwalniane do atmosfery podczas spalania paliw jak i odpadów mają fatalny wpływ na zdrowie społeczeństwa.

Eksploatacja domowych pieców grzewczych odbywa się w ramach tzw. powszechnego korzystania ze środowiska i w rozumieniu przepisów ustawy - Prawo ochrony środowiska nie wymaga uzyskania pozwoleń na wprowadzenie gazów i pyłów do powietrza. W przypadku sektora bytowo-komunalnego nie ma opracowanych skutecznych i ekonomicznie zasadnych metod redukcji zanieczyszczeń poprzez urządzenia ochronne. Brak podstaw prawnych

do zarządzenia wymiany starych, niskosprawnych i nieekologicznych kotłów i pieców węglowych przez osoby fizyczne jest poważną barierą do podjęcia działań zmierzających do ograniczenia ich oddziaływania na jakość powietrza. Podejmowane działania powinny być w pierwszej kolejności skierowane na większe uświadomienie społeczeństwa i propagowanie szerszego wykorzystania paliw niskoemisyjnych, bardziej przyjaznych środowisku, których wykorzystanie przyczyni się do zmniejszenia tzw. niskiej emisji, jak również wyeliminuje spalanie odpadów.

W wyniku spalania paliw naturalnych, oprócz ciepła, powstają również gazy spalinowe oraz – w przypadku paliw stałych – popioły i żużle. Skład spalin jest różny w zależności od rodzaju paliwa oraz samego procesu spalania, który wbrew pozorom jest procesem skomplikowanym, zależnym od temperatury, stosunku do ilości paliwa, rodzaju palnika lub paleniska i wielu innych czynników.

Głównym składnikiem spalin powstających przy spalaniu paliw stałych jest dwutlenek węgla (CO_2), w mniejszych ilościach dwutlenek siarki (SO_2), tlenek węgla (CO), tlenki azotu (NO_x), para wodna (H_2O), sadza i pył. W przypadku paliw ciekłych i gazowych udział pary wodnej w spalinach jest większy i porównywalny z ilością CO_2 , natomiast nie ma w nich pyłu, a w przypadku gazu ziemnego – SO_2 . Niektóre gatunki ropy naftowej także nie posiadają związków siarki.

W spalinach pochodzących z paliw ciekłych i gazowych również występują, choć w mniejszych ilościach, tlenki azotu i sadza, gdyż ich obecność jest związana raczej z samym procesem spalania niż z rodzajem paliwa.

➤ Tlenki węgla

Z punktu widzenia ochrony środowiska rozróżnia się dwa rodzaje dwutlenków węgla: przyjazny dla środowiska - o krótkim (trwającym od 1 roku do kilkudziesięciu lat) obiegu w przyrodzie, który powstaje w procesach utleniania biomasy (drewna, słomy, biopaliw i biomasy) i nieprzyjazny, który jest produktem spalania paliw nieodnawialnych (węgla, ropy, gazu), a cykl jego obiegu określa się w milionach lat.

➤ Tlenki siarki

Głównym źródłem emisji SO_2 jest energetyka – 90%, natomiast za pozostałe 10% emisji odpowiada przemysł i komunikacja. Dwutlenek siarki, jako taki nie szkodzi środowisku, jednak w obecności ozonu – O_3 , który powstaje podczas wyładowań atmosferycznych, przekształca się w bardzo niebezpieczny dla środowiska SO_3 , który łączy się w chmurach z parą wodną i spada na ziemię w postaci kwaśnego deszczu.

➤ Związki organiczne

Związki organiczne w spalinach to głównie węglowodory alifatyczne (parafiny), które są praktycznie obojętne dla środowiska, oraz policykliczne węglowodory aromatyczne (wielopierścieniowe), które alergizują, podrażniają błony śluzowe, a nawet mogą wywoływać nowotwory. Najbardziej znany z tych związków to benzo[a]piren (BaP), który jest związkiem silnie rakotwórczym.

Przyczyną powstawania tych węglowodorów jest niepełne spalanie paliw przy zbyt małej ilości powietrza, termiczny rozkład paliwa (piroliza) również wobec braku tlenu, a także gwałtowne schładzanie płomienia na skutek nierównomiernego spalania, rozruchu urządzenia lub spalania paliw w nieodpowiednich kotłach, palnikach lub silnikach.

➤ Sadza

Głównym składnikiem sadzy, która tworzy ze spalinami lub powietrzem aerozol nazywany dymem, jest węgiel bezpostaciowy. Sadza zawiera także węglowodory. Ponieważ z węglowodorów aromatycznych sadza powstaje łatwiej niż z alifatycznych, więc to one są drugim składnikiem sadzy. Należy zatem przypuszczać, że sadza może mieć, podobnie jak i węglowodory aromatyczne, działanie rakotwórcze.

➤ Pyły

Pyły i popioły to stałe składniki mineralne, które pozostają po spaleniu paliw. Popiół i sadza stanowią główne składniki dymu, którego cząsteczki o rozmiarach nieprzekraczających 0,1 µm mają bardzo dobrze rozwiniętą powierzchnię, dzięki której adsorbują lotne toksyczne składniki spalin i dlatego są bardzo niebezpieczne dla zdrowia ludzi i zwierząt, a także dla roślin.

Najważniejsze negatywne skutki oddziaływania produktów spalania paliw nieodnawialnych, głównie węgla kamiennego i brunatnego, to pogłębienie się efektu cieplarnianego oraz powiększanie się stref występowania smogu. Kwaśny smog, zwany londyńskim, na skutek inwersji aerozolu, składającego się z tlenków siarki i pyłu ze spalonego węgla oraz mgły, zamiast unosić się jako cieplejszy od powietrza, opada na gminę i ztruwa jej mieszkańców. Wraz z rozwojem motoryzacji i komunikacji miejskiej, oprócz smogu londyńskiego, pojawił się nowy rodzaj smogu, zwany fotochemicznym, który atakuje w upalne lata. Smog ten zawiera, oprócz tlenków siarki i pyłów, także: tlenki azotu, związki organiczne, np. aldehydy, ketony, azotany i nadtlenki organiczne oraz ozon. W efekcie zamkniętego cyklu ponad 200 reakcji chemicznych, efekt smogu fotochemicznego pogłębia się, a jego produkty nie są obojętne dla środowiska. Wolne rodniki działają rakotwórczo, a ozon, który w stratosferze chroni nas przed promieniowaniem ultrafioletowym, w dolnych warstwach atmosfery jest równie niebezpieczny dla organizmów żywych jak związki rakotwórcze.

Negatywne oddziaływanie energetyki konwencjonalnej na środowisko obejmuje ponadto:

- zakwaszenie atmosfery tlenkami siarki i azotu wskutek czego giną lasy, zamiera życie w rzekach i jeziorach;
- brak tlenu w środowisku morskim, co jest następstwem emisji tlenków azotu, zaburza równowagę pokarmową w morzu ze szkodą dla żyjących w nim organizmów roślinnych i zwierzęcych;
- zanieczyszczenie wód przypowierzchniowych metalami ciężkimi wymywanymi z nieprawidłowo składowanych popiołów i żużli, a także produktami ubocznymi powstającymi podczas oczyszczania spalin metodami mokrymi i suchymi.

Skażenie wody, ziemi i powietrza, wpływa na tempo wzrostu zachorowań i zaburzeń genetycznych wśród ludności zamieszkującej regiony o silnie rozwiniętym przemyśle. Obserwowana jest także wzmożona korozja konstrukcji żelbetonowych oraz coraz szybciej postępujące niszczenie dorobku kultury materialnej. W rejonach silnie uprzemysłowionych zamierają również lasy, zwłaszcza iglaste.

Źródło: „Proekologiczne odnawialne źródła energii” W. M. Lewandowski, Warszawa 2007

Zagrożenia wynikające z zanieczyszczeń powietrza są groźniejsze od zanieczyszczeń wód czy gleb, ze względu na niedająca się kontrolować łatwość rozprzestrzeniania.

STAN POWIETRZA

Zgodnie z art. 89 ustawy Prawo ochrony środowiska Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska co roku dokonuje oceny poziomów substancji w powietrzu w poszczególnych strefach.

Ocenę jakości powietrza w strefach województwa zachodniopomorskiego za lata 2010-2013 przeprowadzono zgodnie z art. 89 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2013 r., poz. 1232). Według obowiązujących zasad wykonywania rocznych ocen jakości powietrza obszar miasta Sławno podlegał ocenie jako część obszaru strefy zachodniopomorskiej. Ocena jakości powietrza tej części strefy wykonana została głównie na podstawie obliczeń rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń w powietrzu (obliczenia modelowe). Obliczenia wykonano na podstawie inwentaryzacji emisji ze źródeł punktowych, powierzchniowych i liniowych, w połączeniu z danymi meteorologicznymi.

Oceny wykonane zostały w układzie stref:

- aglomeracja szczecińska - miasto Szczecin,
- miasto Koszalin - miasto o liczbie ludności powyżej 100 tys.,
- strefa zachodniopomorska - stanowiąca pozostały obszar województwa, niewchodzący w skład aglomeracji szczecińskiej i miasta Koszalin.

Głównym celem prowadzenia corocznej oceny jakości powietrza jest uzyskanie informacji

o przestrzennych rozkładach stężeń substancji w powietrzu na obszarze aglomeracji lub innej strefy, w zakresie umożliwiającym wskazanie obszarów, na których występują przekroczenia wartości kryterialnych dla poszczególnych substancji i dla których to obszarów konieczne jest podjęcie działań naprawczych (opracowanie programów ochrony powietrza). W przypadku stwierdzenia występowania na obszarach stref przekroczeń standardów jakości powietrza (klasa C), celem oceny jakości powietrza jest także wskazanie prawdopodobnych przyczyn występowania ponadnormatywnych stężeń.

W latach 2010-2013 roku substancjami podlegającymi ocenie jakości powietrza były:

- pod kątem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia: dwutlenek siarki (SO₂), dwutlenek azotu (NO₂), benzen (C₆H₆), tlenek węgla (CO), pyłu zawieszony PM 10 (pył o średnicy ziaren poniżej 10 mikronów), pył zawieszony PM_{2,5} (pył o średnicy ziaren poniżej 2,5 mikronów), ozon (O₃), ołów (Pb) oraz zawarte w pyłe PM 10 - arsen (As), nikiel (Ni), kadm (Cd) i benzo(a)piren (B(a)P).
- pod kątem kryteriów określonych dla ochrony roślin: dwutlenek siarki (SO₂), tlenki azotu (NO_x) oraz ozon (O₃).

W latach 2010-2012 strefa zachodniopomorska zaliczona została do klasy C ze względu na stwierdzone pomiarami w Szczecinku i w Widuchowej przekroczenie standardu jakości powietrza przez 24-godzinne stężenia pyłu PM 10 oraz do klasy C ze względu na przekroczenie poziomu docelowego przez średnioroczne stężenie benzo(a)pirenu. Przypisanie całej strefie zachodniopomorskiej klasy C dla pyłu PM 10 i dla B(a)P nie oznacza jednak, że przekroczenia dla tych zanieczyszczeń występują na całym jej obszarze. W wyniku analiz wskazano miejsca wymagające podjęcia działań na rzecz poprawy jakości powietrza w celu przywrócenia obowiązujących standardów.

W przeprowadzonej za 2013 rok klasyfikacji stref dla zanieczyszczeń: SO₂, NO₂, NO_x, PM 10, PM_{2,5}, O₃, C₆H₆, CO, As, Cd, Ni i Pb, strefa zachodniopomorska, w skład której wchodzi Miasto Sławno, otrzymała klasę A ze względu na ochronę zdrowia. W przypadku wystąpienia klasy A nie są wymagane działania naprawcze.

Rysunek 9. Wynikowe klasy strefy zachodniopomorskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej za 2013 rok (ochrona zdrowia)

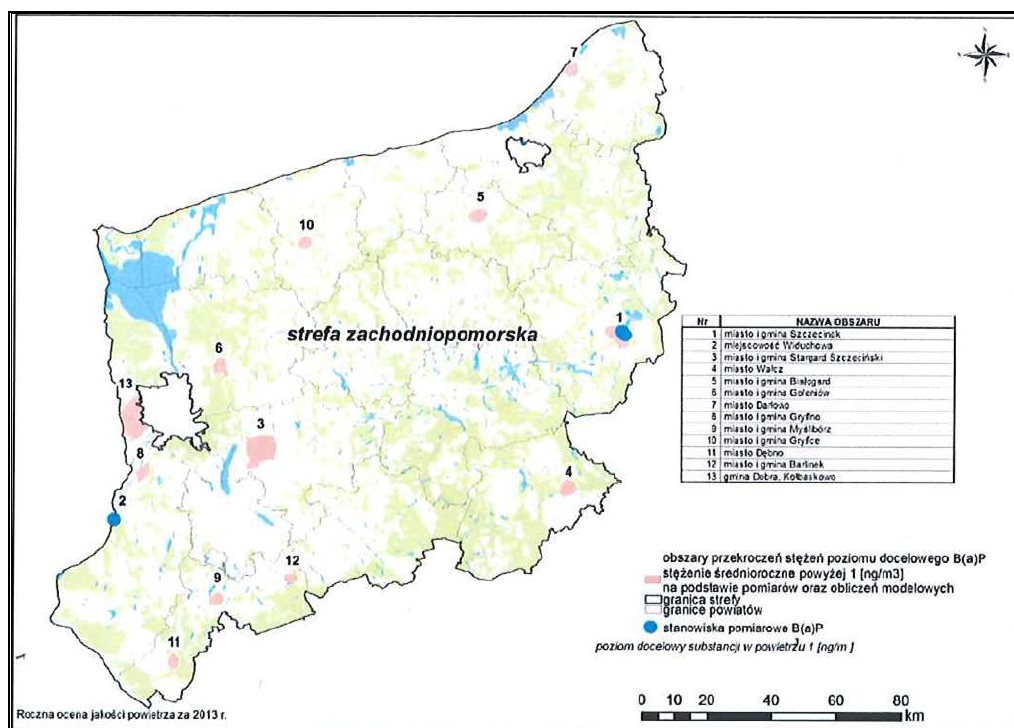
Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy												
		SO ₂	NO ₂	CO	C ₆ H ₆	PM10	PM2,5	Pb	As	Cd	Ni	BaP	O ₃ (dc)	O ₃ (dt)
strefa zachodniopomorska	PL3203	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	C	A	D2

Źródło: WIOŚ Szczecin

W 2013 roku zagrożenia jakości powietrza w województwie zachodniopomorskim dotyczyły wysokich stężeń benzo(a)pirenu zawartego w pyłe PM10, co skutkowało przypisaniem klasy

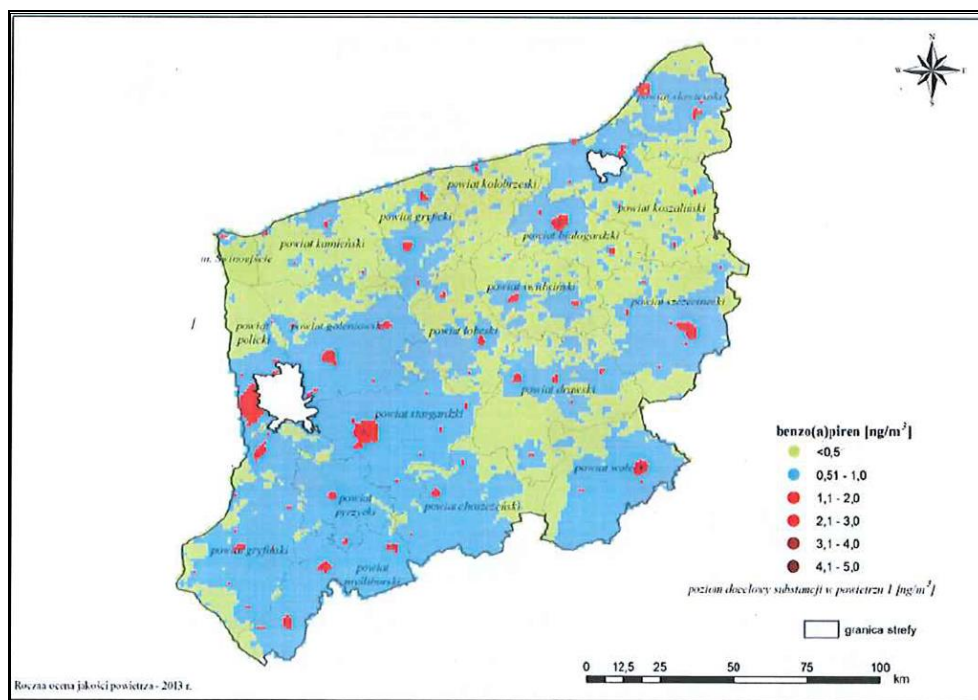
C strefie zachodniopomorskiej. Na podstawie wyników pomiarów oraz obliczeń rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń w 2013 roku wskazano 13 obszarów z przekroczeniami normatywnych stężeń BaP w strefie zachodniopomorskiej, w tym obszar miasta Darłowo w obrębie powiatu sławieńskiego. Jednak należy zaznaczyć, iż obszary te wyznaczono przyjmując kryterium wielkości - większy lub równy 10 km². W Sławnie zlokalizowano miejsce charakteryzujące się przekroczeniami poziomu docelowego B(a)P, jednak jego obszar nie przekraczał wskazanej wielkości. Lokalnie problem przekroczeń poziomu docelowego występuje w związku ze spalaniem paliw słabej jakości do celów grzewczych, co prezentuje rysunek 11. Obszarami przekroczeń poziomu docelowego B(a)P są głównie większe miasta powiatów, w których istotny wpływ na jakość powietrza ma emisja powierzchniowa związana z indywidualnym ogrzewaniem mieszkań. Jest to zjawisko charakterystyczne dla dużych skupisk ludności, w których dominuje ogrzewanie w oparciu o paliwa stałe, często o niskiej jakości.

Rysunek 10. Obszary przekroczeń stężeń benzo(a)pirenu w województwie zachodniopomorskim

Źródło: WIOŚ Szczecin

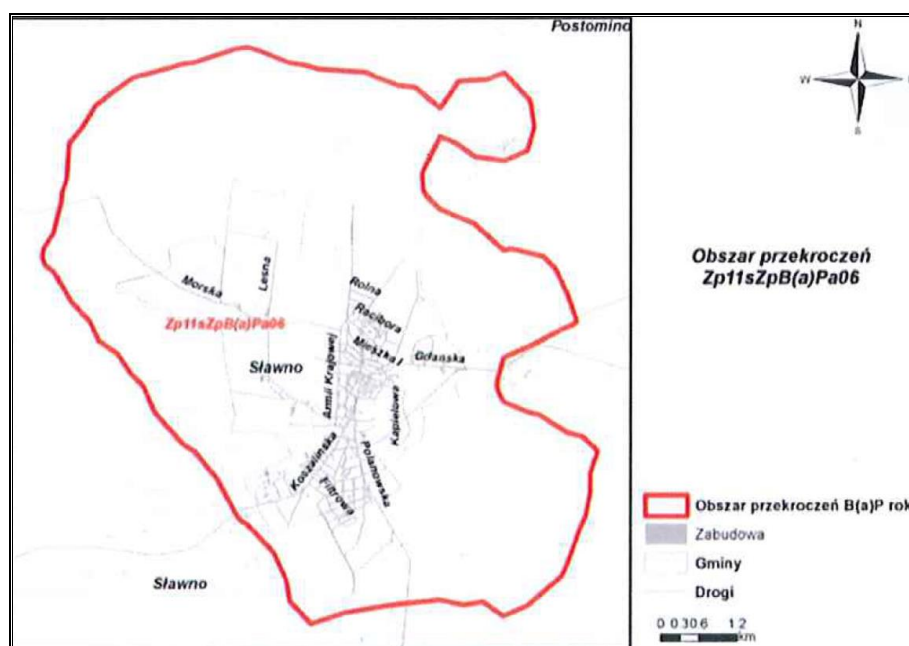
Rysunek 11. Rozkład średniorocznych stężeń benzo(a)pirenu na obszarze strefy zachodniopomorskiej w 2013 roku - na podstawie obliczeń modelowych

Źródło: WIOŚ Szczecin

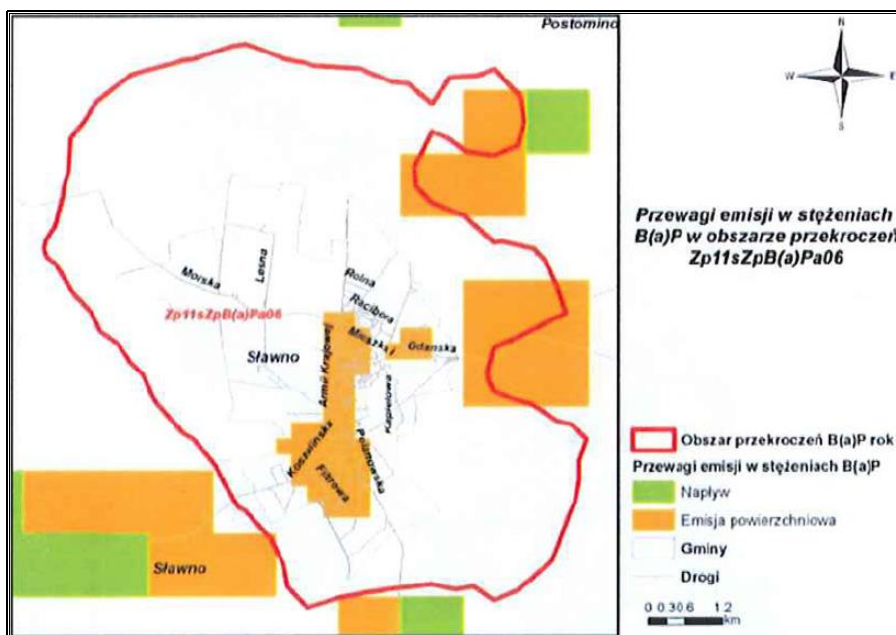
Należy również zaznaczyć, że pod kątem zanieczyszczenia benzo(a)pirenem w Programie Ochrony Powietrza (POP) dla strefy zachodniopomorskiej, Miasto Sławno wskazano jako obszar z przekroczeniami tej substancji wraz z koniecznością podjęcia działań na rzecz poprawy jakości powietrza.

Rysunek 12. Obszar Miasta Sławno z przekroczeniami benzo(a)pirenu zawartego w pyłe PM₁₀

Źródło: WIOŚ Szczecin

Rysunek 13. Przeważające typy emisji w obszarze przekroczeń na terenie Miasta Sławno wyznaczonym ze względu na ponadnormatywne stężenia B(a)P

Źródło: WIOŚ Szczecin

ODORY

Odorami nazywa się lotne związki chemiczne organiczne i nieorganiczne wyczuwane przez receptory węchowe przy bardzo niskich stężeniach i rejestrowane przez mózg jako nieprzyjemne.

wg doc. dr hab. Zbigniewa Maklesa oraz dr inż. Magdaleny Galwas-Zakrzewskiej

Do źródeł wytwarzających gazy złowonne (odory) na terenie Miasta można zaliczyć:

- odory towarzyszące hodowli (składowanie bądź nawożenie obornikiem, gnojówką, gnojowicą),
- odory towarzyszące chemizacji w rolnictwie (wykonywanie oprysków),
- zbiorniki bezodpływowe (szamba),
- niezorganizowane źródła emisji z indywidualnych palenisk domowych, (np. spalanie odpadów z tworzyw sztucznych, gumy w paleniskach domowych).

W celu zapewnienia wysokiej jakości życia na terenie Miasta wynikającej m.in. z nieuciążliwej emisji złowonnej, konieczne jest konsekwentne postępowanie zarówno mieszkańców (poprzez wyeliminowanie spalania odpadów, itp.), jak i władz Miasta m.in. poprzez: edukację ekologiczną mieszkańców, poszerzanie pasów zieleni izolacyjnych wokół obiektów uciążliwych zapachowo.

7.2.2. Program poprawy dla pola: Powietrze atmosferyczne

Cel strategiczny:

Cel strategiczny	Zapewnienie dobrej jakości powietrza atmosferycznego na terenie Miasta Sławno oraz wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych
-------------------------	---

Osiągnięcie dobrej, a więc co najmniej normatywnej jakości powietrza na obszarze Miasta Sławno, będzie możliwe dzięki realizacji celów krótko- i średnioterminowych.

Cele krótkoterminowe (do roku 2018) i średnioterminowe (do roku 2021):

- Ograniczenie niskiej emisji;
- Ograniczenie uciążliwości systemu komunikacyjnego;
- Ograniczenie emisji złowonnej;
- Wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii.

Działania ekologiczne:

- Ograniczenie niskiej emisji z sektora komunalnego poprzez działania termomodernizacyjne budynków użyteczności publicznej i budynków mieszkalnych.
- Zmiana systemu ogrzewania na bardziej efektywny ekologicznie i energetycznie, w tym wymiana ogrzewania węglowego na gazowe, olejowe lub inne bardziej ekologiczne.
- Racjonalizacja wykorzystania i modernizacja istniejących systemów grzewczych w budynkach użyteczności publicznej.
- Redukcja zanieczyszczeń pochodzących z transportu poprzez budowę oraz modernizację dróg i ciągów komunikacyjnych.
- Promocja korzystania z publicznych środków transportu.
- Zastępowanie węgla ekologicznymi nośnikami ciepła.
- Promocja i wspieranie wykorzystania odnawialnych źródeł energii z wyjątkiem elektrowni wodnych lokalizowanych na rzece Wieprzy.
- Upowszechnienie informacji o rozmieszczeniu i możliwościach technicznych wykorzystania potencjału energetycznego i poszczególnych rodzajów OZE.

7.3. Hałas

7.3.1. Stan aktualny

Hałas w środowisku to wszelkiego rodzaju niepożądane, nieprzyjemne i uciążliwe dźwięki w danym miejscu i czasie. Jest zanieczyszczeniem środowiska przyrodniczego charakteryzującym się różnorodnością źródeł i powszechnością występowania.

Skutki oddziaływania hałasu i wibracji na człowieka i środowisko naturalne są bardzo dotkliwe.

- Społeczne i zdrowotne skutki oddziaływania hałasu i wibracji wyrażają się:
 - a) szkodliwym działaniem na zdrowie ludności;
 - b) obniżeniem sprawności i chęci działania oraz wydajności pracy;
 - c) negatywnym wpływem na możliwość komunikowania się;
 - d) utrudnianiem odbioru sygnałów optycznych;
 - e) obniżeniem sprawności nauczania;
 - f) powodowaniem lokalnych napięć i kłótni między ludźmi;
 - g) zwiększeniem negatywnych uwarunkowań w pracy i komunikacji, powodujących wypadki;
 - h) rosnącymi liczbami zachorowań na głuchotę zawodową i chorobę wibracyjną.
- Hałas i wibracje powodują pogorszenie jakości środowiska przyrodniczego, a w konsekwencji:
 - a) utratę przez środowisko naturalne istotnej wartości, jaką jest cisza;
 - b) zmniejszenie (lub utratę) wartości terenów rekreacyjnych lub leczniczych;
 - c) zmianę zachowań ptaków i innych zwierząt (stany lękowe, zmiana siedlisk, zmniejszenie liczby składanych jaj, spadek mleczności zwierząt i inne).
- Hałas i wibracje powodują również ujemne skutki gospodarcze, takie jak:
 - a) szybsze zużywanie się środków produkcji i transportu;
 - b) pogorszenie jakości i przydatności terenów zagrożonych nadmiernym hałasem oraz zmniejszenie przydatności obiektów położonych na tych terenach;
 - c) absencję chorobową spowodowaną hałasem i wibracjami, z czym są związane koszty leczenia, przechodzenia na renty inwalidzkie, utrata pracowników;
 - d) pogorszenie jakości wyrobów (niezawodności, trwałości);

- e) utrudnienia w eksporcie wyrobów nie spełniających światowych wymagań ochrony przed hałasem i wibracjami.

Hałas pochodzenia antropogenicznego, dzieli się w zależności od sposobu powstawania, na hałas komunikacyjny i przemysłowy.

- Hałas przemysłowy jest to hałas stworzony przez źródła zlokalizowane wewnątrz i na zewnątrz obiektów budowlanych różnego typu. Bywa on najczęstszą przyczyną skarg ludności. Wynika to między innymi z faktu, że hałasy tego typu mają najczęściej charakter ciągły, często o bardzo dokuczliwym brzmieniu. Największymi źródłami są zakłady przemysłowe, wytwórcze i rzemieślnicze.
- Hałas komunikacyjny pochodzi od środków transportu lotniczego, kolejowego i drogowego. Szczególnie narażone są tereny znajdujące się w pobliżu większych tras komunikacyjnych. Wynika to z dużej dynamiki wzrostu ilości środków transportu, zwłaszcza pojazdów samochodowych notowanego w ostatnich latach oraz wzmożonego ruchu tranzytowego (towarowego i osobowego) w komunikacji międzynarodowej.

Podsystem monitoringu hałasu obejmuje zarówno emisję hałasu jak i ocenę klimatu akustycznego. Ze względu na charakter zjawiska hałasu, pomiary w sieci krajowej i sieciach regionalnych międzywojewódzkich nie są realizowane. Sieci regionalne wojewódzkie obejmują badania wykonywane w zależności od potrzeb w miejscach o szczególnym zagrożeniu i obejmują pomiary hałasu emitowanego z dróg krajowych i wojewódzkich. Sieci lokalne obejmują pomiarami źródła przemysłowe i komunikacyjne.

➤ **HAŁAS PRZEMYSŁOWY**

W dniu 06.02.2014 r. Dział Inspekcji WIOŚ w Szczecinie Delegatury w Koszalinie przeprowadził kontrolę dotyczącą działalności gospodarczej PPHU HAMA Przedsiębiorstwa Produkcyjno - Handlowo - Usługowego Maj Małgorzata w miejscowości Sławno, przy ul. J. Chełmońskiego 53. Podczas kontroli wykonano pomiary hałasu emitowanego z terenu zakładu do środowiska w porze dnia. Na podstawie wykonanych pomiarów hałasu stwierdzono, iż równoważny poziom dźwięku LACqD na terenie chronionym akustycznie wynosił odpowiednio: 46,1 dB (w pierwszym punkcie), 51,5 dB (w drugim punkcie) oraz 52,5dB (w trzecim punkcie). Zakład nie posiadał decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu określonym w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r, poz. 112).

Źródło: WIOŚ Szczecin

Ewentualne zwiększenie poziomu hałasu może także występować w sąsiedztwie niektórych zakładów rzemieślniczych i usługowych. Do takich zakładów należą m.in.: warsztaty mechaniki pojazdowej, blacharskie, ślusarskie, stolarskie. Hałas pochodzący z tych źródeł stanowi zagrożenie o charakterze lokalnym i dotyczy terenów zlokalizowanych w ich bezpośrednim sąsiedztwie.

Przyczynę wzrostu uciążliwości hałasu przemysłowego na terenie Miasta Sławno stanowi rozbudowa zabudowy mieszkaniowej w sąsiedztwie tych terenów oraz działalność usługowa.

➤ **HAŁAS KOMUNIKACYJNY**

Na terenie Miasta Sławno źródłem tego rodzaju hałasu jest komunikacja drogowa. Obszarem najbardziej uciążliwym akustycznie jest teren wzdłuż drogi krajowej nr 6, drogi wojewódzkiej nr 205 oraz obwodnicy Miasta. W roku 2012 WIOŚ w Szczecinie prowadził pomiary monitoringowe hałasu komunikacyjnego w 10 punktach na obszarach miejscowości w: Baniach (w trzech punktach), Białogardzie (w trzech punktach) i Gryficach (w czterech punktach). W związku z czym niniejszym badaniem nie objęto Miasta Sławno. Ponadto brak jest aktualnych opracowań dotyczących badań klimatu akustycznego na terenie Sławna.

W ostatnich latach zwiększyła się świadomość zagrożenia hałasem komunikacyjnym ludności, dzięki czemu wzrosła liczba działań podejmowanych na rzecz przeciwdziałania zagrożeniom powodowanym przez hałas.

7.3.2. Program poprawy dla pola: hałas i wibracje

Cel strategiczny	Ograniczenie uciążliwości hałasu na terenie Miasta Sławno
-------------------------	--

Cele krótkoterminowe do roku 2018:

- Ograniczenie emisji hałasu do środowiska.
- Ograniczenie uciążliwości systemu komunikacyjnego i poprawa jakości dróg na terenie Miasta Sławno.

Cele średnioterminowe do roku 2021:

- Utrzymanie aktualnego poziomu hałasu w obszarach, w których sytuacja akustyczna jest korzystna.
- Ograniczenie poziomu hałasu emitowanego przez środki transportu w obszarach wzdłuż głównych dróg.

Działania ekologiczne:

- Modernizacja i budowa nawierzchni dróg z infrastrukturą.
- Rozbudowa i modernizacja lokalnego układu komunikacyjnego.
- Utrzymanie i urządzenie istniejących dróg gminnych.
- Przeprowadzenie edukacji ekologicznej oraz promowanie komunikacji zbiorowej, transportu rowerowego oraz proekologicznego korzystania z samochodów.

7.4. Promieniowanie elektromagnetyczne

7.4.1. Stan aktualny

W aktualnym stanie prawnym można wyróżnić promieniowanie:

- jonizujące, występujące w wyniku użytkowania substancji promieniotwórczych w energetyce jądrowej, ochronie zdrowia, przemyśle, badaniach naukowych, przed którym ochrona unormowana jest w ustawie z 29 listopada 2000 r. – Prawo atomowe,
- niejonizujące promieniowanie elektromagnetyczne, związane ze zmianami pola elektromagnetycznego wytwarzanego przez źródła energetyczne i radiokomunikacyjne, przed którym ochronę reguluje ustawa – Prawo ochrony środowiska, w dziale VI pod nazwą „Ochrona przed polami elektromagnetycznymi”.

Niejonizujące promieniowanie elektromagnetyczne w postaci pól elektromagnetycznych (PEM) zawsze występowało w środowisku naturalnym. Pochodzi ono od naturalnych źródeł, jakimi są np.: Słońce, Ziemia, zjawiska atmosferyczne. Natomiast sztuczne pola elektromagnetyczne zaczęły pojawiać się w środowisku ponad sto lat temu i były związane z techniczną działalnością człowieka. Promieniowanie elektromagnetyczne występuje wszędzie. Do najważniejszych źródeł promieniowania należą:

- stacje i linie energetyczne,
- nadajniki radiowe i telewizyjne oraz CB-radio i radiostacje amatorskie,
- stacje bazowe telefonii komórkowej,
- wojskowe i cywilne urządzenia radionawigacji i radiolokacji,
- urządzenia powszechnego użytku: kuchenki mikrofalowe, monitory, aparaty komórkowe itp.

Zgodnie z art. 3 pkt 18 u.p.o.ś przez pola elektromagnetyczne rozumie się pole elektryczne, magnetyczne oraz elektromagnetyczne o częstotliwościach od 0 Hz do 300 GHz.

Zgodnie z Ustawą, celem regulacji dotyczących pól elektromagnetycznych jest: utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej lub na poziomie dopuszczalnych wartości, a w przypadku gdy normy są przekroczone, zmniejszenie emisji pól do poziomu

dopuszczalnego. Wartości dopuszczalne natężenia pól elektromagnetycznych określa Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. (Dz.U. nr 192, poz. 1883), podając je osobno dla terenów przeznaczonych pod zabudowę oraz dla miejsc dostępnych dla ludzi, zgodnie z art. 122 ust. 2 ustawy Prawo ochrony środowiska. Owe dopuszczalne wartości są zgodne z rekomendacjami Rady Europy oraz zaleceniami międzynarodowych organizacji zajmujących się kwestiami ochrony przed promieniowaniem.

W zakresie promieniowania elektromagnetycznego dla człowieka istotne są mikrofałe, radiofałe i fale o bardzo niskiej częstotliwości (VLF), a także fale o ekstremalnie niskiej częstotliwości (FW). Ważną cechą pól elektromagnetycznych jest to, że ich natężenie spada wraz z rosnącą odległością od źródła, które je wytwarza.

Promieniowanie niejonizujące uważa się obecnie za jedno z poważniejszych zanieczyszczeń środowiska. Pole elektromagnetyczne wytwarzane przez silne źródło niekorzystnie zmienia warunki bytowania człowieka, wpływa na przebieg procesów życiowych. Może powodować wystąpienie zaburzeń funkcji ośrodkowego układu nerwowego, układów: rozrodczego, hormonalnego, krwionośnego oraz narządów słuchu i wzroku. Obecnie prowadzone są także badania nad wpływem promieniowania elektromagnetycznego na powstawanie nowotworów u człowieka.

Na obszarze Miasta Sławno znajduje się 1 punkt pomiarowy przy ul. Koszalińskiej. Zgodnie z informacjami przekazanymi przez WIOŚ w Szczecinie, organ ten wykonuje pomiary monitoringowe pól elektromagnetycznych w cyklach trzyletnich. Zgodnie z „Programem Monitoringu Środowiska Wojewódzka Zachodniopomorskiego w lata 2007-2009” oraz „Programem Państwowego Monitoringu Środowiska Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2010-2012” pomiary w tym punkcie przeprowadzone zostały w 2008 roku, a następnie powtarzane były co trzy lata, odpowiednio w 2011 i 2014 roku.

Monitoring pól elektromagnetycznych realizowany jest poprzez pomiary składowej elektrycznej pola elektromagnetycznego w środowisku, w przedziale częstotliwości co najmniej od 3 MHz do 3000 MHz.

Dane lokalizacyjne punktu pomiarowego oraz wyniki średniej arytmetycznej zmierzonych wartości skutecznych natężeń pól elektrycznych promieniowania elektromagnetycznego uzyskanych w poszczególnych latach przedstawiono w tabeli 15. Pomiary wykonane zostały w sposób nieprzerwany przez 2 godziny, z częstotliwością próbkowania co najmniej jednej próbki co 10 sekund, pomiędzy godzinami 10⁰⁰ a 16⁰⁰ w dni robocze, w temperaturze nie niższej niż 0°C, przy wilgotności względnej nie większej niż 75%, bez opadów atmosferycznych.

Tabela 15. Wyniki pomiarów monitoringu PEM w latach 2008-2014 w Sławnie

Lp.	Długość geograficzna	Szerokość geograficzna	Rok pomiaru	Wynik składowej elektrycznej [V/m]
1	16°40'22,6"	54°21'12,1"	2008	Poniżej czułości miernika
2			2011	0,33
3			2014	0,37

Źródło: WIOŚ Szczecin

Jak widać na powyższym zestawieniu, pomiary wykonane w Sławnie wykazywały tendencję wzrostową. Jednak należy również zauważyć, że były znacznie poniżej poziomów dopuszczalnych pól elektromagnetycznych w środowisku, dla miejsc dostępnych dla ludności (7 V/m).

➤ **SIECI I URZĄDZENIA WYSOKIEGO, ŚREDNIEGO I NISKIEGO NAPIĘCIA**

Miasto Sławno zasilane jest w energię elektryczną z Głównego Punktu Zasilania (stacji zasilającej o napięciu 110/15 kV) zlokalizowanego w Sławnie. Energia elektryczna rozprowadzana jest systemami sieci średniego (15 kV) napięcia za pomocą kablowych linii elektroenergetycznych. Obecnie ma miejsce systematyczna rozbudowa sieci elektroenergetycznej, związana z rozwojem budownictwa mieszkaniowego na terenie Miasta Sławno.

➤ **INSTALACJE RADIOKOMUNIKACYJNE**

Na terenie Miasta Sławno głównym operatorem sieci telekomunikacyjnej jest Telekomunikacja Polska S.A. Prócz tego usługi telekomunikacyjne oferują firmy: Dialog S.A, Netia, TK Telekom i GTS Energis. Spośród operatorów telefonii komórkowej, swe usługi na terenie Sławna oferują: Era, Plus GSM, Orange oraz Play.

Źródło: Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Sławno na lata 2010-2020

Na terenie Miasta Sławno znajdują się stacje bazowe telefonii komórkowej zaprezentowane w poniższej tabeli:

Tabela 16. Wykaz stacji przekąźnikowych telefonii komórkowej na terenie Miasta Sławno

Lokalizacja	Prowadzący instalacją	Rodzaj instalacji
ul. Witosa 1	P4 Sp. z o. o. z siedzibą w Warszawie, Orange Polska S. A. z siedzibą w Warszawie	Instalacja radiokomunikacyjna
ul. Koszalińska 64	Orange Polska S. A. z siedzibą w Warszawie	Instalacja radiokomunikacyjna
ul. Grottgera 1	Orange Polska S. A. z siedzibą w Warszawie	Instalacja radiokomunikacyjna

ul. Chełmońskiego 47	Orange Polska S. A. z siedzibą w Warszawie	Instalacja radiokomunikacyjna
ul. Dworcowa 1	AERO Sp. z o. o. z siedzibą w Warszawie	Instalacja radiokomunikacyjna
ul. M. C. Skłodowskiej 9	Netia S.A. z siedzibą w Warszawie	Instalacja radiokomunikacyjna
ul. Koszalińska 56	P4 Sp. z o. o. z siedzibą w Warszawie	Instalacja radiokomunikacyjna
ul. Witosa	Polkomtel Sp. z o. o. z siedzibą w Warszawie	Instalacja radiokomunikacyjna
ul. Koszalińska 23a	Polkomtel Sp. z o. o. z siedzibą w Warszawie	Instalacja radiokomunikacyjna

Źródło: Urząd Miejski w Sławnie

7.4.2. Program poprawy dla pola: Promieniowanie elektromagnetyczne

Cel strategiczny	Ochrona przed działaniem promieniowania elektromagnetycznego
-------------------------	---

Dynamiczny postęp technologiczny obliguje do wyznaczenia celów i zadań także w obszarze promieniowania elektromagnetycznego. Pomimo braku dotychczasowych zidentyfikowanych przekroczeń dopuszczalnych norm w tym zakresie na terenie Miasta Sławno, nie jest wykluczone że do 2021 r. zjawisko to wystąpi. W związku z tym, cele krótko- i średnioterminowe w analizowanym obszarze skoncentrowano na utrzymaniu promieniowania elektromagnetycznego na bezpiecznym poziomie.

Cele krótkoterminowe do roku 2018 i średnioterminowe do roku 2021:

- Zachowanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych norm.
- Zmniejszenie promieniowania elektromagnetycznego do poziomu co najmniej dopuszczalnego na obszarach, gdzie normy zostały przekroczone.

Działania ekologiczne:

- Wprowadzenie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zapisów poświęconych ochronie przed polami elektromagnetycznymi (w tym zasad lokalizacji instalacji emitujących pola elektromagnetyczne z uwzględnieniem walorów krajobrazowych),
- wnikliwie prowadzenie postępowań w sprawie oceny oddziaływania planowanych przedsięwzięć,

- podnoszenie świadomości społeczeństwa o źródłach i stopniu oddziaływania pól elektromagnetycznych,
- ograniczenie emisji promieniowania niejonizującego do środowiska poprzez preferowanie niskokonfliktowych lokalizacji źródeł promieniowania niejonizującego.

7.5. Poważne awarie i zagrożenia naturalne

7.5.1. Stan aktualny

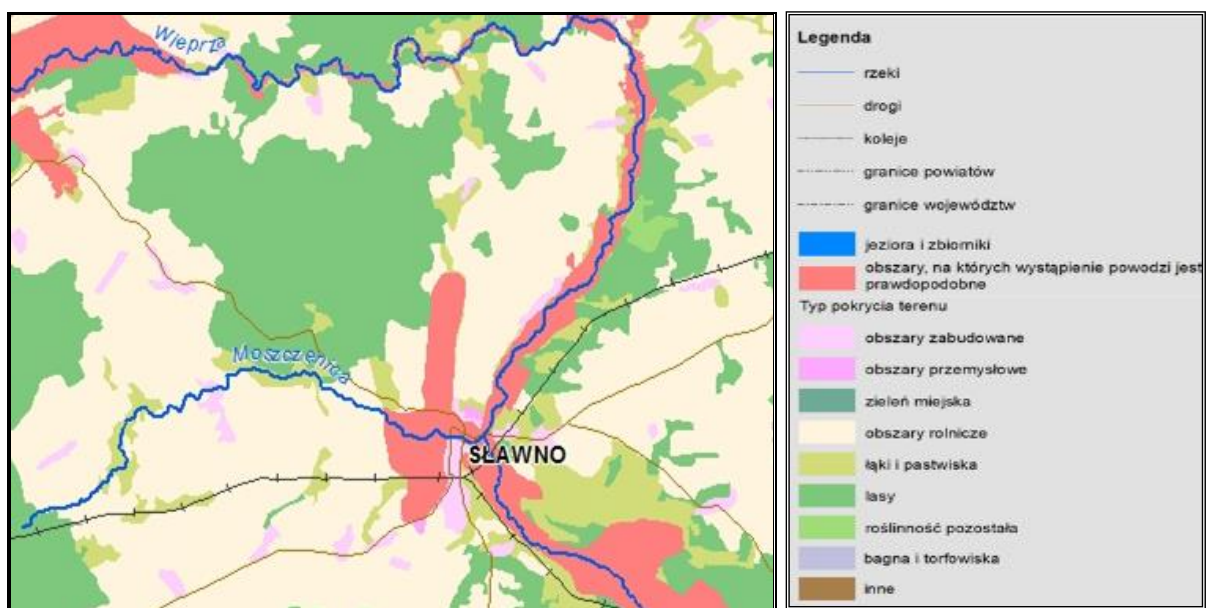
ZAGROŻENIA NATURALNE

➤ **ZAGROŻENIE POWODZIOWE**

Na terenie Miasta znajdują się obszary narażone na ryzyko powodzi oraz obszary, na których wystąpienie powodzi jest prawdopodobne. Obszary te zostały zaprezentowane na „*Mapie obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi dla woj. Zachodniopomorskiego*” oraz „*Mapie obszarów, na których wystąpienie powodzi jest prawdopodobne w woj. zachodniopomorskim*” będącej załącznikiem do „Wstępnej oceny ryzyka powodziowego” wykonanej przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej PIB - Centra Modelowania Powodziowego w Gdyni, w Krakowie, w Poznaniu, we Wrocławiu, w konsultacji z Krajowym Zarządem Gospodarki Wodnej. Wycinek mapy, obejmujący obszar Miasta Sławno, został zaprezentowany na rysunku 14 i 15.

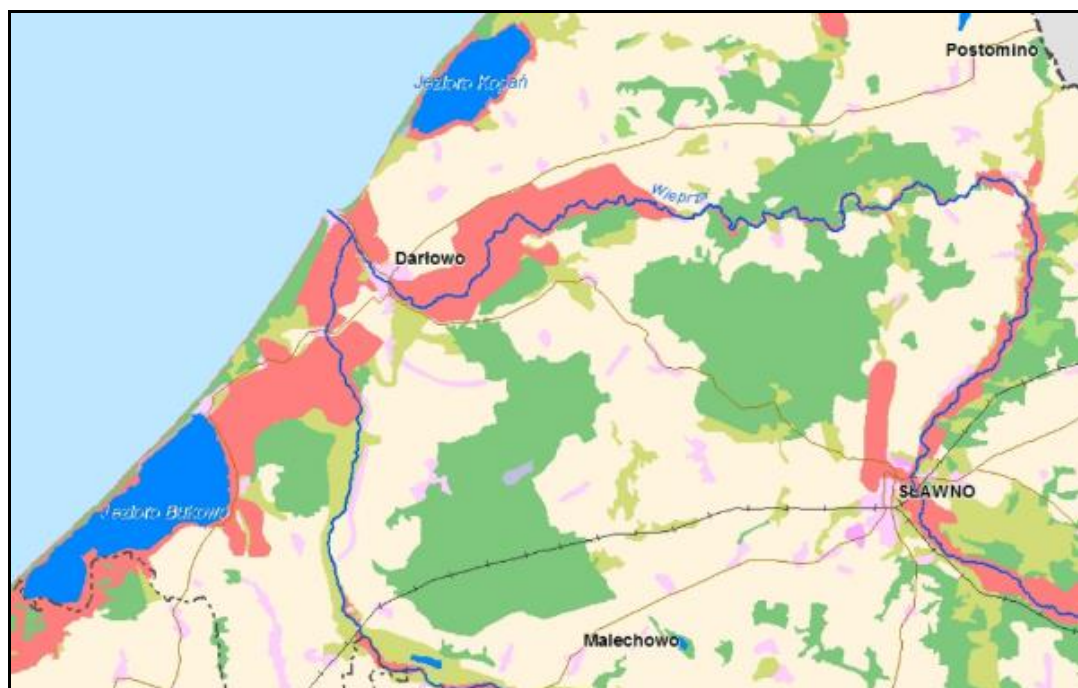
Ze „Wstępnej oceny ryzyka powodziowego” wynika, iż na terenie Miasta Sławno występują obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi oraz obszary, na których wystąpienie powodzi jest prawdopodobne. Ryzyko powodzi występuje w rejonie wodnym rzeki Wieprzy i Moszczenicy.

Rysunek 14. Obszary powiatu sławieńskiego narażone na ryzyko powodzi

Źródło: www.kzgw.gov.pl (Wstępna ocena ryzyka powodziowego dla województwa zachodniopomorskiego)

Rysunek 15. Obszary powiatu sławieńskiego na których wystąpienie powodzi jest prawdopodobne

Legenda	typ pokrycia terenu
— rzeki	obszary zabudowane
— drogi	obszary przemysłowe
— koleje	zielenie miejska
--- granice powiatów	obszary rolnicze
--- granice województw	łąki i pastwiska
--- granica państwa	lasy
■ jeziora i zbiorniki	roślinność pozostała
■ obszary, na których wystąpienie powodzi jest prawdopodobne	bagna i torfowiska
	obszary pozostałe

Źródło: <http://www.kzgw.gov.pl/> (Wstępna ocena ryzyka powodziowego dla województwa zachodniopomorskiego)

➤ **SUSZE**

W przypadku analizowanego obszaru zjawisko suszy występuje sporadycznie i z reguły nie stanowi nadmiernego zagrożenia dla zdrowia i życia, jednak w szczególnych przypadkach może być przyczyną strat materialnych, głównie na obszarach rolnych, związanych z działalnością człowieka.

➤ **POŻARY**

Skutkiem długotrwałej suszy mogą być również pożary lasów. Lasy znajdujące się na terenie Miasta należą do strefy średniego zagrożenia pożarowego.

Występujące w nich zagrożenie pożarowe uzależnione jest przede wszystkim od:

- intensywnej penetracji lasów w celu zbioru płodów runa leśnego,
- bliskości osad i wsi wpływających na intensywną penetrację obszarów leśnych przez miejscową ludność,
- bezpośredniego sąsiedztwa nieuprawianych pól i łąk,
- przebiegających przez kompleksy leśne dróg i linii kolejowych,
- znajdujących się na terenie obszarów leśnych miejsc postojów, parkingów, biwaków i miejsc wypoczynku.

Oprócz suszy przyczynami pożarów lasów mogą być: uderzenia piorunów, podpalenia, sabotaż, zaproszenie ognia.

Ponadto należy nadmienić, że na terenie powiatu sławieńskiego, jak i Miasta Sławno nie funkcjonują obecnie żadne zakłady przemysłowe stwarzające zagrożenie w zakresie pożarowo-wybuchowym. Tak więc ryzyko z tego tytułu na terenie Miasta jest znikome.

➤ **OSUWISKA**

Zgodnie z „Instrukcją opracowania Mapy osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi w skali 1:10 000” opracowaną przez Państwowy Instytut Geologiczny w 2008 roku na zlecenie Ministra Środowiska na terenie województwa zachodniopomorskiego występują obszary predysponowane do występowania ruchów masowych. Wśród tych obszarów znalazł się również powiat sławieński, na którym zidentyfikowano 6 osuwisk, natomiast liczba obszarów predysponowanych do występowania ruchów masowych wyniosła 37. Szacunkowa powierzchnia objęta ruchami masowymi na terenie powiatu sławieńskiego wynosiła 40-50 km².

Obecnie bezpośrednio na terenie Miasta Sławno, nie zidentyfikowano żadnych osuwisk, ani też obszarów zagrożonych ruchami masowymi ziemi.

➤ **HURAGANY, GRADOBICIA I OBLODZENIA**

Wiatry występujące w strefie wybrzeża należą do najsilniejszych na obszarze kraju. Średnia prędkość wiatrów nad Bałtykiem jest duża od października do marca, stąd też okres ten określany jest jako sztormowy (śr. 6 - 9 m/s). Średnia roczna prędkość wiatru przekracza 4m/s. Najsłabsze wiatry notuje się od maja do lipca. Udział cisz jest znikomy. Generalnie przeważają wiatry z kierunków SW i W, lecz wiosną wzrasta udział wiatrów z NE i E, a latem z kierunku W.

Prawdopodobieństwo powstania na terenie powiatu Sławińskiego, a więc i Miasta Sławno huraganów czy przejścia trąb powietrznych jest niewielkie. Nie można ich jednak wykluczyć. Bardziej prawdopodobne są silne wichury, których prędkość dochodzi do ponad 100 km/h. Trudno jest określić obszary zagrożeń związanych z silnymi wiatrami, dlatego ważne jest możliwie wczesne podjęcie działań profilaktycznych oraz poinformowanie społeczeństwa o istniejącym zagrożeniu.

Z kolei intensywne, trwające do kilku dni, opady deszczu wiążą się z zagrożeniem powodziowym oraz katastrofalnymi zatopieniami. Deszcze przechodzące w deszcz ze śniegiem powodują niebezpieczną gołoledź, a osiadając na drzewach i infrastrukturze technicznej nadmiernie je obciążają i niejednokrotnie niszczą, powodując m.in. utrudnienia w komunikacji oraz awarie linii energetycznych, co paraliżuje pracę zakładów przemysłowych oraz znacznie utrudnia codzienne życie mieszkańców.

Gradobicia, czyli intensywne opady gradu, występujące najczęściej z burzami, są zjawiskiem coraz częstszym w okresie letnim, powodując dotkliwe zniszczenia polonów i mienia.

➤ **TRZĘSIENIA ZIEMI**

Na analizowanym obszarze trzęsienia ziemi nie występują.

➤ **INNE ZAGROŻENIA NATURALNE**

Inne zagrożenia naturalne występujące na terenie Miasta Sławno mogą być związane z:

- utrzymaniem sanitarnym wód,
- występowaniem w okresie zimowym zjawiska „przyduchy”, czyli braku tlenu w wodzie, co może powodować masowe ginięcie ryb,
- występowaniem w upalne dni braku dostatecznej zawartości tlenu w wodzie, co może wyrządzić szkody w rybostanie oraz doprowadzić do wyłączenia kąpieliska z użytkowania.

POWAŻNE AWARIE

Zagadnienia związane z poważnymi awariami zostały uregulowane przede wszystkim w Ustawie Prawo ochrony środowiska (tytuł IV „Poważne awarie”). Definicja ustawowa określa poważną awarię jako „zdarzenie, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję, powstałą w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych sytuacji, prowadząca do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem” (art. 3, ust. 23). Definicja ta jest zbieżna z Dyrektywą Seveso II (96/82/WE) oraz Konwencją z 1992 r. w sprawie transgranicznych skutków awarii przemysłowych.

➤ **AWARIE ELEKTROWNI JĄDROWYCH, GWAŁTOWNE POŻARY OBIEKTÓW PRZEMYSŁOWYCH, ATAKI TERRORYSTYCZNE**

Na analizowanym obszarze nie funkcjonuje elektrownia jądrowa, jednak awaria elektrowni na Ukrainie, Słowacji, Węgrzech i Niemczech, opierających się na technologiach zbliżonych do tych, które były stosowane w Czarnobylu, potencjalnie może być przyczyną skażenia także obszaru Miasta Sławno. Podobne ryzyko dotyczy ataków terrorystycznych, które mogą skutkować skażeniem środowiska na znacznych obszarach.

Zakładem stwarzającym zagrożenie awarią przemysłową jest każdy zakład, na którego terenie znajdują się substancje niebezpieczne, mogące spowodować zagrożenie życia lub zdrowia ludzi lub środowiska. Ze względu na rodzaj i ilość substancji niebezpiecznych zakłady dzielimy, zgodnie z art. 248, ust. 1 u.p.o.ś., na:

- zakłady o zwiększonym ryzyku – zakłady na których terenie znajdują się mniej niebezpieczne substancje lub ich ilość jest mniejsza;
- zakłady o dużym ryzyku.

Ryzyko awarii przemysłowej na terenie powiatu Sławińskiego, a tym samym Miasta Sławno jest znikome, ze względu na brak na ich terenie przedsiębiorstw o zwiększonym oraz dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, a także zakładów przemysłowych (baz paliw, chłodni składowych, itp.), magazynujących i przetwarzających materiały niebezpieczne, które mogą stworzyć zagrożenie poza swoim terenem. Na terenie województwa zachodniopomorskiego zakłady dużego oraz zwiększonego ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej skupione są w większości w powiatach zachodnich (przygranicznych) niniejszego województwa. W tym rodzaju zagrożeń powiaty o największym zagrożeniu to: powiat grodzki w Świnoujściu i Szczecinie oraz powiat myśliborski i policki. W związku z powyższym, powiat sławieński oraz zlokalizowane na jego terenie Miasto Sławno znamionuje się znikomym ryzykiem awarii przemysłowej, w tym negatywnym oddziaływaniem ewentualnych awarii przemysłowych na terenie powiatu grodzkiego w Świnoujściu i Szczecinie oraz powiatu myśliborskiego i polickiego, ze względu na ich znaczne oddalenie od analizowanej jednostki samorządu terytorialnego.

➤ **TRANSPORT SUBSTANCJI NIEBEZPIECZNYCH**

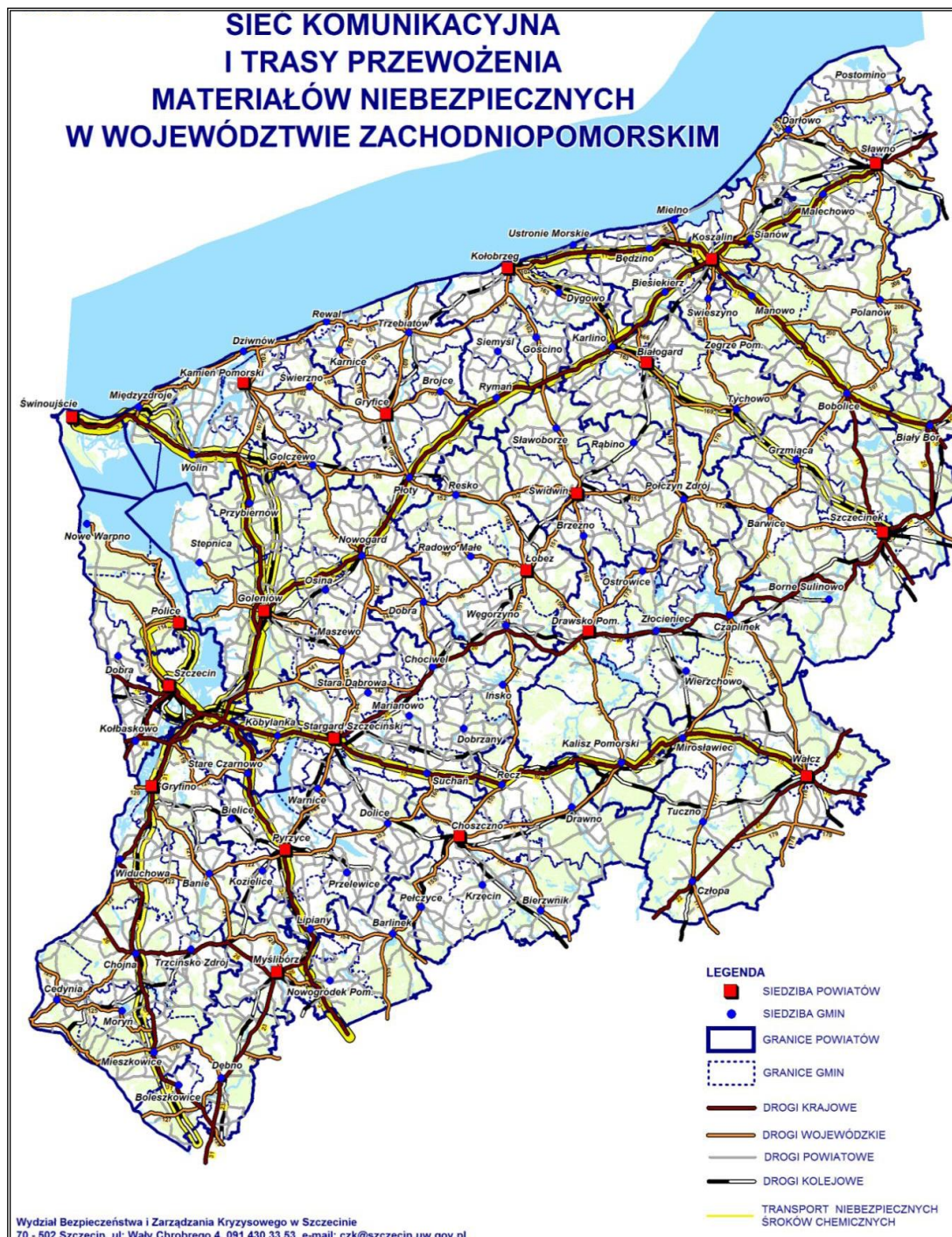
Transport drogowy i kolejowy materiałów niebezpiecznych w większości związany jest z istniejącymi i funkcjonującymi zakładami przemysłowymi zużywającymi do produkcji lub produkującymi tego typu materiały (np. zakłady dużego oraz zwiększonego ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej) zlokalizowanymi na terenie województwa zachodniopomorskiego.

Lokalizacja na terenie województwa portów morskich w Szczecinie, Świnoujściu, Policach, Kołobrzegu i Stepnicy powoduje, że transport drogowy i kolejowy materiałów stwarzających zagrożenie dla środowiska województwa zachodniopomorskiego zwiększa się. Ponadto lokalizacja portu w Szczecinie, Policach i Stepnicy w głębi lądu powoduje, że tankowce z materiałami pędnymi, LPG, amoniakiem i innymi materiałami niebezpiecznymi wpływają po torze wodnym, poprzez Zalew Szczeciński i j. Dąbie, w głąb lądu.

Przez teren Miasta Sławno przebiega drogowy szlak komunikacyjny, którym prowadzony jest transport materiałów niebezpiecznych. Pokrywa się on z przebiegającą przez Miasto drogą krajową nr 6. W związku z powyższym ryzyko wystąpienia zagrożenia dla środowiska naturalnego w niniejszym zakresie na terenie Sławna jest realne. Należy liczyć się z ewentualnością negatywnego oddziaływania na środowisko naturalne Miasta, wypadków związanych z transportem substancji niebezpiecznych na terenie Sławna, jak i na pozostałym obszarze województwa zachodniopomorskiego. Awaryjne podczas transportu tego rodzaju ładunków mogą spowodować zagrożenie życia, zniszczenie środowiska naturalnego i dóbr

materialnych, nie tylko lokalnie, ale w całym ekosystemie na terenie powiatu, województwa, jak i kraju.

Rysunek 16. Sieć komunikacyjna i trasy przewożenia materiałów niebezpiecznych

Źródło: Plan działania systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego
Województwa Zachodniopomorskiego, Szczecin 2011

Wśród innych zagrożeń, które mogą wystąpić na terenie powiatu sławieńskiego, a więc także w Sławnie, możemy wyróżnić: zagrożenia radiacyjne (skażenia promieniotwórcze), chemiczne (zagrożenie toksycznymi środkami przemysłowymi i innymi substancjami chemicznymi),

biologiczne: epidemie, epizootie (plagi zwierzęce), epifitozy (choroby populacji roślinnej), awarie urządzeń infrastruktury technicznej (gazowe, energetyczne, wodociągowe), terrorystyczne (z wykorzystaniem broni, bomb, materiałów wybuchowych, środków chemicznych oraz biologicznych).

7.5.2. Program poprawy dla pola: Poważne awarie i zagrożenia naturalne

Cel strategiczny	Zmniejszenie zagrożenia oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii i zagrożeń naturalnych
-------------------------	---

Cele krótkoterminowe do roku 2018:

- Zapobieganie klęskom żywiołowym lub poważnym awariom;
- Dysponowanie sprawnym systemem zapobiegawczo – interwencyjno - ratunkowym na wypadek wystąpienia klęski żywiołowej lub poważnej awarii;
- Wzrost świadomości społecznej w zakresie zapobiegania awariom i klęskom naturalnym i postępowania w przypadku ich wystąpienia.

Cele średnioterminowe do roku 2021:

- Minimalizacja ryzyka wystąpienia poważnej awarii;
- Ochrona ludności przed skutkami poważnej awarii lub klęski żywiołowej.

Działania ekologiczne:

- Aktualizacja listy instalacji stanowiących potencjalne zagrożenia środowiska i życia ludzi na terenie Miasta.
- Budowa i modernizacja infrastruktury pozwalającej na zwiększenie retencji wody w sposób techniczny i nietechniczny.
- Współdziałanie i współpraca z jednostkami ratowniczymi, specjalistami i ekspertami w zakresie wystąpienia na terenie Miasta poważnych awarii przemysłowych i klęsk żywiołowych.
- Utrzymywanie w gotowości sprawnego systemu zapobiegawczo-interwencyjno-ratunkowego na wypadek wystąpienia poważnej awarii lub klęski żywiołowej

- Prowadzenie działań edukacyjno-informacyjnych dla mieszkańców Miasta o możliwościach zapobiegania i zasadach postępowania w przypadku wystąpienia poważnej awarii lub klęski żywiołowej.

8. Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne użytkowanie zasobów przyrody

8.1. Ochrona przyrody i krajobrazu

8.1.1. Stan aktualny

Obszar Miasta Sławno został zwaloryzowany pod kątem występowania chronionych, zagrożonych, rzadko spotykanych i wyróżniających lokalny krajobraz przedstawicieli flory i fauny oraz zbiorowisk roślinnych i ekosystemów.

Formami ochrony przyrody w Polsce, w myśl ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. O ochronie przyrody (Dz. U. z 2013, poz. 627, poz. 628), są: parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000, pomniki przyrody, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów. Cztery pierwsze formy ochrony, tzn.: parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe i obszary chronionego krajobrazu stanowiły krajową sieć obszarów chronionych, uzupełnionych przez obszary NATURA 2000 oraz formy uznaniowe (w świetle obecnych przepisów prawnych mogą być powołane uchwałą Rad Gminnych), obejmujące użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, stanowiska dokumentacyjne i pomniki przyrody.

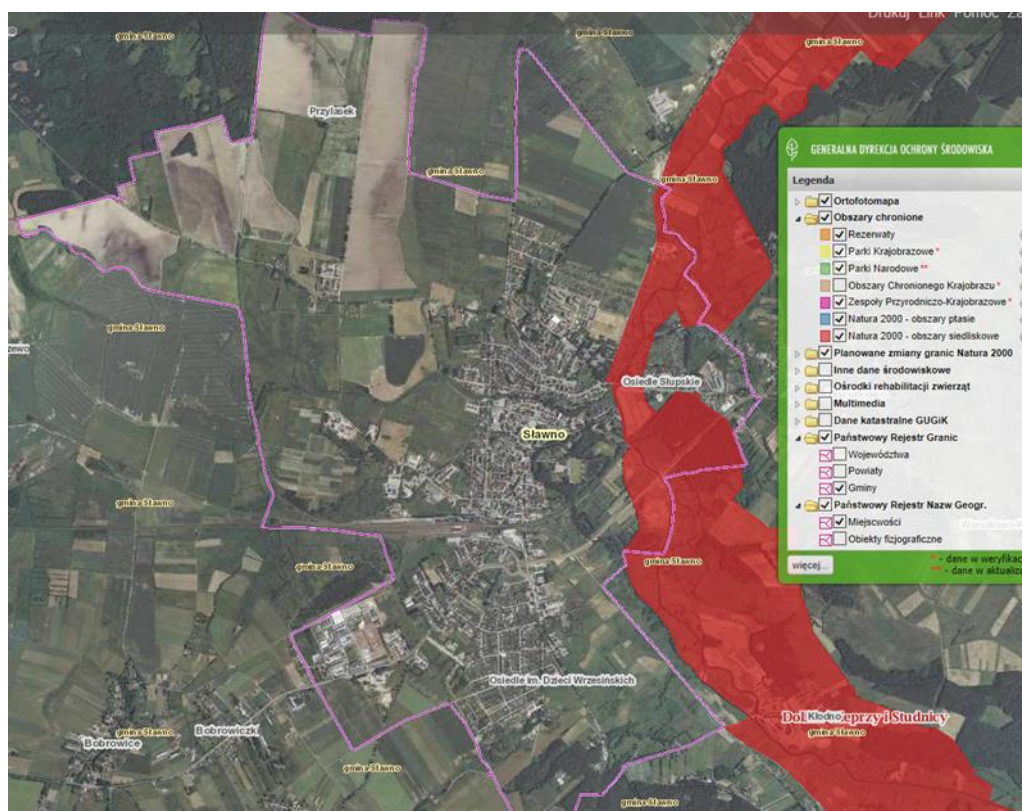
Jedynymi formami ochrony przyrody na terenie Miasta Sławno są pomniki przyrody oraz obszar siedliskowy Natura 2000 „Dolina Wieprzy i Studnicy”. W granicach administracyjnych Sławna nie znajdują się natomiast obszary chronionego krajobrazu, rezerваты przyrody, czy też użytki ekologiczne. Prócz tego obszar Miasta zasobny jest w różne tereny zieleni. **Należy zwrócić uwagę, że dane GUS odbiegają od danych zamieszczony w gminnej ewidencji, gdzie łączna powierzchnia lasów zajmuje powierzchnię około 54 ha (w tym lasy gminne zajmują powierzchnię 32 ha).**

Tabela 17. Pomniki przyrody oraz tereny zieleni na terenie Miasta Sławno

Wyszczególnienie	Jedn. miary	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Pomniki przyrody								
ogółem	szt.	5	5	5	5	5	5	4
Tereny zieleni								
parki spacerowo - wypoczynkowe	ha	15,8	15,8	15,8	15,8	15,8	14	14
zieleńce	ha	0	0	0	0	0	1,4	1,4
zieleń uliczna	ha	9,8	9,8	9,8	9,8	9,8	4,2	4,2
tereny zieleni osiedlowej	ha	5,5	5,5	6,3	6,3	6,3	12,3	11,68
cmentarze	ha	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5
lasy gminne	ha	20,6	20,6	20,6	20,6	20,1	20,1	20,1

Źródło: Dane GUS

Rysunek 17. Obszar Natura 2000 na terenie Miasta Sławno

Źródło: <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>

Obszary Natura 2000

Na terenie Miasta Sławno występuje obszar Natura 2000:

Ostoja siedliskowa PLH 220038 „Dolina Wieprzy i Studnicy”. Obszar dolina rzeki Wieprzy i Studnicy rozciąga się od źródeł koło Wałdowa i Miastka, aż po miejscowość Staniewice koło

Sławna wraz z dużymi fragmentami zlewni tych rzek, w tym terenami źródłiskowymi. Rzeki te mają naturalny charakter, w niewielkim tylko stopniu zostały przekształcone przez człowieka. Wzniesienia morenowe w otoczeniu dolin dochodzą do ponad 200 m n.p.m. Przelomowe odcinki tych rzek mają podgórski charakter. Szczególnie głęboko wcięta jest rynnna rzeki Wieprzy (od źródeł do Bożanki). W zlewni Wieprzy zachowały się duże połacie mokradeł, oraz torfowiska wysokie i bory bagienne (teren rezerwatu Torfowisko Potoczek). W dolinach rzek występują starorzecza, mezotroficzne i dystroficzne jeziora, niektóre otoczone torfowiskami mechowiskowymi i podmokłymi oraz świeżymi łąkami. Występuje tu także jezioro lobeliowe (j. Byczyńskie). Na terenach bezodpływowych, liczne są małe mszary i oczka dystroficzne. Cały obszar charakteryzuje się dużą lesistością. Strome zbocza (Pradolina Pomorska) i liczne wąwozy są porośnięte grądami oraz kwaśnymi i żyznymi buczynami, a w obszarach źródłiskowych występują olsy źródłiskowe i podgórskie łągi. Dolina Wieprzy i Studnicy obejmuje szereg ważnych siedlisk z Dyrektywy Siedliskowej (łącznie 21 typy siedlisk):

1. jeziora lobeliowe;
2. starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion*;
3. naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne;
4. nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników *Ranunculion fluitantis*;
5. zalewane muliste brzegi rzek z roślinnością *Chenopodion rubri* p.p. i *Bidention* p.p.;
6. suche wrzosowiska (*Calluno-Genistion*, *Pohlio-Callunion*, *Calluno-Arctostaphylion*);
7. ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe (*Koelerion glaucae*);
8. zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*);
9. ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*);
10. niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*);
11. torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe);
12. torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzeria-Caricetea*);
13. torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji;
14. obniżenia na podłożu torfowym z roślinnością ze związku *Rhynchosporion*;
15. górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk;
16. kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagenion*);
17. żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*);
18. grąd subatlantycki (*Stellario-Carpinetum*);

19. bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi-Pinetum*, *Pino mugo-Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii-Piceetum* i brzozowo-sosnowe bagienne lasy borealne);
20. pomorski kwaśny las brzozowo-dębowy (*Betulo-Quercetum*);
21. łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródłiskowe).

Z kolei do ważnych dla Europy gatunków zwierząt (z Zał. II Dyr. Siedliskowej i z Zał. I Dyr. Ptasiej), w tym gatunków priorytetowych należy zaliczyć:

1. wydrę – ssak;
2. bociana białego – ptak;
3. trzmielojada – ptak;
4. kanię rudą – ptak;
5. kanię czarną – ptak;
6. bielika – ptak;
7. błotniaka stawowego – ptak;
8. błotniaka łąkowego – ptak;
9. orlika krzykliwego – ptak;
10. rybołowa – ptak;
11. sokoła wędrownego – ptak;
12. derkacza – ptak;
13. puchacza – ptak;
14. żurawia – ptak;
15. leleka – ptak;
16. zimorodka – ptak;
17. dzięcioła czarnego – ptak;
18. dzięcioła średniego – ptak;
19. lerka – ptak;
20. podróżniczka – ptak;
21. muchołówkę małą – ptak;
22. muchołówkę białoszyją – ptak;
23. gąsiora – ptak;
24. żółwia błotnego – gad;
25. traszkę grzebieniastą – płaz;
26. kumaka nizinnego – płaz;
27. minoga strumieniowego – ryba;
28. minoga rzeczno – ryba;

- 29. łososia atlantyckiego – ryba;
- 30. różankę – ryba;
- 31. kozę – ryba;
- 32. głowacza białopłetwego – ryba.

Istotnymi zagrożeniami występującymi na rzece Wieprzy i Studnicy są:

- 1. zabudowa hydroenergetyczna rzeki Wieprzy w miejscowości Kępka, Biesowice i Ciecholub;
- 2. zaniechanie wypasu oraz zarzucenie koszenia łąk świeżych i podmokłych oraz torfowisk mechowiskowych;
- 3. hodowla ryb łososiowatych, m.in. hodowla pstrąga
- 4. wycinanie lasu na stromych zboczach i krawędziach dolin oraz w obrębie stromych wąwozów i jarów, jak i w obrębie stromych nisz źródłiskowych;
- 5. nieuporządkowana gospodarka wodno-ściekowa w obrębie zlewni;
- 6. pobór wód źródłiskowych przez gospodarstwa domowe;
- 7. osuszanie torfowisk.

Źródło informacji o obszarach Natura 2000: Instytut na rzecz Ekorozwoju: <http://obszary.natura2000.org.pl/>

W granicach obszaru Natura 2000 „Dolina Wieprzy i Studnicy” PLH 220038, obowiązuje plan zadań ochronnych, który został przyjęty Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 6 maja 2014 roku (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2014 r. poz. 2098) i który obliguje do przestrzegania jego ustaleń w związku z realizacją działań inwestycyjnych zaplanowanych do realizacji. W planie wskazano istniejące i potencjalne zagrożenia dla obszaru Natura 2000 „Dolina Wieprzy i Studnicy”, które zostały zaprezentowane w poniższej tabeli.

Tabela 18. Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony

„PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA SŁAWNO NA LATA 2015-2018
Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021”

Lp.	Przedmiot ochrony	Opis zagrożenia
1.	3110 Jeziora lobeliowe	<p>1) Istniejące:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) F użytkowanie zasobów biologicznych inne niż rolnictwo i leśnictwo - prowadzenie gospodarki rybackiej niedostosowanej do wymogów siedliska prowadzi do degradacji siedliska, b) F02.03 wędkarstwo – w obrębie Jezior Kwisno Małe, Kwisno Duże i Byczyńskie stwierdzono prowadzenie wędkarskiego połowu ryb, co prowadzi do zaburzeń ekosystemu jezior oraz zniszczenia szaty roślinnej. c) D01.02 droga przy Jeziorze Byczyńskim - generuje spływ powierzchniowy wody wraz z zanieczyszczeniami w kierunku jeziora, d) D01.03 parkingi samochodowe i miejsca postojowe przy Jeziorze Kwisno Duże – powodujące wzrost antropopresji i zaśmiecanie, e) G01 rekreacja – powoduje wydeptywanie brzegów jeziora i eutrofizację siedliska (dotyczy jeziora Kwisno Duże), f) G02 infrastruktura rekreacyjna - pomost przy Jeziorze Kwisno Duże powoduje wzrost antropopresji i zaśmiecanie, g) G02.08 obecność miejsca przeznaczonego do celów turystycznych przy Jeziorze Byczyńskim - powodujące wzrost antropopresji i zaśmiecanie, h) G05.01 niszczenie stanowisk roślin chronionych poprzez wydeptywanie brzegów jezior (dotyczy zwłaszcza jeziora Kwisno Duże); <p>2) Potencjalne:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) B02 gospodarka leśna niedostosowana do wymogów ochrony siedliska - w przypadku stosowania rębni zupełnej nad brzegami jezior lobeliowych może dojść do uruchomienia spływu powierzchniowego związków zawartych w glebie do jezior i ich eutrofizacji, b) H01 zanieczyszczenie wód powierzchniowych mogące prowadzić do eutrofizacji siedliska.
2.	3150 - Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nymphaeion</i> , <i>Potamion</i>	<p>1) Istniejące:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) B02 gospodarka leśna niedostosowana do wymogów ochrony siedliska – prowadzona nad brzegami zbiorników wodnych (część stanowisk siedliska), b) F użytkowanie zasobów biologicznych inne niż rolnictwo i leśnictwo – gospodarka rybacka prowadzona bez uwzględnienia wymogów ochronnych siedliska przyrodniczego prowadzi do pogorszenia stanu ochrony siedliska. Wykorzystanie wody ze starorzeczka do napełniania stawów hodowlanych - stwierdzone na stanowisku nr 15 (N 54°27'11.70" E 16°44'32.50"), c) F02.03 wędkarstwo - intensywny połów ryb, nad zbiornikami liczne ślady użytkowania wędkarskiego – pomosty, co prowadzi do zaburzeń ekosystemu jezior oraz zniszczenia szaty roślinnej. d) J02.04.02 brak zalewania - starorzeczka odcięta od okresowych zalewów, e) K02 ewolucja biocenotyczna - naturalne procesy wypływania zbiorników wodnych, w przypadku starorzeczki głównym zagrożeniem jest postępujące łądowacenie, f) K02.03 eutrofizacja prowadzi do zmiany składu gatunkowego roślinności charakterystycznej dla siedliska (dotyczy części płatów siedliska). <p>2) Potencjalne:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) B02 gospodarka leśna niedostosowana do wymogów ochrony siedliska - w przypadku stosowania rębni zupełnej nad brzegami zbiorników wodnych może dojść do uruchomienia spływu powierzchniowego związków zawartych w glebie do jezior i ich eutrofizacji, b) D01.02 drogi – obecność dróg w pobliżu zbiorników wodnych może prowadzić do zwiększenia antropopresji i zaśmiecania, c) F01.01 intensywna hodowla ryb - przekształcanie jezior w zbiorniki do hodowli ryb, d) K02.03 eutrofizacja może prowadzić do zmiany składu gatunkowego roślinności charakterystycznej dla siedliska (dotyczy części płatów siedliska), e) H01 zanieczyszczenie wód powierzchniowych mogące prowadzić do eutrofizacji siedliska.

„PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA SŁAWNO NA LATA 2015-2018
Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021”

3.	3160 Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne	<p>1) Istniejące</p> <p>a) B02.02 wycinka drzew – stwierdzono wycinanie drzew wokół Jeziora Kack Mały.</p> <p>b) F użytkowanie zasobów biologicznych inne niż rolnictwo i leśnictwo (dotyczy części stanowisk siedliska) – gospodarka rybacka prowadzona bez uwzględnienia wymogów ochronnych siedliska przyrodniczego prowadzi do pogorszenia stanu siedliska.</p> <p>c) E01.03 zabudowa rozproszona generująca spływ zanieczyszczeń - dotyczy Jeziora Kack Mały.</p> <p>d) H01.08 rozproszone zanieczyszczenie wód powierzchniowych z powodu ścieków z gospodarstw domowych - zanieczyszczenia pochodzące z domku letniskowego - dotyczy Jeziora Kack Mały.</p> <p>2) Potencjalne:</p> <p>a) B02 gospodarka leśna bez uwzględnienia wymogów ochronnych siedliska przyrodniczego, w przypadku stosowania rębni zupełnej nad brzegami jezior może dojść do uruchomienia spływu powierzchniowego związków zawartych w glebie do jezior i ich eutrofizacji.</p> <p>b) F02.03 wędkarstwo – może prowadzić do zaburzeń ekosystemu jezior (zanęcanie) oraz zniszczenia szaty roślinnej.</p> <p>c) F użytkowanie zasobów biologicznych inne niż rolnictwo i leśnictwo (dotyczy części stanowisk siedliska) - gospodarka rybacka prowadzona bez uwzględnienia wymogów ochronnych siedliska przyrodniczego może doprowadzić do pogorszenia stanu ochrony siedliska.</p> <p>d) G02 infrastruktura rekreacyjna (zwłaszcza pomost wędkarski przy Jeziorze Kack Mały) może prowadzić do wzrostu antropopresji, zaśmiecania.</p> <p>e) H01 zanieczyszczenie wód powierzchniowych mogące prowadzić do eutrofizacji siedliska.</p> <p>f) J02.02 usuwanie osadów z dna rzek może prowadzić do zniszczenia siedliska.</p>
----	--	--

4.	3260 Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników <i>(Ramunculion fluitans)</i>	<p>1) Istniejące:</p> <p>a) J02.03 regulowanie koryta rzeczne – prowadzi do bezpośredniego zniszczenia płatów siedliska.</p> <p>b) J02.05 modyfikowanie funkcjonowania wód, hydroelektrownie w Kępicach i Kruszcze zwalniają bieg rzeki i powodują zanik populacji włosieniczników.</p> <p>c) E03 odpady, ścieki - zaśmiecanie kanału (stwierdzono na stanowisku nr. 12, N 54°21'44.50" E 16°40'58.90", msc. Sławno);</p> <p>2) Potencjalne:</p> <p>a) J02.05.05 nowe projekty hydroenergetyczne, jazy – mogą powodować zwalnianie biegu rzeki i zanik populacji włosieniczników.</p> <p>b) B02 gospodarka leśna niedostosowana do wymogów siedliska. - w przypadku stosowania rębni zupełnej przy płatach siedlisk może dojść do uruchomienia spływu powierzchniowego związków zawartych w glebie i cząsteczek gleby do rzek przyczyniając się do obniżenia stanu ochrony siedliska.</p> <p>c) A gospodarka rolna niedostosowana do wymogów siedliska – zbyt intensywne użytkowanie łąk (nawożenie i intensywne wypas) w sąsiedztwie płatów siedliska może prowadzić do jego eutrofizacji.</p> <p>d) J02.03 regulowanie koryta rzeczne - może doprowadzić do bezpośredniego zniszczenia siedliska i utraty jego powierzchni.</p> <p>e) K02.03 eutrofizacja – może prowadzić do niekorzystnych zmian struktury gatunkowej i składu gatunkowego siedliska.</p> <p>f) H01 zanieczyszczenie wód powierzchniowych mogące prowadzić do eutrofizacji siedliska.</p>
----	---	--

5.	3270 Zalewane muliste brzegi rzek z roślinnością <i>Chenopodium rubri p. p.</i> i <i>Bidention p. p.</i>	Nie określono zagrożeń z powodu nie odnalezienia siedliska w obszarze.
6.	4030 Suche wrzosowiska (<i>Calluno-Genistion</i> , <i>Pohlio-Callunion</i> , <i>Calluno-Arctostaphylion</i>)	Nie określono zagrożeń z powodu nie odnalezienia siedliska w obszarze.
7.	6120 Ciepłolubne śródłądowe murawy napiaskowe (<i>Koelerion glaucae</i>)	Nie określono zagrożeń z powodu nie odnalezienia siedliska w obszarze.
8.	6410 Zmiennewilgotne łąki trzęślicowe	Nie określono zagrożeń z powodu nie odnalezienia siedliska w obszarze.

9.	6430 Ziolorośla górskie (<i>Adenostylin alliariae</i>) i ziolorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>)	Nie określono zagrożeń z powodu nie odnalezienia siedliska w obszarze.
----	--	--

„PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA SŁAWNO NA LATA 2015-2018
Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021”

10. 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie. (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	<p>1) Istniejące :</p> <ul style="list-style-type: none"> a) A03.03 zaniechanie/brak koszenia (dla części płatów siedlisk) - prowadzi do rozwoju zakrzaceń i stopniowej utraty powierzchni siedliska. b) A04.03 zarzucenie pasterstwa, brak wypasu - prowadzi do rozwoju zakrzaceń i stopniowej utraty powierzchni siedliska. c) A04.01.01 zbyt intensywny wypas (dla części płatów siedlisk) – wydeptywanie, eutrofizacja, nadmierne zgryzanie, powoduje zanik charakterystycznych gatunków roślin zielnych i obniżenie stanu zachowania siedliska. d) A03.01 zbyt intensywny koszenie (dla części płatów siedlisk) - powoduje zanik charakterystycznych gatunków roślin zielnych i obniżenie stanu zachowania siedliska. e) K02.01 zmiana składu gatunkowego (sukcesja) – dla części płatów siedliska: zarastanie gatunkami drzew i krzewów powoduje zniekształcenie siedliska i stopniowy zanik jego powierzchni; <p>2) Potencjalne:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) A03.01 zbyt intensywny użytkowanie kośne (dla części płatów siedlisk) – może spowodować zanik charakterystycznych gatunków roślin zielnych i obniżenie stanu zachowania siedliska. b) A03.03 zaprzestanie koszenia (dla części płatów siedlisk) - może prowadzić do rozwoju zakrzaceń i stopniowej utraty powierzchni siedliska. c) A04.03 zarzucenie pasterstwa, brak wypasu - może prowadzić do rozwoju zakrzaceń i stopniowej utraty powierzchni siedliska. d) E01.04 inne typy zabudowy – lokalizowanie zabudowy na płatach siedliska, może powodować bezpośrednie zniszczenie siedliska i utratę jego powierzchni. e) A02 zmiana sposobu uprawy – zbyt intensywny nawożenie, przeznaczanie łąk pod grunty orne, zalesianie, może doprowadzić do bezpośredniego zniszczenia i utraty powierzchni zajmowanej przez siedlisko. f) J03.01 zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska – antropogenizacja, bliskość wsi może powodować wkraczanie gatunków obcych siedliskowo. g) J02.01 zasypywanie terenu, melioracje, osuszanie – może prowadzić do obniżenia stanu ochrony siedliska/utraty jego powierzchni.
--	--

11. 7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfoworczą (żywe)	<p>1) Istniejące: K02.01 zmiana składu gatunkowego, sukcesja - zarastanie przez drzewa i krzewy prowadzi do ocienienia warstwy mszystej i zaniku gatunków światłolubnych.</p> <p>2) Potencjalne:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) G05.01 wydeptywanie – może prowadzić do niszczenia gatunków roślin w płatach siedliska. b) B02 gospodarka leśna niedostosowana do wymogów ochrony siedliska –w przypadku stosowania rębni zupełnej przy brzegach płatów siedliska może dojść do uruchomienia splywu powierzchniowego związków zawartych w glebie do torfowiska i jego eutrofizacji. c) C01.03 wydobycie torfu – może prowadzić do bezpośredniego zniszczenia siedliska i utraty jego powierzchni. d) J02.01.02 osuszanie terenów bagiennych – odwadnianie – prowadzi do przzerwania/zahamowania procesów torfoworczych, murszenia torfu, zmiany składu gatunkowego roślinności, degeneracji siedliska.
12. 7120 Torfowiska wysokie zdegradowane, zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji	Nie określono zagrożeń z powodu nie odnalezienia siedliska w obszarze.

13. 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzeria-Caricetea</i>)	<p>1) Istniejące:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) K02.01 zmiana składu gatunkowego, sukcesja - istniejący podrost drzew i krzewów prowadzi do ocienienia warstwy mszystej i zaniku gatunków światłolubnych. b) J02.01.02 osuszanie terenów bagiennych (dla części płatów siedlisk) – odwadnianie, prowadzi do przzerwania/zahamowania procesów torfoworczych, zmiany składu gatunkowego roślinności, degeneracji siedliska. W płacie siedliska nr 3 – cz. działki ewid. nr 2/2, obręb Gatka istnieją rowy melioracyjne odprowadzające wodę z obszaru siedliska); <p>2) Potencjalne:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) D01.02 drogi – ich obecność może powodować wzrost antropopresji, zaśmiecianie. b) B02 gospodarka leśna prowadzona bez uwzględnienia wymogów ochronnych siedliska przyrodniczego, w przypadku stosowania rębni zupełnej przy brzegach płatów siedliska może dojść do uruchomienia splywu powierzchniowego związków zawartych w glebie do torfowiska i jego eutrofizacji. c) J02.01.02 osuszanie terenów bagiennych (dla części płatów siedlisk) – odwadnianie, może prowadzić do przzerwania/zahamowania procesów torfoworczych, zmiany składu gatunkowego roślinności, degeneracji siedliska. d) K02.03 eutrofizacja – może prowadzić do zmiany składu gatunkowego roślinności charakterystycznej dla siedliska. e) H02 zanieczyszczenie wód podziemnych mogące prowadzić do eutrofizacji siedliska.
14. 7150 Obniżenia na podłożu torfowym z roślinnością ze związku <i>Rhynchosporion</i>	Nie określono zagrożeń z powodu nie odnalezienia siedliska w obszarze.

15. 7220 Źródlika wapienne ze zbiorowiskami <i>Cratoneurion commutati</i>	<p>1) Istniejące: K biotyczne i abiotyczne procesy naturalne – brak martwicy wapiennej w płacie siedliska powoduje obniżenie stanu ochrony siedliska. Obecność martwicy wapiennej jest najważniejszym elementem diagnostycznym siedliska;</p> <p>2) Potencjalne: B02 gospodarka leśna prowadzona bez uwzględnienia wymogów ochronnych siedliska przyrodniczego, użytkowanie gospodarcze siedliska może doprowadzić do jego degeneracji, w przypadku stosowania rębni zupełnej przy brzegach płatu siedliska może dojść do uruchomienia splywu powierzchniowego związków zawartych w glebie i cząsteczek gleby do płatu siedliska powodując jego zanieczyszczenie;</p>
16. 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk, mechowisk	<p>1) Istniejące: K02.01 zmiana składu gatunkowego (sukcesja) - zarastanie trzciną, podrostem drzew i krzewów powoduje stopniową utratę powierzchni siedliska;</p> <p>2) Potencjalne:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) B02 gospodarka leśna bez uwzględnienia wymogów ochronnych siedliska przyrodniczego, w przypadku stosowania rębni zupełnej przy brzegach płatów siedliska może dojść do uruchomienia splywu powierzchniowego związków zawartych w glebie do torfowiska i jego eutrofizacji. b) J02.01.02 osuszanie terenów bagiennych - odwadnianie, może prowadzić do przzerwania/zahamowania procesów torfoworczych, zmiany składu gatunkowego roślinności, degeneracji siedliska. c) K02.03 eutrofizacja – może prowadzić do zmiany składu gatunkowego roślinności. d) H02 zanieczyszczenie wód podziemnych mogące prowadzić do eutrofizacji siedliska.

„PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA SŁAWNO NA LATA 2015-2018
Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021”

17.	9110 Kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagetum</i>)	<p>1) Istniejące:</p> <p>a) B02 gospodarka leśna prowadzona bez uwzględnienia wymogów ochronnych siedliska przyrodniczego – doprowadzenie do ujednoczenia struktury wiekowej i przestrzennej drzewostanu, obecności nadmiernej ilości gatunków obcych ekologicznie i geograficznie w drzewostanie (występują stanowiska, gdzie stwierdzono nasadzenia sosny zwyczajnej w miejscach odpowiadających siedliskowo kwaśnej buczynie), niskiego wieku drzewostanu,</p> <p>b) B02.04 usuwanie martwych i obumierających drzew - zbyt mała ilość martwego drewna w płatach siedliska powoduje obniżenie stanu ochrony siedliska,</p> <p>c) E03 odpady, śmieci. Stwierdzono obecność śmieci w płatach siedliska na stanowisku nr 1 (oddz. 236g, 222 h, obręb 2, N-ctwo Miastko), stanowisku nr 8 (oddz. 117 b, c, obręb 2, N-ctwo Warcino);</p> <p>2) Potencjalne: B02.01 odnawianie lasu po wycince (drzewa rodzime), - nasadzenia gatunków drzew niezgodnych z typem siedliska mogą prowadzić do zmiany składu gatunkowego drzewostanu w płatach siedliska.</p>
18.	9130 Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion, Galio odorati-Fagenion</i>)	<p>1) Istniejące:</p> <p>a) B02 gospodarka leśna prowadzona bez uwzględnienia wymogów ochronnych siedliska przyrodniczego - doprowadzenie do ujednoczenia struktury wiekowej i przestrzennej drzewostanu, obecności nadmiernej ilości gatunków obcych ekologicznie i geograficznie w drzewostanie, niskiego wieku drzewostanu,</p> <p>b) B02.04 usuwanie martwych i obumierających drzew - zbyt mała ilość martwego drewna w płatach siedliska prowadzi do obniżenia stanu zachowania siedliska,</p> <p>c) I występowanie gatunków obcych geograficznie (w tym świerka pospolitego) i ich naturalne odnawianie się prowadzi do obniżenia stanu zachowania siedliska;</p> <p>2) Potencjalne:</p> <p>a) B02.01 odnawianie lasu po wycince (drzewa rodzime), - nasadzenia gatunków drzew niezgodnych z typem siedliska, mogą prowadzić do zmiany składu gatunkowego drzewostanu w płatach siedliska,</p> <p>b) D01.02 drogi, ich obecność może prowadzić do wzrostu antropopresji, zaśmiecania, zwłaszcza stanowisko nr 1 (oddz. 117a, obręb 2, N-ctwo Warcino),</p> <p>c) G05.01 wydeptywanie – może prowadzić do niszczenia runa leśnego, dotyczy zwłaszcza stanowiska nr 1 (oddz. 117a, obręb 2, N-ctwo Warcino).</p>
19.	9160 Grąd subatlantycki (<i>Stellario-Carpinetum</i>)	<p>1) Istniejące:</p> <p>a) B02 gospodarka leśna prowadzona bez uwzględnienia wymogów ochronnych siedliska przyrodniczego - doprowadzenie do ujednoczenia struktury wiekowej i przestrzennej drzewostanu, obecności nadmiernej ilości gatunków obcych ekologicznie i geograficznie w drzewostanie (występują stanowiska, gdzie stwierdzono nasadzenia sosny zwyczajnej w miejscach odpowiadających siedliskowo grądom), niskiego wieku drzewostanu,</p> <p>b) B02.04 usuwanie martwych i obumierających drzew - zbyt mała ilość martwego drewna w płatach siedliska powoduje obniżenie stanu ochrony płatów siedliska,</p> <p>c) E03 odpady. Stwierdzono zaśmiecenie, stanowiska nr 2 (część oddz. 376 r, obręb 2, N-ctwo Miastko), nr 3 (część oddz. 319 f, obręb 2, N-ctwo Warcino), nr 7 (część dz. nr 161/2, obręb Biesowice) nr 10 (16°43'0,98"E 54°27'32,70"N okolice msc. Pienkówko, gm. Postomino, powiat sławieński, woj. zachodniopomorskie);</p> <p>2) Potencjalne:</p> <p>a) B02.01 odnawianie lasu po wycince (drzewa rodzime), - nasadzenia gatunków drzew niezgodnych z typem siedliska, mogą prowadzić do zmiany składu gatunkowego drzewostanu w płatach siedliska,</p> <p>b) D01.02 drogi – ich obecność może prowadzić do wzrostu antropopresji, zaśmiecania, zwłaszcza droga przebiegająca przez obszar siedliska, stanowisko nr 7 (część dz. nr 161/2, obręb Biesowice).</p>
20.	9190 Kwaśne dąbrowy (<i>Quercion robori-petraeae</i>)	Nie określono zagrożeń z powodu nie odnalezienia siedliska w obszarze.
21.	91D0 bory i lasy bagienne (<i>Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis, Vaccinio uliginosi-Pinetum, Pino mugo-Sphagnetum, Sphagno girgensohmii-Piceetum</i>) i brzożowo-	<p>1) Istniejące:</p> <p>a) J02.01.02 osuszanie terenów bagiennych (dotyczy części płatów siedliska) – prowadzi do obniżenia poziomu wód gruntowych. Największym zagrożeniem jest przesuszenie stanowiska w rezerwacie Potoczek. Dochodzi tam to pojawiania się gatunków roślin charakterystycznych dla borów świeżych oraz odnawiania się świerka pospolitego – gatunku obcego geograficznie,</p> <p>b) B02 gospodarka leśna prowadzona bez uwzględnienia wymogów ochronnych siedliska przyrodniczego może prowadzić do obniżenia stanu ochrony siedliska,</p> <p>c) B02.04 usuwanie martwych i obumierających drzew - zbyt mała ilość martwego drewna w płatach siedliska powoduje obniżenie stanu ochrony siedliska,</p> <p>d) K02.01 zmiana składu gatunkowego - pojawianie się roślin charakterystycznych dla suchszych postaci borów,</p> <p>e) I występowanie naturalnie odnawiającego się świerka pospolitego;</p> <p>2) Potencjalne: J02.01.02 osuszanie terenów bagiennych – odwadnianie, obniżenie poziomu wód gruntowych, pojawienie się roślin charakterystycznych dla suchszych postaci borów może doprowadzić do zniszczenia siedliska.</p>
22.	91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albobragilis, Populetum albae, Alnion glutinoso-micanae</i>), olsy źródlikowe	<p>1) Istniejące:</p> <p>a) B02 gospodarka leśna prowadzona bez uwzględnienia wymogów ochronnych siedliska przyrodniczego- doprowadzenie do ujednoczenia struktury wiekowej i przestrzennej drzewostanu, niskiego wieku drzewostanu,</p> <p>b) B02.04 usuwanie martwych i obumierających drzew - zbyt mała ilość martwego drewna w płatach siedliska powoduje obniżenie stanu ochrony siedliska,</p> <p>c) E03 odpady, ścieki. Stwierdzono zaśmiecenie stanowiska nr 1 (części działek ewidencyjnych nr 33/3, 32, 52/2, 50, 35, 49, 56/6, 51, 29, 36, 21, 30, 40, 24, 23, 22, 18, obręb Miastko, Królowej Jadwigi);</p> <p>2) Potencjalne:</p> <p>a) J02.03 regulowanie koryt rzecznych - może zahamować naturalne wylewy rzek, które kształtują ekosystemy łągowo-łęgowe,</p> <p>b) J02.05 modyfikowanie funkcjonowania wód: piętrzenie wody powoduje degradację łągowo-łęgów zarówno powyżej (stagnowanie wody, olsowienie, bezpośrednie zalanie) jak i poniżej piętrzenia (zanik zalewów wodami rzecznyymi, grądowienie).</p>

„PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA SŁAWNO NA LATA 2015-2018
Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021”

<p>23. 1096 Minóg strumieniowy (<i>Lampetra planeri</i>)</p>	<p>1) Istniejące: J03.02.01 zmniejszenie migracji/bariery dla migracji - ograniczenie drożności rzek jako korytarza migracyjnego, wskutek funkcjonowania hydroelektrowni w Kępicach i Kruszce oraz obecności przegród na rzekach w obszarze Natura 2000;</p> <p>2) Potencjalne:</p> <p>a) J02.05 modyfikowanie funkcjonowania wód - budowa obiektów hydroenergetycznych, jazów piętrzących może prowadzić do powstania barier w migracji gatunku a także zaburzeń w przepływach rzek, obniżenia stanu wody podczas tzw. niżówek, powstanie cofki powyżej piętrzenia.</p> <p>b) J02.03 regulowanie koryt rzecznych – może prowadzić do zniszczenia siedliska gatunku.</p> <p>c) J02.02 usuwanie osadów z dna rzek może prowadzić do zniszczenia siedliska gatunku.</p> <p>d) F użytkowanie zasobów biologicznych inne niż rolnictwo i leśnictwo – gospodarka rybacka prowadzona bez uwzględnienia wymogów ochrony siedliska może powodować pogorszenie stanu siedliska gatunku. Budowa stawów rybnych wymagających okresowych zrzutów wód do rzek w obszarze Natura 2000, może prowadzić do zanieczyszczenia rzek wodami pochodzającymi (pasza, leki, środki chemiczne).</p> <p>e) I01 nierodzące gatunki zaborcze – konkurencja międzygatunkowa, przenoszenie patogenów.</p> <p>f) F02 rybołówstwo i zbieranie zasobów wodnych – może powodować powstawanie zanieczyszczeń (wzbudzanie osadów dennych, zamulenie prowadzi do pogorszenia stanu ochrony siedliska gatunku). Dotyczy głównie jezior przepływowych i stawów rybnych bezpośrednio połączonych z rzekami.</p> <p>g) F02.03.01 wykopywanie / zbieranie przynęty - odłowy przynęty do połowu na żywcia mogą powodować bezpośrednie niszczenie osobników gatunku.</p> <p>h) H01.05 rozproszone zanieczyszczenie wód powierzchniowych z powodu działalności związanej z rolnictwem i leśnictwem – spływ związków biogenych stosowanych w uprawach do wód może powodować ich eutrofizację.</p> <p>i) H01.03 inne zanieczyszczenie wód powierzchniowych ze źródeł punktowych – spływ zanieczyszczeń z gospodarstw domowych do wód, może przyspieszać ich eutrofizację.</p> <p>j) E03.01 pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych / obiektów rekreacyjnych – może powodować zaśmiecanie siedliska gatunku.</p> <p>k) E01.04 inne typy zabudowy – rekreacyjna – może generować spływ zanieczyszczeń wód przyspieszając ich eutrofizację.</p> <p>l) D01.03 parkingi samochodowe i miejsca postojowe w sąsiedztwie koryt rzek, mogą powodować wzrost antropopresji, zaśmiecanie, spływy substancji ropopochodnych do koryt rzek.</p> <p>m) G01.01.02 spływy kajakowe – mogą powodować wzbudzanie osadów dennych rzek, niszczenie siedlisk gatunku.</p> <p>n) C01.01 wydobywanie piasku i żwiru (także pozyskiwanie kruszywa z koryt rzek) – może spowodować zmiany chemizmu wody, zmiany przepływu wody w rzekach.</p>
--	---

<p>24. 5339 Różanka (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>)</p>	<p>1) Istniejące: J03.02.01 zmniejszenie migracji/bariery dla migracji - ograniczenie drożności rzek jako korytarza migracyjnego, wskutek funkcjonowania hydroelektrowni w Kępicach i Kruszce oraz obecności przegród na rzekach w obszarze Natura 2000;</p> <p>2) Potencjalne:</p> <p>a) J02.05 modyfikowanie funkcjonowania wód - budowa obiektów hydroenergetycznych, jazów piętrzących może prowadzić do powstania barier w migracji gatunku a także zaburzeń w przepływach rzek, obniżenia stanu wody podczas tzw. niżówek, powstanie cofki powyżej piętrzenia.</p> <p>b) J02.03 regulowanie koryt rzecznych – może prowadzić do zniszczenia siedliska gatunku.</p> <p>c) J02.02 usuwanie osadów z dna rzek może prowadzić do zniszczenia siedliska gatunku.</p> <p>d) F użytkowanie zasobów biologicznych inne niż rolnictwo i leśnictwo – gospodarka rybacka prowadzona bez uwzględnienia wymogów ochrony siedliska może powodować pogorszenie stanu siedliska gatunku. Budowa stawów rybnych wymagających okresowych zrzutów wód do rzek w obszarze Natura 2000, może prowadzić do zanieczyszczenia rzek wodami pochodzającymi (pasza, leki, środki chemiczne).</p> <p>e) I01 nierodzące gatunki zaborcze – konkurencja międzygatunkowa, przenoszenie patogenów, zmiana środowiska i jego funkcji (gatunki roślinożerne). Introdukowane gatunki roślinożerne (np. tołyga, amur) niszczą roślinność, mogą powodować eutrofizację siedliska, pogarszają warunki do rozwoju małż, z którymi związana jest biologia gatunku.</p> <p>f) F02 rybołówstwo i zbieranie zasobów wodnych – może powodować powstawanie zanieczyszczeń (wzbudzanie osadów dennych, zamulenie prowadzi do pogorszenia stanu ochrony siedliska gatunku). Dotyczy głównie jezior przepływowych i stawów rybnych bezpośrednio połączonych z rzekami.</p> <p>g) F02.03.01 wykopywanie / zbieranie przynęty - odłowy przynęty do połowu na żywcia mogą powodować bezpośrednie niszczenie osobników gatunku.</p> <p>h) H01.05 rozproszone zanieczyszczenie wód powierzchniowych z powodu działalności związanej z rolnictwem i leśnictwem – spływ związków biogenych stosowanych w uprawach do wód może powodować ich eutrofizację.</p> <p>i) H01.03 inne zanieczyszczenie wód powierzchniowych ze źródeł punktowych – spływ zanieczyszczeń z gospodarstw domowych do wód, może przyspieszać ich eutrofizację.</p> <p>j) E03.01 pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych / obiektów rekreacyjnych – może powodować zaśmiecanie siedliska gatunku.</p> <p>k) E01.04 inne typy zabudowy – rekreacyjna – może generować spływ zanieczyszczeń wód przyspieszając ich eutrofizację.</p> <p>l) D01.03 parkingi samochodowe i miejsca postojowe w sąsiedztwie koryt rzek, mogą powodować wzrost antropopresji, zaśmiecanie, spływy substancji ropopochodnych do koryt rzek.</p> <p>m) G01.01.02 spływy kajakowe – mogą powodować wzbudzanie osadów dennych rzek, niszczenie siedlisk gatunku.</p> <p>n) C01.01 wydobywanie piasku i żwiru (także pozyskiwanie kruszywa z koryt rzek) – może spowodować zmiany chemizmu wody, zmiany przepływu wody w rzekach.</p>
--	---

„PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA SŁAWNO NA LATA 2015-2018
Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021”

25.	1163 Głowacz białoplewy (<i>Cottus gobio</i>)	<p>1) Istniejące: J03.02.01 zmniejszenie migracji/bariery dla migracji - ograniczenie drożności rzek jako korytarza migracyjnego, wskutek funkcjonowania hydroelektrowni w Kępicach i Kruszcze oraz obecności przegród na rzekach w obszarze Natura 2000;</p> <p>2) Potencjalne:</p> <p>a) J02.05 modyfikowanie funkcjonowania wód - budowa obiektów hydroenergetycznych, jazów piętrzących może prowadzić do powstania barier w migracji gatunku a także zaburzeń w przepływach rzek, obniżenia stanu wody podczas tzw. niżówek, powstanie cofki powyżej piętrzenia.</p> <p>b) J02.03 regulowanie koryt rzecznych – może prowadzić do zniszczenia siedliska gatunku.</p> <p>c) J02.02 usuwanie osadów z dna rzek może doprowadzić do zniszczenia siedliska gatunku.</p> <p>d) F użytkowanie zasobów biologicznych inne niż rolnictwo i leśnictwo – gospodarka rybacka prowadzona bez uwzględnienia wymogów ochrony siedliska może powodować pogorszenie stanu siedliska gatunku. Budowa stawów rybnych wymagających okresowych zrzutów wód do rzek w obszarze Natura 2000, może prowadzić do zanieczyszczenia rzek wodami pohodowlanymi (pasza, leki, środki chemiczne).</p> <p>e) I01 nierodzące gatunki zaborcze – konkurencja międzygatunkowa, przenoszenie patogenów.</p> <p>f) F02 rybolówstwo i zbieranie zasobów wodnych – może powodować powstawanie zanieczyszczeń (wzburzenie osadów dennych, zamulenie prowadzi do pogorszenia stanu ochrony siedliska gatunku). Dotyczy głównie jezior przepływowych i stawów rybnych bezpośrednio połączonych z rzekami.</p> <p>g) H01.05 rozproszone zanieczyszczenie wód powierzchniowych z powodu działalności związanej z rolnictwem i leśnictwem – spływ związków biogenych stosowanych w uprawach do wód może powodować ich eutrofizację.</p> <p>h) H01.03 inne zanieczyszczenie wód powierzchniowych ze źródeł punktowych – spływ zanieczyszczeń z gospodarstw domowych do wód, może przyspieszać ich eutrofizację.</p> <p>i) E03.01 pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych / obiektów rekreacyjnych – może powodować zaśmiecanie siedliska gatunku.</p> <p>j) E01.04 inne typy zabudowy – rekreacyjna – może generować spływ zanieczyszczeń wód przyspieszając ich eutrofizację.</p> <p>k) D01.03 parkingi samochodowe i miejsca postojowe w sąsiedztwie koryt rzek, powodują wzrost antropopresji, zaśmiecanie, spływy substancji ropopochodnych do koryt rzek.</p> <p>l) G01.01.02 spływy kajakowe – mogą powodować wzburzenie osadów dennych rzek, niszczenie siedlisk gatunku.</p> <p>m) C01.01 wydobywanie piasku i żwiru (także pozyskiwanie kruszywa z koryt rzek) – może spowodować zmiany chemizmu wody, zmiany przepływu wody w rzekach.</p>
-----	---	---

26.	1149 Koza (<i>Cobitis taenia</i>)	<p>1) Istniejące: J03.02.01 zmniejszenie migracji/bariery dla migracji - ograniczenie drożności rzek jako korytarza migracyjnego, wskutek funkcjonowania hydroelektrowni w Kępicach i Kruszcze oraz obecności przegród na rzekach w obszarze Natura 2000;</p> <p>2) Potencjalne:</p> <p>a) J02.05 modyfikowanie funkcjonowania wód - budowa obiektów hydroenergetycznych, jazów piętrzących może prowadzić do powstania barier w migracji gatunku a także zaburzeń w przepływach rzek, obniżenia stanu wody podczas tzw. niżówek, powstanie cofki powyżej piętrzenia.</p> <p>b) J02.03 regulowanie koryt rzecznych – może prowadzić do zniszczenia siedliska gatunku.</p> <p>c) J02.02 usuwanie osadów z dna rzek może doprowadzić do zniszczenia siedliska gatunku.</p> <p>d) F użytkowanie zasobów biologicznych inne niż rolnictwo i leśnictwo – gospodarka rybacka prowadzona bez uwzględnienia wymogów ochrony siedliska może powodować pogorszenie stanu siedliska gatunku. Budowa stawów rybnych wymagających okresowych zrzutów wód do rzek w obszarze Natura 2000, może prowadzić do zanieczyszczenia rzek wodami pohodowlanymi (pasza, leki, środki chemiczne).</p> <p>e) I01 nierodzące gatunki zaborcze – konkurencja międzygatunkowa, przenoszenie patogenów.</p> <p>f) F02 rybolówstwo i zbieranie zasobów wodnych – może powodować powstawanie zanieczyszczeń (wzburzenie osadów dennych, zamulenie prowadzi do pogorszenia stanu ochrony siedliska gatunku). Dotyczy głównie jezior przepływowych i stawów rybnych bezpośrednio połączonych z rzekami.</p> <p>g) H01.05 rozproszone zanieczyszczenie wód powierzchniowych z powodu działalności związanej z rolnictwem i leśnictwem – spływ związków biogenych stosowanych w uprawach do wód może powodować ich eutrofizację.</p> <p>h) H01.03 inne zanieczyszczenie wód powierzchniowych ze źródeł punktowych – spływ zanieczyszczeń z gospodarstw domowych do wód, może przyspieszać ich eutrofizację.</p> <p>i) E03.01 pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych / obiektów rekreacyjnych – może powodować zaśmiecanie siedliska gatunku.</p> <p>j) E01.04 inne typy zabudowy – rekreacyjna – może generować spływ zanieczyszczeń wód przyspieszając ich eutrofizację.</p> <p>k) D01.03 parkingi samochodowe i miejsca postojowe w sąsiedztwie koryt rzek, mogą powodować wzrost antropopresji, zaśmiecanie, spływy substancji ropopochodnych do koryt rzek.</p> <p>l) G01.01.02 spływy kajakowe – mogą powodować wzburzenie osadów dennych rzek, niszczenie siedlisk gatunku.</p> <p>m) C01.01 wydobywanie piasku i żwiru (także pozyskiwanie kruszywa z koryt rzek) – może spowodować zmiany chemizmu wody, zmiany przepływu wody w rzekach.</p>
-----	-------------------------------------	---

„PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA SŁAWNO NA LATA 2015-2018
Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021”

27.	1099 Minóg rzeczny (<i>Lampetra fluviatilis</i>)	<p>1) Istniejące: J03.02.01 zmniejszenie migracji/bariery dla migracji - ograniczenie drożności rzek jako korytarza migracyjnego, wskutek funkcjonowania hydroelektrowni w Kępicach i Kruszcze oraz obecności przegród na rzekach w obszarze Natura 2000;</p> <p>2) Potencjalne:</p> <p>a) J02.05 modyfikowanie funkcjonowania wód - budowa obiektów hydroenergetycznych, jazów piętrzących mogąca prowadzić do powstania barier w migracji gatunku a także zaburzeń w przepływach rzek, obniżenia stanu wody podczas tzw. niżówek, powstanie cofki powyżej piętrzenia.</p> <p>b) J02.03 regulowanie koryt rzecznych – może prowadzić do zniszczenia siedliska gatunku.</p> <p>c) J02.02 usuwanie osadów z dna rzek może doprowadzić do zniszczenia siedliska gatunku.</p> <p>d) F użytkowanie zasobów biologicznych inne niż rolnictwo i leśnictwo – gospodarka rybacka prowadzona bez uwzględnienia wymogów ochrony siedliska mogąca powodować pogorszenie stanu siedliska gatunku. Budowa stawów rybnych wymagających okresowych zrzutów wód do rzek w obszarze Natura 2000, może prowadzić do zanieczyszczenia rzek wodami pochodzającymi (pasza, leki, środki chemiczne).</p> <p>e) I01 nierodzące gatunki zaborcze – konkurencja międzygatunkowa, przenoszenie patogenów.</p> <p>f) F02 rybołówstwo i zbieranie zasobów wodnych – może powodować powstawanie zanieczyszczeń (wzbudzanie osadów dennych, zamulenie prowadzi do pogorszenia stanu ochrony siedliska gatunku). Dotyczy głównie jezior przepływowych i stawów rybnych bezpośrednio połączonych z rzekami.</p> <p>g) H01.05 rozproszone zanieczyszczenie wód powierzchniowych z powodu działalności związanej z rolnictwem i leśnictwem – mogące powodować spływ związków biogenych stosowanych w uprawach do wód powodując ich eutrofizację.</p> <p>h) H01.03 inne zanieczyszczenie wód powierzchniowych ze źródeł punktowych – spływ zanieczyszczeń z gospodarstw domowych do wód, może przyspieszać ich eutrofizację.</p> <p>i) E03.01 pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych / obiektów rekreacyjnych – może powodować zaśmiecanie siedliska gatunku.</p> <p>j) E01.04 inne typy zabudowy – rekreacyjna – może generować spływ zanieczyszczeń wód przyspieszając ich eutrofizację.</p> <p>k) D01.03 parkingi samochodowe i miejsca postojowe w sąsiedztwie koryt rzek, mogące powodować wzrost antropopresji, zaśmiecanie, spływy substancji ropopochodnych do koryt rzek.</p> <p>l) G01.01.02 spływy kajakowe – mogące powodować wzbudzanie osadów dennych rzek, niszczenie siedlisk gatunku.</p> <p>m) C01.01 wydobywanie piasku i żwiru (także pozyskiwanie kruszywa z koryt rzek) – może spowodować zmiany chemizmu wody, zmiany przepływu wody w rzekach.</p>
28.	1106 Losoś atlantycki (<i>Salmo salar</i>)	<p>1) Istniejące: J03.02.01 zmniejszenie migracji/bariery dla migracji - ograniczenie drożności rzek jako korytarza migracyjnego, wskutek funkcjonowania hydroelektrowni w Kępicach i Kruszcze oraz obecności przegród na rzekach w obszarze Natura 2000;</p> <p>2) Potencjalne:</p> <p>a) J02.05 modyfikowanie funkcjonowania wód - budowa obiektów hydroenergetycznych, jazów piętrzących mogąca prowadzić do powstania barier w migracji gatunku a także zaburzeń w przepływach rzek, obniżenia stanu wody podczas tzw. niżówek, powstanie cofki powyżej piętrzenia.</p> <p>b) J02.03 regulowanie koryta rzeczno – może prowadzić do zniszczenia siedliska gatunku.</p> <p>c) J02.02 usuwanie osadów z dna rzek może doprowadzić do zniszczenia siedliska gatunku.</p> <p>d) F użytkowanie zasobów biologicznych inne niż rolnictwo i leśnictwo – gospodarka rybacka prowadzona bez uwzględnienia wymogów ochrony siedliska może powodować pogorszenie stanu siedliska gatunku. Budowa stawów rybnych wymagających okresowych zrzutów wód do rzek w obszarze Natura 2000, może prowadzić do zanieczyszczenia rzek wodami pochodzającymi (pasza, leki, środki chemiczne).</p> <p>e) I01 nierodzące gatunki zaborcze – konkurencja międzygatunkowa, przenoszenie patogenów.</p> <p>f) F02 rybołówstwo i zbieranie zasobów wodnych – może powodować powstawanie zanieczyszczeń (wzbudzanie osadów dennych, zamulenie prowadzi do pogorszenia stanu ochrony siedliska gatunku). Dotyczy głównie jezior przepływowych i stawów rybnych bezpośrednio połączonych z rzekami.</p> <p>g) H01.05 rozproszone zanieczyszczenie wód powierzchniowych z powodu działalności związanej z rolnictwem i leśnictwem – może powodować spływ związków biogenych stosowanych w uprawach do wód powodując ich eutrofizację.</p> <p>h) H01.03 inne zanieczyszczenie wód powierzchniowych ze źródeł punktowych – spływ zanieczyszczeń z gospodarstw domowych do wód, może przyspieszać ich eutrofizację.</p> <p>i) E03.01 pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych / obiektów rekreacyjnych – może powodować zaśmiecanie siedliska gatunku.</p> <p>j) E01.04 inne typy zabudowy – rekreacyjna – może generować spływ zanieczyszczeń wód przyspieszając ich eutrofizację.</p> <p>k) D01.03 parkingi samochodowe i miejsca postojowe w sąsiedztwie koryt rzek, może powodować wzrost antropopresji, zaśmiecanie, spływy substancji ropopochodnych do koryt rzek.</p> <p>l) G01.01.02 spływy kajakowe – mogą powodować wzbudzanie osadów dennych rzek, niszczenie siedlisk gatunku.</p> <p>m) C01.01 wydobywanie piasku i żwiru (także pozyskiwanie kruszywa z koryt rzek) – może spowodować zmiany chemizmu wody, zmiany przepływu wody w rzekach.</p>
29.	1166 Traszka grzebieniasta (<i>Triturus cristatus</i>)	<p>1) Istniejące: nie rozpoznano z powodu nie odnalezienia osobników gatunku w obszarze;</p> <p>2) Potencjalne:</p> <p>a) H01.05 rozproszone zanieczyszczenie wód powierzchniowych z powodu działalności związanej z rolnictwem i leśnictwem, może wpływać na obniżenie stanu ochrony siedliska gatunku.</p> <p>b) K01.03 wysychanie małych zbiorników wodnych może prowadzić do utraty siedliska gatunku.</p> <p>c) J02.01 zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie - może prowadzić do zmiany stosunków wodnych, powodujące zarastanie siedliska gatunku.</p> <p>d) K03.04 drapieżnictwo ryb i ptaków wodnych – może powodować niszczenie osobników.</p> <p>e) E01.04 inne typy zabudowy - możliwość zabudowy linii brzegowej – może powodować obniżenie stanu ochrony siedliska gatunku. Najważniejszym elementem siedliska lądowego gatunku jest pas terenu o szerokości około 50 m bezpośrednio otaczającego zbiornik wodny.</p> <p>f) J03.01 zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska - przekształcanie linii brzegowej zbiorników (przeszkody dla płazów).</p>

30.	1188 Kumak nizinny (<i>Bombina bombina</i>)	1) Istniejące: nie rozpoznano z powodu nie odnalezienia osobników gatunku w obszarze; 2) Potencjalne: a) H01.05 rozproszone zanieczyszczenie wód powierzchniowych z powodu działalności związanej z rolnictwem i leśnictwem może powodować obniżenie stanu ochrony siedliska gatunku. b) A08 nawożenie przyspieszające proces eutrofizacji siedliska gatunku. c) J03.01 zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska - przekształcanie linii brzegowej zbiorników (przeszkody dla płazów). d) J02.01 zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie - prowadzące do zmiany stosunków wodnych, powodujące zarastanie. e) K02.03 eutrofizacja powoduje zarastanie zbiorników wodnych będących siedliskiem gatunku w ciągu sukcesji. f) K03.04 drapieżnictwo ryb i ptaków wodnych może prowadzić do niszczenia osobników gatunku.
31.	1355 Wydra (<i>Lutra lutra</i>)	1) Istniejące: H01 zanieczyszczenie wód powierzchniowych (zarówno z powodu działalności związanej z rolnictwem jak i spływ zanieczyszczeń z gospodarstw domowych) prowadzi do obniżenia stanu ochrony siedliska gatunku. 2) Potencjalne: a) E03.01 pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych, obiektów rekreacyjnych może powodować zaśmiecanie siedliska gatunku. b) G ingerencja i zakłócenia powodowane przez działalność człowieka – płoszenie, możliwość zwiększonych przypadków agresji ze strony człowieka. c) E01.04 inne typy zabudowy - możliwość zabudowy linii brzegowej. d) G01 sporty i różne formy czynnego wypoczynku rekreacji, uprawiane w plenerze – turystyka wodna powodująca płoszenie gatunku.

Źródło: Załącznik nr 3. do Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 6 maja 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Wieprzy i Studnicy PLH 220038.

Pomniki przyrody

Zgodnie z art. 40 ust. 1 ww. ustawy „Pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głazy narzutowe oraz jaskinie”.

Na terenie Miasta Sławno znajdują się następujące pomniki przyrody:

- cis pospolity o wysokości 7 m i obwodzie pnia 85 cm, ul. Gdańska 37;
- lipa drobnolistna o wysokości 30 m i obwodzie pnia 350 cm, ul. Gdańska 37;
- dąb szypułkowy o wysokości 27 m i obwodzie 450 cm, ul. Buczka;
- dąb szypułkowy o wysokości 30 m i obwodzie 520 cm, ul. Buczka;
- dąb szypułkowy o wysokości 26 m i obwodzie 560 cm, ul. Cieszkowskiego 14;
- tulipanowiec o wysokości 22 m i obwodzie 200 cm, ul. Wojska Polskiego;
- dąb szypułkowy o wysokości 18 m i obwodzie 390 cm, las komunalny.

Źródło: Waloryzacja przyrodnicza Miasta Sławno. Operat generalny.

Tereny zieleni urządzonej

Tereny zieleni definiuje się jako - tereny wraz infrastrukturą techniczną i budynkami funkcjonalnie z nimi związanymi, pokryte roślinnością, znajdujące się w granicach wsi o zwartej zabudowie lub miast, pełniące funkcje estetyczne, rekreacyjne, zdrowotne lub osłonowe, a w szczególności parki, zieleńce, promenady, bulwary, ogrody botaniczne, zoologiczne, jordanowskie i zabytkowe oraz cmentarze, a także zieleń towarzysząca ulicom, placom, zabytkowym fortyfikacjom, budynkom, składowiskom, lotniskom oraz obiektom kolejowym i przemysłowym.

Z danych GUS wynika, iż na terenie Miasta Sławno w 2013 r. tereny zieleni urządzonej obejmowały:

- parki spacerowo – wypoczynkowe o łącznej powierzchni 14 ha;
- zieleńce o łącznej powierzchni 1,4 ha;
- zieleń uliczną o łącznej powierzchni 4,2 ha;
- tereny zieleni osiedlowej o łącznej powierzchni 11,68 ha;
- cmentarze o łącznej powierzchni 5,5 ha;
- lasy gminne o łącznej powierzchni 20,1 ha (zgodnie z gminną ewidencją lasy stanowiące własność gminy miejskiej Sławno zajmują 32 ha).

Znaczenie zieleni dla funkcjonowania Miasta jest nieocenione. Zieleń nie tylko modyfikuje lokalne warunki klimatyczne, ale także oczyszcza atmosferę z zanieczyszczeń stałych i gazowych, reguluje stosunek CO₂ i O₂ w atmosferze, wytłumia hałas oraz stanowi miejsce wypoczynku i rekreacji. Rola terenów zielonych wiąże się z kształtowaniem warunków przestrzennych i zdrowotnych oraz bezpośrednio wpływa na walory estetyczne krajobrazu.

8.1.2. Program operacyjny dla pola: Ochrona przyrody i krajobrazu

Cel strategiczny	Zachowanie walorów i zasobów przyrodniczych z uwzględnieniem bioróżnorodności oraz utrzymanie istniejących form ochrony przyrody
------------------	--

Cele krótkoterminowe do roku 2018:

- Zrównoważona gospodarka leśna.
- Zachowanie bioróżnorodności zwłaszcza na terenach chronionych.

Cele średnioterminowe do roku 2021:

- Utrzymanie i ochrona obszarów o wysokich warunkach przyrodniczych.
- Utrzymanie bioróżnorodności poprzez ochronę gatunkową roślin i zwierząt.
- Powiązanie polityki środowiskowej z planowaniem przestrzennym.

Działania ekologiczne:

- Inwentaryzacja i waloryzacja obszarów cennych przyrodniczo;
- Prowadzenie gospodarki leśnej uwzględniającej wymogi ochrony prawnej konkretnych obszarów przyrodniczych;
- Ochrona lasów na terenie Miasta oraz tworzenie nowych obszarów leśnych poprzez zalesianie gruntów rolnych o niskiej bonitacji;

- Racjonalne gospodarowanie cennymi zasobami przyrodniczymi Miasta;
- Utrzymywanie istniejących form ochrony przyrody;
- Tworzenie nowych form ochrony przyrody;
- Promocja walorów przyrodniczych Miasta.

8.2. Gleby

8.2.1. Stan aktualny

Jakość gleb na terenie poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego w istotny sposób wpływa na ich potencjał. Gleby dobrej jakości oznaczają nie tylko zdrowe i wysokie plony, ale także warunkują prawidłowy rozwój człowieka, gdyż wraz z pożywieniem roślinnym i zwierzęcym dostarczają odpowiedniej ilości wysokokalorycznych składników odżywczych, witamin, substancji mineralnych, niezbędnych do budowy i właściwego funkcjonowania organizmu. Razem z pożywieniem człowiek pobiera składniki korzystne, jak i niekorzystne dla swego rozwoju.

Jakość gleb ma wpływ na rozmieszczenie upraw rolniczych, ale zależy ona również od odpowiedniej wilgotności, nawożenia mineralno-organicznego, warunków termicznych oraz opadów atmosferycznych.

Stopień zakwaszenia gleb na terenie Miasta Sławno jest przeciętny, jednak występują gleby o charakterze lekko kwaśnym, kwaśnym oraz bardzo kwaśnym. Gleby o wysokim stopniu zakwaszenia są ubogie w składniki pokarmowe roślin, zawierają niewiele fosforu, magnezu oraz potasu.

Na stan gleb na terenie Miasta Sławno wpływają głównie czynniki pochodzenia antropogenicznego:

- nadmierne nawożenie, które może prowadzić do zatrucia metalami ciężkimi i substancjami toksycznymi obecnymi w nawozach oraz zubożenia gleb w składniki pokarmowe,
- wadliwa melioracja, która pogłębia niekorzystny wpływ niskich opadów i przyczynia się do przesuszenia gleb,
- erozja spowodowana niewłaściwym użytkowaniem gruntów i niską lesistością,
- działalność zakładów produkcyjno - usługowych, w wyniku której do gleb mogą przedostawać się szkodliwe substancje,
- ciągły wzrost terenów zainwestowanych, rozbudowa infrastruktury technicznej, powierzchniowa eksploatacja surowców mineralnych,

- komunikacja i transport samochodowy, przyczyniający się do zanieczyszczenia gleb położonych w bezpośrednim sąsiedztwie intensywnie użytkowanych szlaków komunikacyjnych.

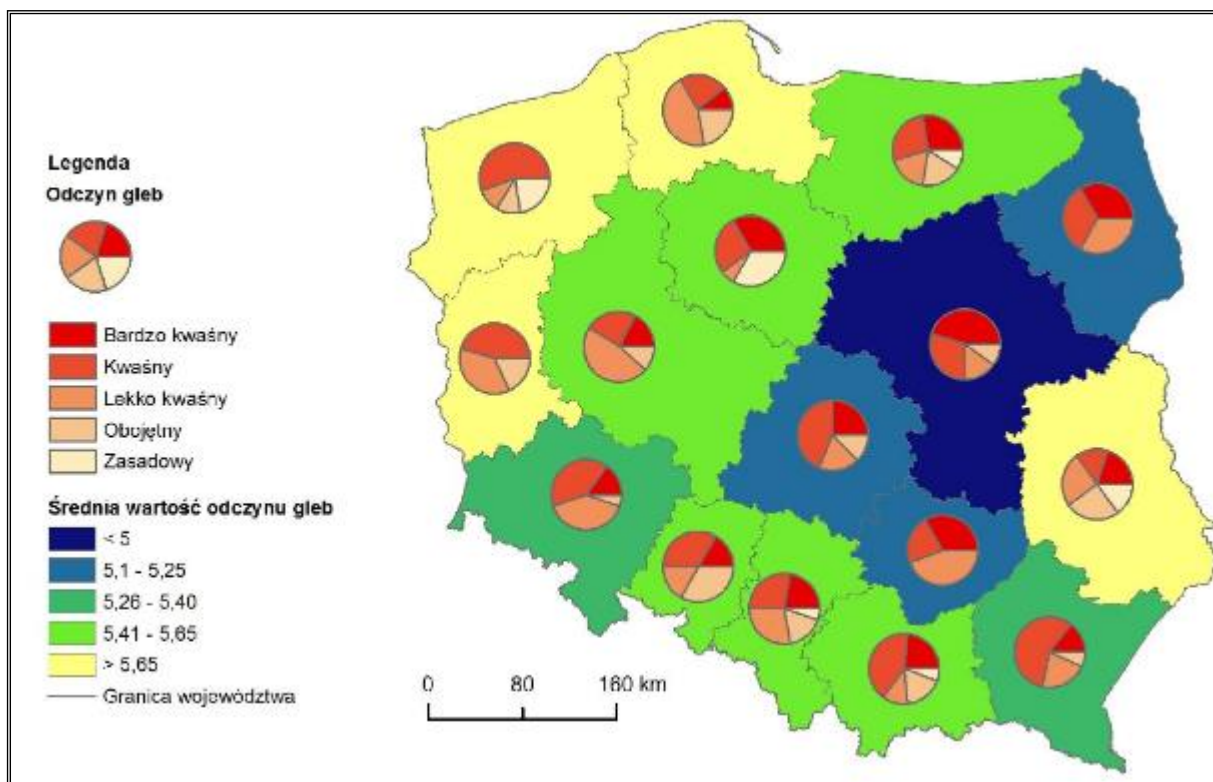
Ponadto ogromne szkody w glebie wyrządzają: składowanie odpadów w miejscach do tego nie przeznaczonych, wypalanie traw, palenie odpadów na powierzchni ziemi, odprowadzanie nieoczyszczonych ścieków do środowiska, nieszczelne szamba.

Badania chemizmu gleb

Monitorowanie chemizmu gleb ornych prowadzone jest w systemie monitoringu krajowego przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach. Badania prowadzone są cyklicznie, w okresach pięcioletnich (ostatnio w 2010 r.), jednak na terenie Miasta Sławno nie zlokalizowano punktów kontrolno-pomiarowych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, mającego na celu śledzenie zmian jakości gleb użytkowanych rolniczo (między innymi zawartości siarki siarczanowej, metali ciężkich i WWA) zachodzących w określonych przedziałach czasu pod wpływem rolniczej i pozarolniczej działalności człowieka.

Z rysunku 18 wynika, że na terenie województwa zachodniopomorskiego, a więc także na terenie Miasta Sławno dominują gleby lekko kwaśne o średniej wartości odczynu $>5,65$.

Rysunek 18. Przestrzenne zróżnicowanie gleb w Polsce

Źródło: „Monitoring chemizmu gleb ornych w Polsce w latach 2010-2012”

Na terenie Miasta występują gleby zaliczane do grupy gleb wytworzonych z piasków naglinowych i glin zwałowych. Tego samego pochodzenia są gleby występujące w południowo - zachodniej części Miasta, gdzie obecnie zlokalizowane jest Osiedle Dzieci Wrzesińskich. Zachodnią część Sławna tworzą ciężkie gleby brunatne wytworzone z ilów. Są to gleby pszenno - buraczano – jęczmienne, o wysokiej wartości użytkowej, oscylującej na pograniczu III i II klasy bonitacyjnej. Natomiast w dolinie Wieprzy występują gleby utworzone z osadów aluwialnych – mady. Licznie także występują czarne ziemie, które powstały głównie w procesie przekształcenia torfów niskich.

Źródło: Waloryzacja przyrodnicza Miasta Sławno. Operat generalny.

Część użytków rolnych, o glebach słabych, powinna zostać wyłączona z użytkowania rolniczego i przeznaczona pod zalesienia lub zabudowę.

8.2.2. Przeobrażenia gleb i przekształcenia powierzchni ziemi

Nasilające się stałe wpływy różnorodnych form działalności rolniczej, usługowej i urbanizacyjnej przyczyniają się do znacznych zmian w naturalnych warunkach glebowych. Zmiany te przejawiają się w postaci szeregu form degradacji pokrywy glebowej i prowadzą do wytworzenia gleb o zmienionym profilu i właściwościach fizykochemicznych. Procesy degradacji gleb związane są przede wszystkim z:

- rejonami intensywnej produkcji rolnej i hodowlanej,
- intensywnej melioracji gleb,
- rejonami budowy nowych osiedli mieszkaniowych,
- trasami komunikacyjnymi,
- terenami eksploatacji kopalni lub wyrobisk poeksploatacyjnych.

Przekształcenia mechaniczne gleb powodowane są przez zabudowę terenu, utwardzanie i ubicie podłoża, zdjęcie pokrywy glebowej lub jej wymieszanie z elementami obcymi (np. gruzem budowlanym) oraz w wyniku formowania wykopów i wyrównań. Ważną rolę odgrywa emisja zanieczyszczeń powietrza i opad zanieczyszczeń oraz procesy chemicznego degradowania gleb przez niewłaściwie prowadzoną gospodarkę ściekową i odpadową. W obszarach dolinnych źródłem zanieczyszczeń gleb są wylewy rzek, zwłaszcza tych, które prowadzą wody zanieczyszczone.

8.2.3. Program poprawy dla pola: Gleby

Cel strategiczny	Ochrona powierzchni ziemi i gleb przed degradacją
-------------------------	--

Cele krótkoterminowe do roku 2018:

- Racjonalne użytkowanie zasobów naturalnych.

- Rekultywacja terenów zdegradowanych.
- Ograniczenie degradacji chemicznej i fizycznej gleb i gruntów.
- Ochrona gleb przed niewłaściwą agrotechniką i nadmierną intensyfikacją produkcji rolnej oraz nadmiernym stosowaniem środków ochrony roślin i nawozów **na terenach użytkowanych rolniczo**.

Cele średnioterminowe do roku 2021:

- Zagospodarowanie gleb w sposób adekwatny do ich klasy bonitacyjnej oraz poziomu zanieczyszczenia **na terenach użytkowanych rolniczo**.
- Ograniczenie degradacji gleb spowodowanej ich rolniczym wykorzystaniem bądź wydobywaniem kopalin.
- Uaktualnienie informacji o jakości oraz zanieczyszczeniu gleb i gruntów na obszarze Miasta.
- Inwentaryzacja terenów zanieczyszczonych i zdegradowanych.

Działania ekologiczne:

- Upowszechnianie i praktyczne wdrażanie zasad „Kodeksu dobrej praktyki rolniczej” **na terenach użytkowanych rolniczo**.
- Wspieranie i promowanie rolnictwa ekologicznego **na terenach użytkowanych rolniczo**.
- Rekultywacja, ochrona i poprawa jakości gruntów rolnych.

8.3. Surowce mineralne

8.3.1. Stan aktualny

Miasto Sławno nie jest zasobne w surowce naturalne. Głównym zasobem surowcowym jest grupa skał plejstoceńskich, stanowiących pod względem pochodzenia utwory pyłowe, gliny i iły akumulacji jeziornej. Występują one po zachodniej stronie Sławna. Prócz tego w głębszych warstwach ziemi w okolicach Sławna znajdują się pokłady węgla brunatnego. Zasoby te ocenia się na około 18 milionów ton. Jednak ze względu na głębokość zalegania oraz niewielką ilość surowca, złoża te nie są eksploatowane.

Źródło: Waloryzacja przyrodnicza Miasta Sławno. Operat generalny.

8.3.2. Program poprawy w polu: Ochrona zasobów kopalin

Cel strategiczny	Ochrona zasobów złóż nieeksploatowanych
-------------------------	--

Cele krótkoterminowe do roku 2018:

- Ochrona złóż nieeksploatowanych poprzez uwzględnienie ich w planach zagospodarowania przestrzennego.

Cele średnioterminowe do roku 2021:

- Ochrona złóż nieeksploatowanych.

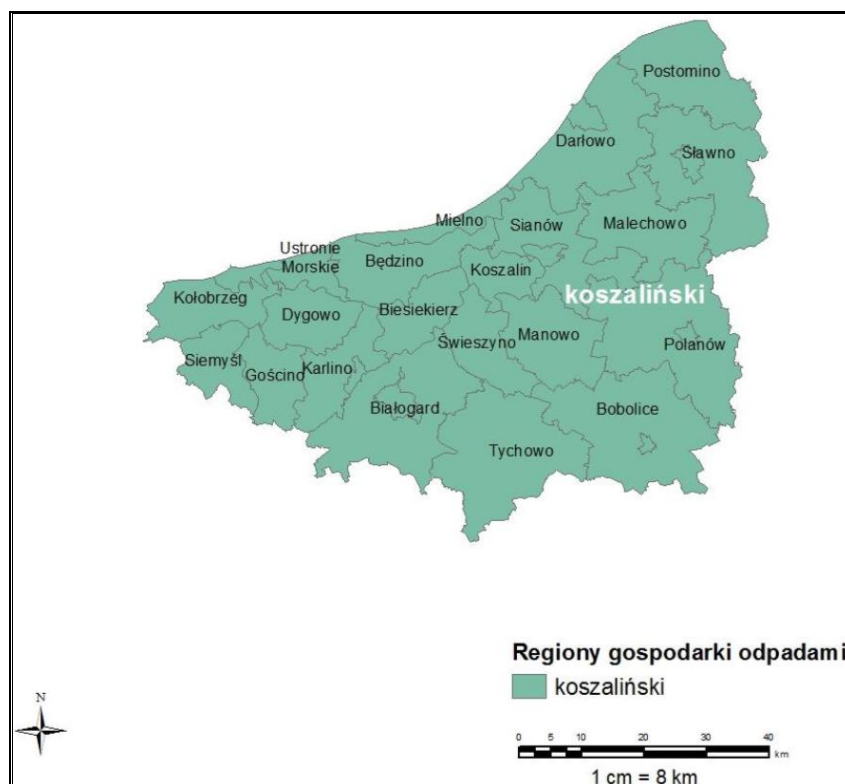
9. Gospodarka odpadami

9.1. Stan aktualny

W celu wprowadzenia nowego, zgodnego z założeniami *ustawy z dnia 1 lipca 2011 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw* (Dz. U. Nr 152, poz. 897, z późn. zm.), systemu gospodarki odpadami komunalnymi w województwie zachodniopomorskim, opracowano „Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2012-2017 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2018-2023” przyjęty uchwałą Nr XVI/218/12 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 29 czerwca 2012 roku.

Zgodnie z zapisami Planu, w województwie zachodniopomorskim wyodrębniono regiony gospodarowania odpadami. Miasto Sławno została włączona do regionu koszalińskiego.

Rysunek 19. Region koszaliński

Źródło: Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2012-2017 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2018-2023

Kwestię gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Miasta, w myśl ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2012 r. poz. 391 z późn. zm.), precyzuje Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta Sławno przyjęty uchwałą z dnia 30 listopada 2012 r.

Wprowadzenie nowego systemu ma na celu uszczelnienie systemu gospodarowania odpadami, upowszechnienie prowadzenia selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, zmniejszenie ilości odpadów komunalnych (w szczególności odpadów ulegających procesowi biodegradacji) kierowanych na składowiska odpadów, zwiększenie liczby instalacji do odzysku, wyeliminowanie nielegalnych składowisk odpadów, skrócenie odległości, na jakie transportowane są odpady komunalne oraz skuteczne monitorowanie postępowania z odpadami komunalnymi.

Miasto Sławno zorganizowało od 1 lipca 2013 r. odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, natomiast samym odbiorem zajmuje się Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Sławnie.

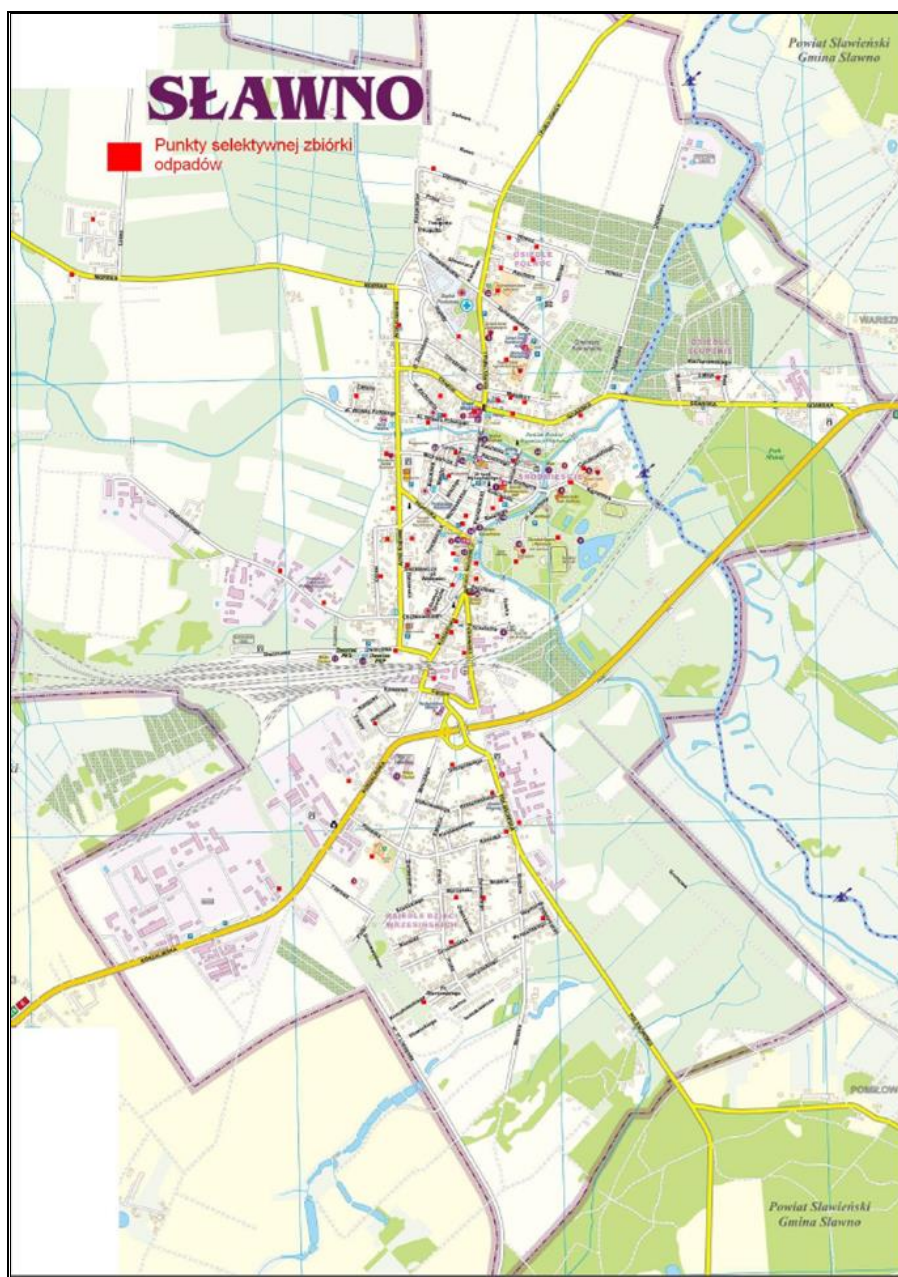
Punkty selektywnej zbiórki odpadów, prowadzone przez Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Sławnie rozmieszczono na terenie całego Miasta, co przedstawia rysunek 20. Ponadto w siedzibie Miejskiego Przedsiębiorstwa przy

ul. Polanowskiej 43, zlokalizowano Gminny Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych. Do Gminnego Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych nieodpłatnie przekazać można odpady pochodzące z gospodarstw domowych takie jak:

- odpady wielkogabarytowe –(np. szafy, fotele, wersalki, dywany, krzesła, stoły, meble).
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny- kompletny (np. lodówki, zamrażarki, telewizory, komputery PC, laptopy, tel. komórkowe, suszarki, wiertarki, odkurzacze).
- lampy fluorescencyjne i inne odpady zawierające rtęć, w tym świetlówki, termometry.
- baterie i akumulatory.
- odpady zmieszane remontowo – budowlane (np. gruz, płyty gipsowo-kartonowe , folie malarskie).
- gruz betonowy, gruz ceglany.
- metale.
- odzież i tekstylia.
- zużyte opony.
- odpadową papę.

Prócz tego w ciągu roku prowadzone są cztery zbiórki odpadów wielkogabarytowych, a zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny można oddawać dwa razy do roku, w formie zbiórki mobilnej. Przeteterminowane leki mieszkańcy Miasta mogą przekazać czterem aptekom działającym na terenie Miasta. Natomiast zużyte baterie można zostawiać w placówkach szkolnych oraz w Urzędzie Miejskim i Wydziale Gospodarki Komunalnej i Inwestycji przy ul. Polanowskiej 41.

Rysunek 20. Punkty selektywnej zbiórki odpadów na terenie Miasta Sławna

Źródło: <http://www.slawno.pl/>

Zgodnie z art. 3c ust. 1 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2012 r. poz. 391 z późn. zm.) Gminy są zobowiązane ograniczyć masę odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania:

- do dnia 16 lipca 2013 r. - do nie więcej niż 50% wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania,
- do 2016 r. - do nie więcej niż 45% wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania

w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.

Osiągnięty w 2013 r. przez Miasto Sławno oraz podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości:

- poziom recyklingu przygotowania do ponownego użycia frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzywa sztucznych wyniósł 12,0 %
- poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania wyniósł 80,5 %
- poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych przyjął poziom 80,0%.

Źródło: <http://www.slawno.pl/>

Według danych GUS, w 2013 r. na terenie Miasta Sławno zebrano 3 130,86 t zmieszanych odpadów komunalnych, z czego 61,6% stanowiły odpady zebrane z gospodarstw domowych. W ciągu roku mieszkańiec Miasta wytworzył średnio 148,5 kg odpadów.

Tabela 19. Odpady komunalne zebranie na terenie Miasta Sławno

Wyszczególnienie	Jedn. miary	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Zmieszane odpady komunalne zebrane w ciągu roku ogółem	t	4 105,69	3 442,26	2 869,74	2 804,56	2 971,22	2 456,31	3 130,86
Zmieszane odpady komunalne zebrane w ciągu roku z gospodarstw domowych	t	2 793,06	2 251,4	1 718,72	1 953,14	1 432,59	1 552,44	1 929,6
Odpady z gospodarstw domowych przypadające na 1 mieszkańca	kg	210,7	171,6	131,1	147,3	109	118,8	148,5

Źródło: Dane GUS

Z informacji przekazanych przez Starostwo Powiatowe w Sławnie wynika, że w 2013 roku liczba budynków mieszkalnych objętych zbieraniem odpadów z gospodarstw domowych wynosiła 1 561. Ponadto w 2013 roku na terenie Miasta działały dwie jednostki odbierające odpady: jedna odbierała je od mieszkańców, a druga od przedsiębiorców.

Odpady zebrane z terenu Miasta składowane są na składowisku w Gwiazdowie, które mieści się na terenie gminy wiejskiej Sławno.

9.2. Program poprawy w polu: Gospodarka odpadami

Cel strategiczny	Wdrożenie na terenie Miasta Sławno systemu gospodarki odpadami zgodnego z wymaganiami KPGO 2014
-------------------------	--

Cele krótkoterminowe do roku 2018:

- objęcie wszystkich mieszkańców systemem selektywnego zbierania odpadów,
- zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów,
- przygotowanie do ponownego wykorzystania i recykling materiałów odpadowych, przynajmniej takich jak papier, metal, tworzywa sztuczne i szkło z gospodarstw domowych i w miarę możliwości odpadów innego pochodzenia podobnych do odpadów z gospodarstw domowych na poziomie minimum 50 % ich masy do 2020 roku.

Cele średnioterminowe do roku 2021:

- zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów, aby nie było składowanych w 2020 r. więcej niż 35% masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.,
- Zwiększenie udziału odzysku, w szczególności recyklingu w odniesieniu do szkła, metali, tworzyw sztucznych oraz papieru i tektury, jak również odzysku energii z odpadów zgodnego z wymogami ochrony środowiska.

10. Zrównoważone wykorzystanie surowców, materiałów, wody i energii

10.1. Racjonalizacja zużycia wody

Cel średnioterminowy	Racjonalizacja gospodarowania zasobami wód powierzchniowych i podziemnych na cele przemysłowe i konsumpcyjne
-----------------------------	---

Osiągnięcie założonego celu, wynikającego bezpośrednio z Polityki Ekologicznej Państwa, będzie możliwe w przypadku podjęcia działań przez podmioty gospodarcze funkcjonujące na terenie Miasta Sławno, zużywające na cele produkcyjne znaczne zasoby wody, a także przez jednostki komunalne, gospodarujące gminną infrastrukturą techniczną.

W celu zmniejszenia wodochłonności w strefie gospodarki, zakłady korzystające ze środowiska – pobierające wodę, surowce i energię powinny stosować najlepsze dostępne

techniki (BAT). Istotne jest wdrażanie systemów zarządzania środowiskowego w zakładach (normy ISO 14000), wprowadzanie zasad Czystej Produkcji oraz przystępowanie do programów sektorowych z dziedziny ochrony środowiska.

Oszczędne gospodarowanie wodą ma istotne znaczenie dla środowiska naturalnego, a skala oszczędności zależy w głównej mierze od świadomości ekologicznej i determinacji mieszkańców Miasta. Proekologiczne rozwiązania powinny być także stosowane w budynkach użyteczności publicznej usytuowanych na terenie Miasta Sławno. Dotychczasowe doświadczenia (zebrane przez Witolda M. Lewandowskiego w opracowaniu pt. „Proekologiczne odnawialne źródła energii”), wskazują że najważniejsze oszczędności wody uzyskuje się dzięki:

- „zainstalowaniu indywidualnych liczników wody w gospodarstwach domowych;
- zastąpieniu tradycyjnych spłuczek o dużej pojemności rozwiązaniami o innej konstrukcji, umożliwiającymi 2-3 krotne zmniejszenie zużycia wody;
- zastąpieniu zaworów dławicowych zaworami np. kulowymi, które mają mniejsze opory przepływu i nie wymagają wymiany uszczelek;
- stosowaniu w bateriach umywalkowych, prysznicowych i kuchennych mieszaczy, które napowietrzają wodę, zwiększają jej efektywną objętość i tym samym zmniejszają jej pobór;
- zastąpieniu wanien kabinami prysznicowymi, w których pobór wody jest 3 - 4 razy mniejszy;
- zmianie systemu mycia w umywalkach i zlewozmywakach – nie pod bieżącą wodą;
- instalowaniu pralek i zmywarek o małym poborze wody”.

Cele krótkoterminowe i kierunki działań:

1. Zmniejszenie zapotrzebowania na wodę w przemyśle i rolnictwie.
2. Wprowadzanie zamkniętych obiegów wody i wodooszczędnych technologii produkcji w przemyśle.
3. Kontynuacja modernizacji sieci wodociągowych w celu zmniejszenia strat wody w systemach przesyłowych.
4. Wspieranie działań mających na celu zmniejszenie zużycia wody w gospodarstwach domowych (modernizacja urządzeń, instalacja liczników wody).
5. Prowadzenie działań edukacyjno – informacyjnych, zarówno dla mieszkańców Miasta, jak i podmiotów gospodarczych w zakresie konieczności i możliwości oszczędzania wody.

Efekty wynikające z racjonalizacji zużycia wody:

- zwiększenie regionalnych zasobów wodnych;
- przywrócenie równowagi w środowisku wodnym;

- ograniczenie deficytów wody;
- zmniejszenie ilości wytwarzanych ścieków, a tym samym poprawa jakości wód;
- ograniczanie marnotrawstwa wody;
- ograniczenie nieuzasadnionego wykorzystywania wód podziemnych.

10.2. Zrównoważone wykorzystanie energii

Cel średnioterminowy	Zmniejszenie zużycia energii na cele produkcyjne i komunalno - bytowe
-----------------------------	--

Do realizacji założonego celu, ze względu na wzrastające ceny energii, będą dążyć zarówno przedsiębiorcy, jak i władze oraz mieszkańcy Miasta Sławno. Zmniejszenie zużycia energii jest bowiem jedynym sposobem ograniczenia wydatków związanych z pozyskaniem energii elektrycznej, jak i ciepłej. Jednym z warunków rozwoju współczesnego świata jest dążenie do zmniejszenia zużycia energii w różnych procesach. Dotyczy to także procesów, które służą do utrzymania komfortu klimatycznego i komfortu użytkowania w budynkach: ogrzewania, wentylacji, klimatyzacji, podgrzewania wody wodociągowej.

Niżej wymienione fakty mówiące, że:

- zasoby paliw są ograniczone,
- dostępność do paliw jest coraz trudniejsza,
- z uwagi na powyższe, ceny paliw będą miały tendencję wzrostową,
- należy ograniczać zanieczyszczenie środowiska produktami procesów spalania,

świadczą o znacznej roli działań zmierzających do oszczędzania energii i jej efektywnego wykorzystania.

W Polsce w wyniku przyjętej polityki społeczno-gospodarczej energia nie była szanowana, a w społeczeństwie zanikał nawyk oszczędnego jej użytkowania. Po roku 1990, wraz z wprowadzeniem gospodarki rynkowej, nastąpiło urealnienie cen nośników energii, co zmusiło jej odbiorców do szukania rozwiązań dających oszczędności w tym zakresie.

Ochrona środowiska poprzez zmniejszenie zużycia energii nie musi wcale odbywać się kosztem obniżenia poziomu życia ani wiązać się z pogorszeniem warunków pracy, rezygnacją z ogrzewania mieszkań, oświetlania ich i korzystania z coraz nowocześniejszych urządzeń gospodarstwa domowego oraz zaprzestaniem z korzystania ze środków transportu. Energię można bowiem zaoszczędzić następującymi metodami:

- modyfikując istniejące systemy energetyczne zarówno w samym procesie jej wytwarzania, jak i transportu;

- wprowadzając nowe energooszczędne technologie w przemyśle, budownictwie, rolnictwie i gospodarstwach domowych;
- promując oszczędzanie energii akcjami propagandowymi oraz wprowadzaniem zachęcających do oszczędzania bodźców ekonomicznych.

Działania mające na celu racjonalizację zużycia energii będą w głównej mierze prowadzone przez podmioty gospodarcze, m.in. poprzez stosowanie energooszczędnych technologii produkcji, władze samorządowe pragnące minimalizować rachunki związane z dostawami paliw i energii elektrycznej na potrzeby infrastruktury publicznej. Zadaniem władz samorządowych będzie ponadto organizacja działań edukacyjnych i informacyjnych z zakresu upowszechniania metod racjonalizacji zużycia energii.

Zrównoważone wykorzystanie energii dotyczy nie tylko przemysłu, energetyki i budownictwa, ponieważ także indywidualne gospodarstwa domowe mają ogromne możliwości ochrony środowiska poprzez energooszczędne budownictwo, energooszczędne systemy ogrzewania oraz oszczędzanie energii elektrycznej oraz oświetlenia.

Przykładowe rozwiązania generujące oszczędności związane z oświetleniem obejmują:

- korzystanie z optymalnej liczby punktów świetlnych, rozmieszczonych na właściwej wysokości i odległości od miejsca pracy lub wypoczynku;
- odpowiedni dobór rodzaju oświetlenia w danych warunkach pracy;
- utrzymanie powierzchni żarówek i osłon odblaskowych we właściwej czystości;
- stosowanie samoczynnych wyłączników czasowych i włączników reagujących na ruch lub dźwięk do sterowania oświetleniem pomieszczeń mieszkalnych, klatek schodowych ulic, a nawet wystaw sklepowych.

Cele krótkookresowe i kierunki działań:

1. Restrukturyzacja gospodarki w kierunku ograniczania produkcji energochłonnej.
2. Wprowadzanie energooszczędnych technologii i urządzeń w przemyśle, energetyce i gospodarce komunalnej.
3. Zmniejszenie strat energii, zwłaszcza ciepłej, w systemach przesyłowych oraz obiektach mieszkalnych, usługowych i przemysłowych.
4. Poprawa parametrów energetycznych budynków, szczególnie nowobudowanych.
5. Racjonalizacja zużycia i oszczędzania energii przez społeczeństwo Miasta.
6. Stymulowanie i wspieranie przedsięwzięć w zakresie zmniejszania zużycia energii.

Efekty wynikające ze zmniejszenia energochłonności gospodarki obejmują:

- zmniejszenie eksploatacji zasobów naturalnych;

- spadek zużycia paliw;
- zmniejszenie emisji zanieczyszczeń powietrza;
- ograniczenie kosztów ochrony atmosfery przed zanieczyszczeniami;
- zmniejszenie negatywnych oddziaływań zanieczyszczeń powietrza na środowisko;
- zmniejszenie kosztów produkcji energii.

10.3. Wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych

Cel średnioterminowy	Wzrost udziału odnawialnych źródeł energii w finalnym zużyciu energii co najmniej do poziomu 15% w 2020 r.
---------------------------------	---

Powyższy cel sformułowano w oparciu o zapisy „*Polityki Energetycznej Polski do 2030 r.*” (przyjętej przez Radę Ministrów w dniu 10 listopada 2009 r. uchwałą nr 202/2009) w zakresie rozwoju wykorzystania OZE.

Do korzyści wynikających ze stosowania odnawialnych źródeł energii można zaliczyć zmniejszenie negatywnego wpływu energetyki na środowisko naturalne. Dotyczy to przede wszystkim likwidacji tzw. niskiej emisji, która jest niezwykle uciążliwa dla środowiska naturalnego. Poza tym nie można zapomnieć, że mniejsza emisja przyczynia się do znaczącej poprawy jakości życia mieszkańców danego regionu.

Miasto Sławno posiada następujące możliwości w zakresie wykorzystania lokalnych i odnawialnych źródeł energii:

- Energia wiatru: pomiary natężenia wiatru, hałasu, odległości od zabudowań i strefy ochrony przyrody wskazują na możliwości w zakresie pozyskiwania energii z wiatru. Obecnie na terenie Miasta elektrownie wiatrowe nie funkcjonują.
- Energia słoneczna: na terenie Miasta Sławno występują dość dogodne warunki do produkcji energii cieplnej z wykorzystaniem promieniowania słonecznego poprzez kolektory słoneczne. W Polsce wykorzystanie paneli fotowoltaicznych w układach zasilających jest ograniczone jedynie do specyficznych zastosowań, na ogół tam, gdzie ze względu na małą moc odbiornika doprowadzenie sieci elektroenergetycznej jest mało opłacalne. Miasto Sławno posiada duży potencjał wykorzystania energii słonecznej na cele fotowoltaiki. Ogniwa fotowoltaiczne mogą być wykorzystane do zasilania znaków ostrzegawczych przy drogach i reklam, a także na dachach budynków mieszkalnych oraz budynków użyteczności publicznej, natomiast na terenach niezagospodarowanych – mogą powstać farmy fotowoltaiczne.
Do instalacji systemu PV idealnie nadają się dachy skierowane w stronę południową, ale można również wykorzystać takie które są skierowane w kierunku południowo-

wschodnim, bądź też południowo - zachodnim. Na płaskim dachu panele fotowoltaiczne instalowane są na specjalnych stelażach. Należy zwrócić uwagę iż moduły podczas swojej pracy nie powinny być w żadnym zakresie zacienione w wyniku przesłoneń, które powodują kominy, drzewa lub anteny satelitarne.

W przypadku rozważania budowy farmy fotowoltaicznych na gruncie, należy zwrócić uwagę na szereg czynników, które są niezmiernie istotne. Elektrownia fotowoltaiczna wolnostojąca nie powinna być lokowana na terenach powysypiskowych, w pobliżu obiektów mogących powodować zapylenie. Warto zwrócić uwagę również na sprawy administracyjne: Czy farma znajduje się na terenie gdzie jest uchwalony MPZP? Czy znajduje się w pobliżu linia energetyczna? Obecnie kolektory słoneczne wspomagające wytwarzanie ciepłej wody użytkowej, funkcjonują na kilku – kilkunastu prywatnych budynkach mieszkalnych.

- Energia wodna: Obecnie na terenie Sławna nie funkcjonuje żadna Mała Elektrownia Wodna. Na wodach Wieprzy, Moszczenicy oraz Kanału Miejskiego w granicach miasta nie ma możliwości wybudowania elektrowni wodnej.
- Energia geotermalna: cały obszar Miasta Sławno znajduje się w obrębie okręgu geotermalnego przybałtyckiego znamionującego się niewielkim potencjałem energii geotermalnej, wynoszącym 16 000 t.p.u./km² (ton paliwa umownego na km²). Przy założeniu, że 1 t.p.u. = 29,33 GJ, potencjał energii geotermalnej niniejszego okręgu wynosi jedynie 469 280 GJ.
- Energia z biomasy: brak opracowanego Projektu założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Miasta Sławno uniemożliwia wnioskowanie na temat potencjału energetycznego biomasy, generowanej z lasów, sadów, drewna odpadowego z dróg, słomy i siana oraz roślin energetycznych (wierzby energetycznej, ślazuca pensylwańskiego, słonecznika bulwiastego i traw wieloletnich).

Cele krótkoterminowe oraz kierunki działań:

1. Sukcesywne zwiększenie udziału źródeł odnawialnych w produkcji energii.
2. Zwiększenie wykorzystania energii z regionalnych źródeł odnawialnych do roku 2019 o 100% w stosunku do 2010 r.
3. Pozyskanie pozabudżetowych środków finansowych na finansowanie inwestycji w zakresie odnawialnych źródeł energii.
4. Działalność edukacyjno – informacyjna w zakresie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych.

Cel długoterminowy:

1. Zrównoważone wykorzystanie energii.

10.4. Zrównoważone wykorzystanie materiałów

Cel średnioterminowy	Zmniejszenie materiałochłonności i odpadowości produkcji
---------------------------------	---

Priorytetowym celem w zakresie zrównoważonego wykorzystania zasobów jest „zredukowanie negatywnego oddziaływania na środowisko spowodowanego wykorzystywaniem zasobów w sytuacji wzrostu gospodarczego-koncepcja zwana rozdzieleniem (decoupling). W praktyce oznacza to zredukowanie oddziaływania na środowisko będącego skutkiem wykorzystywania zasobów, przy jednoczesnej poprawie ogólnej wydajności zasobów w obszarze gospodarki”.

Źródło: „Strategia tematyczna w sprawie zrównoważonego wykorzystywania zasobów naturalnych”

Realizacja założonego celu jest uwarunkowana podjęciem proekologicznych działań przez zakłady produkcyjne funkcjonujące na terenie Miasta Sławno. Motywację do podjęcia działań w tym zakresie stanowią coraz wyższe koszty zakupu materiałów oraz utylizacji odpadów poprodukcyjnych, w związku z czym działania ograniczające materiałochłonność oraz odpadowość produkcji przełożą się na konkretne oszczędności przedsiębiorstw.

Zadaniem władz samorządowych oraz organów publicznych będzie natomiast informowanie, wspieranie i monitorowanie działań podejmowanych przez zakłady produkcyjne w zakresie ograniczania materiałochłonności i odpadowości produkcji oraz kontrola zgodności tych działań z obowiązującymi przepisami prawa.

Cele krótkoterminowe oraz kierunki działań:

1. Ograniczenie odpadowości produkcji na skutek zmniejszenia liczby wadliwych wyrobów.
2. Poprawa efektywności produkcji na skutek zastosowania nowoczesnych i oszczędnych technologii produkcji .
3. Zwiększenie recyklingu i odzysku materiałowego i energetycznego w zakładach produkcyjnych.
4. Minimalizacja oddziaływania działalności produkcyjnej na środowisko naturalne (ograniczanie masy odpadów i zużycia wody oraz emisji zanieczyszczeń i hałasu).

11. Włączanie aspektów ekologicznych do polityk sektorowych

11.1. Zagadnienia ochrony środowiska w ujęciu sektorowym

Prowadzenie świadomej polityki ekologicznej na obszarze Miasta wymaga stworzenia podstaw dla jego zrównoważonego rozwoju, nawiązujących do zasady prewencji i oszczędnego korzystania z zasobów środowiska oraz zasady integracji polityki ekologicznej z politykami sektorowymi. Główne znaczenie posiada włączanie zagadnień ochrony środowiska do opracowywanych na szczeblu gminy podstawowych dokumentów rozwojowych (polityk, planów, programów i strategii), jak również opracowywanie dla nich strategicznych ocen oddziaływania. Dotyczy to w szczególności dokumentów z zakresu: energetyki, przemysłu, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, rolnictwa, leśnictwa i turystyki, wywierających presję na środowisko w formie bezpośredniego lub pośredniego korzystania z jego zasobów oraz generowania zanieczyszczeń i/lub szkodliwych oddziaływań fizycznych.

Należy pamiętać, że każde świadomie zaplanowane działanie w jakiegokolwiek sferze gospodarowania podejmowane przez jakikolwiek podmiot (zarówno publiczny jak i prywatny), które stawia sobie za cel uzyskanie określonych skutków/ efektów ekonomicznych i społecznych (co do zasady – określonych korzyści), powinno również stawiać sobie za cel równoległe uzyskanie określonych korzyści ekologicznych, lub też co najmniej brać pod uwagę, jako ważny element ogólnej oceny racjonalności, efektywności i przydatności danego przedsięwzięcia, jego skutki ekologiczne traktowane jako efekty uboczne (negatywne lub pozytywne). Wskazówki w tym zakresie zawiera dokument Rady Ministrów „*Wytyczne dotyczące zasad i zakresu uwzględniania zagadnień ochrony środowiska w programach sektorowych*”.

Ze względu na charakter Miasta Sławno kluczowe znaczenie dla ochrony środowiska mają następujące dziedziny: turystyka i rekreacja, transport, handel, rolnictwo, gospodarka komunalna i budownictwo, przemysł oraz aktywizacja rynku do działań na rzecz środowiska.

11.1.1. Turystyka i rekreacja

Turystyka i rekreacja to jedna z głównych funkcji Sławna. Miasto to atrakcyjne miejsce dla osób spragnionych wypoczynku nad pobliskim Morzem Bałtyckim, którzy jednocześnie szukają miejsca wypoczynku z dala od tłocznych, sezonowych kurortów. Niniejszą jednostkę samorządu terytorialnego otacza piękno przyrody, które w połączeniu z bogactwem naturalnym tego regionu, zapewnia niezapomniane chwile spędzone na łonie natury. Sławno to interesujące miejsce nie tylko dla fanów pieszych i rowerowych wycieczek, ale także dla miłośników dawnych dziejów. Zainteresowani historią zwrócą uwagę na wyróżniające się na

mapie Polski zabytki, znajdujące się w Sławnie. Na szczególną uwagę zasługują gotyckie bramy miejskie z przełomu XIV i XV wieku oraz kościół Mariacki z XIV wieku. Ponadto Sławno posiada nowoczesną bazę noclegową, dobrze zagospodarowane tereny rekreacyjne i sportowe oraz zaprasza na cyklicznie organizowane imprezy o charakterze kulturowym.

Jednak ruch turystyczny, szczególnie nasilony w sezonie letnim, oddziałuje także w sposób negatywny na środowisko. Nadmierny gwar i hałas komunikacyjny jest przyczyną zakłócania spokoju np. ptaków będących w fazie lęgowej, natężenie ruchu samochodowego jest przyczyną zanieczyszczenia atmosfery i gleby w pobliżu dróg dojazdowych do obiektów. Nieprzestrzeganie zasad czystości i porządku przez turystów powoduje zaśmiecanie terenów rekreacyjnych.

Planowane do uzyskania, docelowe cechy zrównoważenia sektora rekreacji i turystyki obejmują:

- Optymalne wykorzystanie walorów przyrodniczych Miasta do celów rekreacji i turystyki.
- Rozwój infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej na terenie Miasta.
- Wspieranie towarzystw i fundacji zajmujących się turystyką, rekreacją i sportem.
- Wspieranie rozbudowy szlaków pieszych, wodnych, konnych i rowerowych.
- Kontynuacja i wdrażanie programów wspierających rozwój rekreacji i sportu mieszkańców, organizacja turniejów i zawodów sportowych.
- Rozszerzanie edukacji ekologicznej o przyrodę Miasta.
- Ochrona dziedzictwa kulturowo – historycznego (program ochrony zabytków).

11.1.2. Transport

Jednym z większych atutów Miasta Sławno, jest dobry układ komunikacyjny wraz z rozwiniętym systemem lokalnego transportu zbiorowego. Sławno położone jest na atrakcyjnym skrzyżowaniu szlaków kolejowo - drogowych. Głównym szlakiem drogowym przebiegającym przez Miasto jest droga krajowa nr 6 łącząca Szczecin z Gdańskiem. Natomiast przebiegająca przez Miasto linia kolejowa zapewnia bezpośrednie połączenia z największymi miastami w Polsce: Warszawą, Szczecinem, Gdańskiem, Poznaniem i Krakowem. Ponadto w 2005 roku odnowiono lokalną trasę kolejową relacji Sławno - Darłowo, która zapewnia bezpośrednie i wygodne połączenie z nadmorskim kurortem.

Z uwagi na zwiększający się ruch pojazdów proponuje się następujące cele dla zrównoważenia sektora transportu dla Miasta Sławno:

- Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez:

- uzyskanie przez wszystkie eksploatowane środki transportu parametrów w zakresie walorów użytkowych oraz w zakresie oddziaływania na środowisko, jakie będą w tym czasie obowiązywały w Unii Europejskiej,
- doprowadzenie ogólnej przepustowości szlaków i węzłów infrastruktury transportowej, a także jej rozmieszczenia przestrzennego, do stanu w pełni odpowiadającego rzeczywistym potrzebom przewozowym, eliminującego zarówno „zatory” transportowe, jak i zbyt mały stopień wykorzystania stworzonego potencjału oraz ewentualne, związane z takim zjawiskiem straty.
- poprawę stanu istniejących dróg i ulic (w zależności od konieczności - poprzez ich przebudowę, utwardzenie, modernizację, poszerzenie).
 - Usprawnienie i wzmocnienie połączeń komunikacyjnych Miasta.
 - Rozwój komunikacji zbiorowej oraz poprawa warunków podróżowania.

11.1.3. Handel

Znaczenie handlu dla równoważenia gospodarki wynika przede wszystkim z jego powszechnej, pośredniczącej roli pomiędzy sferą produkcji i konsumpcji, a tym samym wpływu, jaki może on wywierać zarówno na ekologiczną jakość wyrobów, jak i na możliwości wyboru i kształtowanie postaw konsumentów.

Perspektywną cechą zrównoważenia handlu na terenie Miasta Sławno będzie zapewnienie konsumentom powszechnego dostępu do informacji o ekologicznych walorach produktów, za pośrednictwem ekoetykietowania (w przypadku produktów, które uzyskują prawo do posiadania oznakowania ekologicznego) oraz czytelnej, dołączanej do przedmiotów sprzedaży, informacji o ich uciążliwości dla środowiska w procesie produkcji, dystrybucji i użytkowaniu. Zrównoważony handel powinien też zapewnić szeroką, rynkową ofertę produktów przyjaznych środowisku i zdrowiu, niezależnie od ich możliwych, uzasadnionych wysoką jakością, wyższych cen.

11.1.4. Rolnictwo

Użytki rolne na terenie Miasta Sławno pokrywają około 48% całkowitej powierzchni. Z poniższego zestawienia widoczny jest także duży odsetek łąk i pastwisk leżących w granicach Miasta. Są to łąki i pastwiska leżące w dolinach Wieprzy i Moszczenicy, które zajmują około 45% ogólnej powierzchni użytków rolnych.

Tabela 20. Struktura gruntów na terenie Miasta Sławna

Użytek	Klasa	Powierzchnia [ha]
Ls	LsIII	2.0336
Ls	LsIV	9.5843
W	LsIV	0.4540
Ls	LsV	20.5790
W	LsV	0.0056
B	ŁIII	0.0798
Ł	ŁIII	65.8348
W	ŁIII	1.4516
B	ŁIV	0.0812
Lz	ŁIV	0.3480
Ł	ŁIV	75.2627
W	ŁIV	2.9988
Lz	ŁV	0.0526
Ł	ŁV	81.1556
W	ŁV	1.5628
Lz	ŁVI	0.0443
Ł	ŁVI	11.9000
W	ŁVI	1.3864
B	PsIII	2.3520
Lz	PsIII	0.3777
Ps	PsIII	55.5133
S	PsIII	0.9778
W	PsIII	1.1538
B	PsIV	0.3980
Lz	PsIV	0.1377
Ps	PsIV	32.0342
W	PsIV	0.7309
B	PsV	0.4316
Br	PsV	0.0300
Lz	PsV	0.3130
Ps	PsV	32.9496
W	PsV	0.3962
Ps	PsVI	1.5818
W	PsVI	0.0784
B	RIIIa	5.4624

„PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA SŁAWNO NA LATA 2015-2018
Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021”

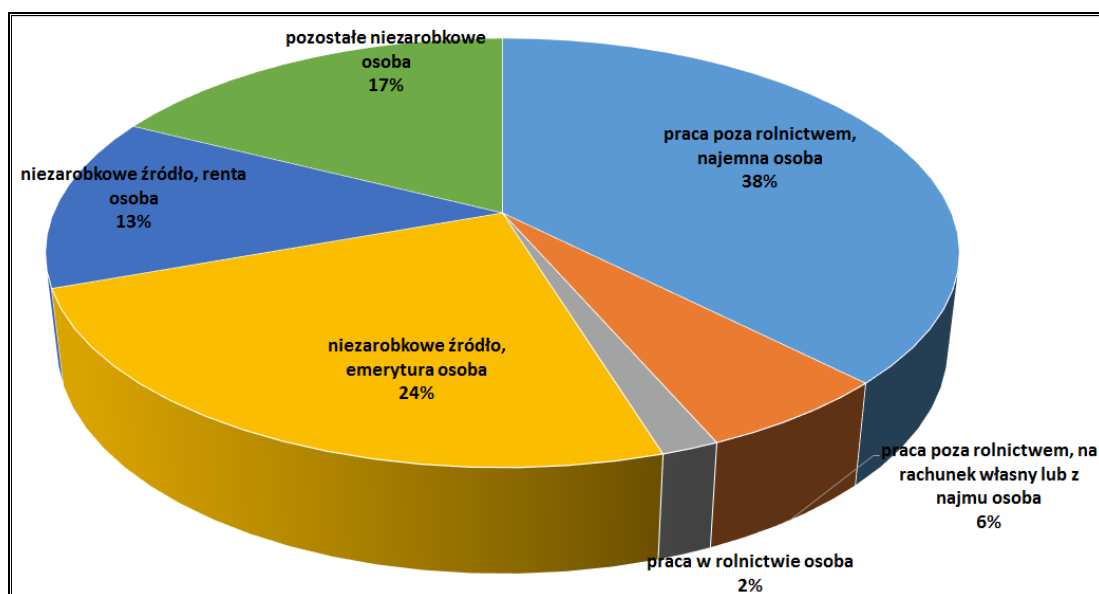
Użytek	Klasa	Powierzchnia [ha]
Lz	RIIIa	0.0919
R	RIIIa	102.5133
S	RIIIa	0.1995
W	RIIIa	0.0302
B	RIIIb	3.3231
Lz	RIIIb	0.3128
R	RIIIb	70.1700
S	RIIIb	0.0992
B	RIVa	2.8460
Lz	RIVa	0.2152
R	RIVa	135.3931
S	RIVa	0.5338
W	RIVa	0.3163
B	RIVb	0.8096
Lz	RIVb	0.4358
R	RIVb	195.1726
W	RIVb	0.4848
B	RV	1.7787
Lz	RV	0.0836
R	RV	66.3104
S	RV	2.1329
W	RV	0.2723
B	RVI	1.4226
Br	RVI	0.1575
Lz	RVI	0.5649
R	RVI	68.5257
S	RVI	0.1714
W	RVI	0.0985
B	-	116.3735
Ba	-	59.1676
Bi	-	77.3437
Bp	-	26.4870
Bz	-	22.7339
dr	-	106.5305
Ls	-	21.6908
Lz	-	0.0648

Użytek	Klasa	Powierzchnia [ha]
N	-	15.2194
Ti	-	7.3320
Tk	-	38.7882
W	-	6.9635
Wp	-	19.5199
Ws	-	0.7563
Razem:		1583.1703

Źródło: Dane GUS

Pomimo dużego odsetka użytków rolnych, tylko 2% ludności Sławna posiada utrzymania z pracy w rolnictwie. Szczegółowa struktura źródeł utrzymania mieszkańców Sławna została przedstawiona na poniższym wykresie.

Wykres 4. Struktura źródeł utrzymania mieszkańców Sławna

Źródło: Dane GUS, NSP 2002

Obecność Polski w strukturach UE stwarza ogromne możliwości dla osób utrzymujących się z rolnictwa, bowiem jedną z fundamentalnych zasad Wspólnoty jest swoboda przepływu towarów (w tym m.in. produktów rolnych, przetworów itp.), z drugiej zaś strony wymusza zmiany mające na celu podniesienie konkurencyjności rodzimej produkcji. W przypadku zaś zmian niezbędne jest, aby uwzględniały one aspekty ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju.

Należy zauważyć, że walory przyrodnicze Miasta Sławno tworzą doskonałe warunki dla rozwoju rolnictwa ekologicznego w związku z coraz większym zainteresowaniem i zapotrzebowaniem na żywność ekologiczną. Rolnictwo ekologiczne jest ważnym czynnikiem zwiększającym zatrudnienie na wsi, dostarcza nowych miejsc pracy oraz daje rolnikom

dodatkowe źródło dochodu. Ponadto rolnictwo ekologiczne połączone z obecnymi walorami turystyczno – rekreacyjnymi Miasta, może dodatkowo zwiększyć atrakcyjność pod tym względem Miasta na tle kraju oraz Europy, dając możliwości jego dalszego rozwoju społeczno - gospodarczego.

Do pożądaných, planowanych do osiągnięcia cech zrównoważenia sektora rolnictwa należą:

- optymalne wykorzystanie potencjału biologicznego gleb, poprzez dostosowanie rodzaju produkcji do jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej, zalesienie nieprzydatnych dla rolnictwa oraz zminimalizowanie powierzchni gruntów rolnych przekazywanych na inne cele, zwłaszcza gruntów wysokich klas bonitacyjnych,
- podniesienie dochodowości gospodarstw rolnych dzięki poprawie jakości produkcji rolniczej,
- **wdrożenie dobrych praktyk na terenach użytkowanych rolniczo**, zwłaszcza w zakresie stosowania nawozów mineralnych i chemicznych środków ochrony roślin, nawożenia i gospodarowania obornikiem i gnojowicą, regulacji stosunków wodnych, mechanizacji prac polowych,
- wprowadzenie na szeroką skalę rolnictwa ekologicznego i rozwój agroturystyki **na terenach użytkowanych rolniczo**,
- rozwój infrastruktury technicznej na obszarach miejskich w szczególności infrastruktury związanej z ochroną środowiska.

11.1.5. Gospodarka komunalna i budownictwo

Zamierzenia w zakresie uzyskania docelowych cech zrównoważenia gospodarki komunalnej i budownictwa obejmują:

- Spełnienie wszystkich wymagań wynikających z przepisów prawa krajowego i regulacji Unii Europejskiej, a także określonych regułami racjonalności i dobrej praktyki gospodarowania, dotyczących stanu infrastruktury technicznej gospodarki komunalnej w zakresie: uzdatniania wody do picia, oczyszczania i odprowadzania ścieków, zagospodarowania odpadów, ograniczania emisji ze spalania w lokalnych kotłowniach, opomiarowanie zużycia wody i ciepła, zmniejszenie strat przesyłowych wody i ciepła.
- Tworzenie bądź utrzymanie ładu przestrzennego w Mieście, obejmującego zachowanie właściwych relacji pomiędzy terenami zabudowanymi i terenami otwartymi, zaplanowany, zharmonizowany z krajobrazem kształt architektoniczno – urbanistyczny pojedynczych budynków i ich zespołów, dbałość o czystość i porządek.

- Całkowite wyeliminowanie samowoli budowlanej.
- Szerokie wdrażanie tzw. dobrych praktyk w zakresie realizacji prac budowlanych (organizacja zaplecza i placu budowy, stosowane technologie, jakość, a zwłaszcza uciążliwość dla środowiska, maszyn i urządzeń oraz środków transportu, porządkowanie i rekultywacja zajętego terenu po zakończeniu inwestycji, itp.), skutecznie wspierane nadzorem inwestorskim i administracyjnym w pełni wykorzystującym zalecenia zawarte w wykonanych ocenach oddziaływania projektowanych inwestycji na środowisko.

11.1.6. Przemysł

Miasto Sławno należy do słabo uprzemysłowionych Miast. Jednakże przemysł stanowi jeden z czynników oddziałujących negatywnie na środowisko. Zgodnie z zasadą „zanieczyszczający płaci”, przedsiębiorcy powinni ponosić całkowitą odpowiedzialność za podejmowane działania mogące pogorszyć stan środowiska przyrodniczego. Istotne jest, aby sprawcy zanieczyszczeń i przekształceń nie ograniczali się do naprawy zaistniałych szkód i spełnienia wymogów określonych w pozwoleniach na korzystanie ze środowiska, ale zmięrzali do zapobiegania i minimalizacji negatywnych oddziaływań.

Na terenach przewidzianych do zagospodarowania w ramach produkcji przemysłowej proponuje się wprowadzenie następujących zasad zrównoważonego rozwoju:

1. zasada zapobiegania powstawaniu zanieczyszczeń,
2. zasada utrzymania i ochrony istniejących zasobów środowiska przyrodniczego,
3. zasada racjonalnego zagospodarowania powierzchni ziemi przy zachowaniu wysokiego udziału terenów zielonych,
4. zasada stosowania najlepszej dostępnej techniki (BAT), w tym technologii energooszczędnych z maksymalnym wykorzystaniem energii odpadowej oraz energii odnawialnej,
5. zasada ograniczania ryzyka wystąpienia poważnej awarii oraz jej skutków dla ludzi i środowiska.

11.1.7. Aktywizacja rynku do działań na rzecz środowiska

Cele krótkoterminowe i kierunki działań:

- Uwzględnianie w przetargach organizowanym przez administrację samorządową wymogów ekologicznych, o ile jest to ekonomicznie uzasadnione.
- Kształtowanie równoprawnych warunków konkurencji przez pełne stosowanie zasady „zanieczyszczający płaci”, wraz z uwzględnieniem kosztów zewnętrznych.

- Wspieranie powstawania i zachowania tzw. „zielonych” miejsc pracy, w szczególności w: ochronie przyrody, odnawialnych źródłach energii, działaniach na rzecz oszczędzania zasobów (zwłaszcza energii i wody).
- Integracja aspektów ekologicznych z planowaniem przestrzennym.

12. Edukacja ekologiczna

Zgodnie z przepisem art. 77 z ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku *Prawo Ochrony Środowiska* problematykę ochrony środowiska uwzględnia się w podstawach programowych kształcenia ogólnego dla wszystkich typów szkół. Obowiązkiem tym ustawodawca objął również organizatorów kursów prowadzących do uzyskania kwalifikacji zawodowych. Konstytucyjnych podstaw dla realizacji edukacji ekologicznej należy upatrywać w zasadzie zrównoważonego rozwoju (art. 5 Konstytucji Rzeczypospolitej Polski z dnia 2 kwietnia 1997 r.) oraz w generalnym obowiązku każdego obywatela do dbałości o stan środowiska oraz odpowiedzialności za spowodowane przez siebie jego pogorszenie określonym w art. 86 Konstytucji RP.

12.1. Dotychczasowa edukacja ekologiczna

Obecnie edukacja ekologiczna na terenie Miasta Sławna prowadzona jest przede wszystkim w formalnym systemie kształcenia. Ponadto prowadzone są akcje informacyjne na rzecz zmniejszenia się ilości odpadów, akcje sprzątanie świata, konkursy organizowane w szkołach, odbywają się zebrania wiejskie, które przyczyniają się do zwiększania wrażliwości ekologicznej mieszkańców. Miasto prowadzi edukację ekologiczną także z wykorzystaniem ulotek oraz informacji zamieszczanych na stronie internetowej Sławna.

12.2. Edukacja ekologiczna formalna (szkolna)

Edukacja ekologiczna obecna jest w formalnym systemie kształcenia. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dn. 26 lutego 2002 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół, wprowadza edukację ekologiczną w postaci oddzielnej ścieżki edukacyjnej o charakterze wychowawczo - dydaktycznym począwszy od II etapu edukacyjnego (klasy IV-VI).

Dzieci i młodzież są najbardziej podatną grupą, szybko przyswajającą nowe, pożądane wzorce zachowań. Z kolei na kształcenie postaw ekologicznych tej grupy ma wpływ wiele czynników takich jak: rodzina, proces nauczania i wychowania, zajęcia pozaszkolne, środki masowego przekazu, grupa rówieśnicza. Od poziomu wiedzy społeczeństwa natomiast uzależniona jest właściwa i skuteczna ochrona środowiska naturalnego. Dlatego właśnie tak ważna jest obecność edukacji ekologicznej w programie nauczania placówek oświatowych.

Na terenie Miasta Sławno prowadzone są działania mające na celu edukację i promowanie działań proekologicznych. Są to działania skierowane w głównej mierze do dzieci i młodzieży, a poprzez nie do osób dorosłych. Działania te są aktywnie wspierane przez Miasto Sławno np. poprzez zapewnienie materiałów pomocowych, nagród, itp. Przykłady działań edukacyjnych prowadzonych w szkołach:

- coroczny udział w sprzątaniu terenu Miasta – akcja przeprowadzana jest pod nazwą „Sprzątanie Świata”,
- organizacja ekologicznych konkursów międzyszkolnych (w zakresie segregacji odpadów, szczególnie zbieranie małych zużytych baterii oraz puszek aluminiowych),
- współpraca ze szkołami innych gmin powiatu sławieńskiego w zakresie działań ekologicznych.

12.3. Edukacja ekologiczna pozaszkolna

W ostatnich latach obserwuje się rosnące zainteresowanie niektórych grup osób dorosłych zdobywaniem wiedzy na temat otaczającego ich środowiska, a także możliwości uczestniczenia w działaniach na rzecz jego ochrony. Zachowania obserwowane w społeczeństwie wskazują jednak, że poziom akceptacji dla działań z zakresu ochrony środowiska maleje, a zachowania prokonsumpcyjne dominują nad proekologicznymi. Dlatego rola edukacji ekologicznej i wprowadzanie jej nowych form są nadal bardzo istotne.

Najlepszym i najefektywniejszym sposobem podniesienia świadomości ekologicznej dorosłych jest zaangażowanie mieszkańców w procesy decyzyjne. Wymaga to szerokiego informowania społeczeństwa o stanie środowiska, możliwościach prawnych uczestniczenia w podejmowaniu decyzji mających wpływ na obecny i przyszły stan.

Proponowane działania w ramach edukacji dla mieszkańców Miasta Sławno obejmują także:

- Organizację szkoleń, wykładów i seminariów dla zainteresowanych osób.
- Opracowanie i wdrożenie programów doradczych z zakresu ochrony środowiska i gospodarki odpadami, w tym także możliwości wdrażania technik odzysku odpadów.
- Współpracę z klubami ekologicznymi oraz ośrodkami doradczymi.
- Działania promocyjne.
- Doradztwo indywidualne.

12.4. Cele w zakresie edukacji ekologicznej

Cel strategiczny	Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców Miasta Sławno, kształtowanie postaw ekologicznych jego mieszkańców oraz poczucia odpowiedzialności za jakość środowiska
-------------------------	---

Cele krótkoterminowe do roku 2018:

- Prowadzenie aktywnych form edukacji ekologicznej dzieci i młodzieży.
- Kształtowanie prawidłowych wzorców zachowań poszczególnych grup społeczeństwa Miasta w odniesieniu do środowiska.

Cele średnioterminowe do roku 2021:

- Kontynuacja i rozszerzanie działań edukacyjnych w szkołach z zakresu ochrony środowiska przyrodniczego.
- Rozszerzenie poziomu świadomości ekologicznej mieszkańców Miasta Sławno

13. Aspekty finansowe realizacji programu

Tabela 21. Plan operacyjny Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Sławno
z podziałem na zadania krótkoterminowe i długoterminowe

Cel	Działania ekologiczne	Jednostka realizująca	Okres realizacji							Źródła finansowania
			2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	
PRIORYTET 1. POPRAWA JAKOŚCI POWIETRZA ORAZ WZROST WYKORZYSTANIA ENERGII Z ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ										
Ograniczenie niskiej emisji	Ograniczenie niskiej emisji z sektora komunalnego poprzez działania termomodernizacyjne budynków użyteczności publicznej i budynków mieszkalnych	Zarządcy nieruchomości, Miasto, Powiat, mieszkańcy	zadanie ciągłe							własne środki finansowe jednostek realizujących zadanie, budżet JST, fundusze unijne
	Zmiana systemu ogrzewania na bardziej efektywny ekologicznie i energetycznie, w tym wymiana ogrzewania węglowego na gazowe, olejowe lub inne bardziej ekologiczne	Miasto, Powiat, mieszkańcy, przedsiębiorstwa								własne środki finansowe jednostek realizujących zadanie, budżet JST, fundusze unijne
	Redukcja zanieczyszczeń pochodzących z transportu poprzez budowę oraz modernizację dróg i ciągów komunikacyjnych	Zarządcy dróg, Powiat, Miasto	zadanie ciągłe							własne środki finansowe jednostek realizujących zadanie,

„PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA SŁAWNO NA LATA 2015-2018
Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021”

Cel	Działania ekologiczne	Jednostka realizująca	Okres realizacji							Źródła finansowania
			2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	
										fundusze unijne
	Promocja korzystania z publicznych środków transportu	Miasta, Zarządcy dróg, Organizacje pozarządowe	zadanie ciągłe							własne środki finansowe jednostek realizujących zadanie, fundusze unijne
	Zintensyfikowanie ruchu rowerowego poprzez likwidację barier technicznych i tworzenie nowych ścieżek rowerowych	Miasta, Powiat, Zarządcy dróg	zadanie ciągłe							własne środki finansowe jednostek realizujących zadanie, fundusze unijne
	Niezbędne prace sieciowe wynikające z planów oraz zamierzeń inwestycyjnych w obszarze sieci przesyłowych, w tym kontynuowanie modernizacji istniejącej sieci dystrybucyjnej dla potrzeb nowych odbiorców oraz OZE, inwestycje w zakresie linii 110 kV pod kątem nowych odbiorców OZE	Przedsiębiorstwa energetyczne								własne środki finansowe jednostek realizujących zadanie, fundusze unijne
	Wspieranie działań inwestycyjnych w zakresie	Powiat	zadanie ciągłe							własne środki finansowe

„PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA SŁAWNO NA LATA 2015-2018
Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021”

Cel	Działania ekologiczne	Jednostka realizująca	Okres realizacji							Źródła finansowania
			2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	
	ochrony powietrza podejmowanych przez podmioty gospodarcze									jednostek realizujących zadanie, Fundusze unijne, Środki z Funduszy Ochrony Środowiska
	Kontrola dotrzymania przez podmioty korzystające ze środowiska standardów emisyjnych oraz wzmocnienie i prowadzenie systemu monitoringu powietrza	WIOŚ	zadanie ciągłe							Budżet państwa, Fundusze unijne
	Systematyczna kontrola zakładów przemysłowych	WIOŚ	zadanie ciągłe							Budżet państwa, Fundusze unijne
	Spełnienie wymagań prawnych przez zakłady w zakresie jakości powietrza, spełnienie standardów emisyjnych z instalacji, wymaganych przepisami prawa	podmioty gospodarcze								własne środki finansowe jednostek realizujących zadanie, Fundusze unijne, Środki z Funduszy Ochrony Środowiska

„PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA SŁAWNO NA LATA 2015-2018
Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021”

Cel	Działania ekologiczne	Jednostka realizująca	Okres realizacji							Źródła finansowania	
			2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021		
	Instalowanie urządzeń do redukcji zanieczyszczeń powstałych w procesie spalania, a także poprawa sprawności obecnie funkcjonujących urządzeń redukujących zanieczyszczenia	przedsiębiorcy								zadanie ciągłe	własne środki finansowe jednostek realizujących zadanie, Fundusze unijne, Środki z Funduszy Ochrony Środowiska
	Modernizacja i hermetyzacja procesów technologicznych oraz ich automatyzacja	przedsiębiorcy								zadanie ciągłe	własne środki finansowe jednostek realizujących zadanie, Fundusze unijne, Środki z Funduszy Ochrony Środowiska
	Wdrażanie nowoczesnych technologii przyjaznych środowisku	przedsiębiorcy								zadanie ciągłe	własne środki finansowe jednostek realizujących zadanie, Fundusze unijne, Środki z Funduszy Ochrony Środowiska

„PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA SŁAWNO NA LATA 2015-2018
Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021”

Cel	Działania ekologiczne	Jednostka realizująca	Okres realizacji							Źródła finansowania
			2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	
Wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii	Zastępowanie węgla ekologicznymi nośnikami ciepła	Zarządcy nieruchomości, Miasto, Powiat, mieszkańcy	zadanie ciągłe							własne środki finansowe jednostek realizujących zadanie, Fundusze unijne, Środki z Funduszy Ochrony Środowiska
	Promocja i wspieranie wykorzystania odnawialnych źródeł energii z wyjątkiem elektrowni wodnych lokalizowanych na rzece Wieprzy	Marszałek, Wojewoda, Miasto, Powiat, Prywatni inwestorzy, Organizacje pozarządowe	zadanie ciągłe							własne środki finansowe jednostek realizujących zadanie, Fundusze unijne, Środki z Funduszy Ochrony Środowiska
	Upowszechnienie informacji o rozmieszczeniu i możliwościach technicznych wykorzystania potencjału energetycznego i poszczególnych rodzajów OZE	Miasto, Powiat, prywatni inwestorzy	zadanie ciągłe							własne środki finansowe jednostek realizujących zadanie
Priorytet 2. OCHRONA JAKOŚCI WÓD PODZIEMNYCH ORAZ POPRAWA I UTRZYMANIA DOBREGO STANU WÓD POWIERZCHNIOWYCH										

„PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA SŁAWNO NA LATA 2015-2018
Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021”

Cel	Działania ekologiczne	Jednostka realizująca	Okres realizacji							Źródła finansowania
			2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	
Dobry stan wód powierzchniowych i podziemnych. Racjonalizacja ich wykorzystania oraz zapewnienie wszystkim mieszkańcom Miasta Sławno wody pitnej odpowiedniej jakości	Rozwój systemów kanalizacyjnych	Miasto, Wodociągi i Kanalizacja Spółka z o.o.	zadanie ciągłe							własne środki finansowe jednostek realizujących zadanie, Budżet Miasta, Fundusze unijne, Pożyczki, Kredyty, Środki z Funduszy Ochrony Środowiska
	Zaopatrzenie w wodę pitną mieszkańców Miasta Sławno	Miasto, Wodociągi i Kanalizacja Spółka z o.o.								własne środki finansowe jednostek realizujących zadanie, środki unijne
	Zmniejszenie ładunku zanieczyszczeń odprowadzanych do wód poprzez modernizację istniejącej oczyszczalni ścieków	Miasto, Wodociągi i Kanalizacja Spółka z o.o.	zadanie ciągłe							własne środki finansowe jednostek realizujących zadanie, Fundusze unijne, Pożyczki, Kredyty, Środki z Funduszy

„PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA SŁAWNO NA LATA 2015-2018
Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021”

Cel	Działania ekologiczne	Jednostka realizująca	Okres realizacji							Źródła finansowania
			2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	
										Ochrony Środowiska
	Wspieranie rozwoju lokalnych systemów oczyszczania ścieków bytowych poprzez wyposażanie nieruchomości w przydomowe oczyszczalnie ścieków, z wyłączeniem przypadków wskazanych w planie zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 „Dolina Wieprzy o Studnicy” PLH220038	Właściciele nieruchomości								własne środki finansowe jednostek realizujących zadanie
	Budowa szczelnych zbiorników na gnojowicę/gnojówkę oraz płyt obornikowych w gospodarstwach rolnych prowadzących hodowlę i chów zwierząt	Podmioty gospodarcze, Właściciele nieruchomości								własne środki finansowe jednostek realizujących zadanie
	Prowadzenie ewidencji wszystkich zbiorników bezodpływowych wraz z ich opisem technicznym oraz przeprowadzaniem kontroli ich szczelności oraz częstotliwości ich opróżniania	Miasto								Budżet Miasta

„PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA SŁAWNO NA LATA 2015-2018
Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021”

Cel	Działania ekologiczne	Jednostka realizująca	Okres realizacji							Źródła finansowania
			2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	
	Budowa kanalizacji deszczowej, modernizacja kanalizacji w celu wydzielenia kanalizacji deszczowej, budowa osadników i separatorów wód opadowych i roztopowych na wylotach sieci deszczowej do odbiorników	Miasto, Wodociągi i Kanalizacja Spółka z o.o.	zadanie ciągłe							własne środki finansowe jednostek realizujących zadanie, Budżet Miasta, Fundusze unijne, Pożyczki, Kredyty, Środki z Funduszy Ochrony Środowiska
	Weryfikacja obszarów zagrożonych zanieczyszczeniem azotu pochodzących ze źródeł rolniczych	Okręgowe Stacje Chemiczno-Rolnicze, Dyrektor RZGW	zadanie ciągłe							Budżet państwa
	Działania podejmowane w celu ograniczenia dopływu zanieczyszczeń związkami azotu pochodzących ze źródeł rolniczych	ODR, WIOŚ, RZGW	zadanie ciągłe							Budżet państwa
	Prowadzenie monitoringu wód powierzchniowych i podziemnych	WIOŚ	zadanie ciągłe							Budżet państwa

„PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA SŁAWNO NA LATA 2015-2018
Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021”

Cel	Działania ekologiczne	Jednostka realizująca	Okres realizacji							Źródła finansowania
			2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	
	Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej, budowa nowych i modernizacja istniejących ujęć stacji uzdatniania wody	Miasto, Wodociągi i Kanalizacja Spółka z o.o.	zadanie ciągłe							własne środki finansowe jednostek realizujących zadanie, Budżet Gminy, Fundusze unijne, Pożyczki, Kredyty, Środki z Funduszy Ochrony Środowiska
	Edukacja oraz propagowanie postaw i zachowań motywujących ludność do oszczędzania wody	Organizacje pozarządowe, Miasto, Zainteresowane podmioty	zadanie ciągłe							własne środki finansowe jednostek realizujących zadanie
	Rozwój współpracy ze wszystkimi instytucjami wpływającymi na jakość wód, wspieranie edukacji ekologicznej w zakresie racjonalnej gospodarki wodami i jej ochrona przed zanieczyszczeniami	Miasto, Powiat, WIOŚ, Organizacje pozarządowe, PWIS								własne środki finansowe jednostek realizujących zadanie, Budżet JST, Budżet państwa, Fundusze unijne, Środki z Funduszy

„PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA SŁAWNO NA LATA 2015-2018
Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021”

Cel	Działania ekologiczne	Jednostka realizująca	Okres realizacji							Źródła finansowania
			2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	
										Ochrony Środowiska
Zwiększenie retencji w zlewniach i ochrona przed skutkami zjawisk ekstremalnych	Utrzymanie koryt cieków, kanałów i obwałowań w należyłym stanie technicznym, remonty budowli wodnych, w tym regulacyjnych, zapewnienie drożności koryt cieków i kanałów, poprawa przepływu wód powodziowych z uwzględnieniem wskazań i zaleceń zawartych w planie zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 „Dolina Wieprzy i Studnicy” PLH220038	ZZMiUW, RZGW, Miasto, Podmioty korzystające z wód, Rolnicy	zadanie ciągłe							Budżet państwa. Budżety JST, Fundusze unijne, WFOŚiGW
Przywrócenie i ochrona ciągłości ekologicznej koryt rzek	Przywrócenie i utrzymanie wymaganych standardów wodom śródlądowym będącym środowiskiem życia ryb w warunkach naturalnych	Marszałek, ZZMiUW, RZGW, Miasto, Powiat, WIOŚ								Budżet państwa, Budżet JST, Własne środki finansowe jednostek realizujących zadanie, WFOŚiGW
	Renaturyzacja koryt i dolin rzecznych, w tym ochrona, zachowanie i przywracanie biotopów oraz naturalnych	RZGW, ZZMiUW, Powiat, Lasy Państwowe,	zadanie ciągłe							Budżet państwa, NFOSiGW, WFOŚiGW,

„PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA SŁAWNO NA LATA 2015-2018
Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021”

Cel	Działania ekologiczne	Jednostka realizująca	Okres realizacji							Źródła finansowania
			2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	
	siedlisk przyrodniczych wodnych i od wód zależnych oraz introdukcja rodzimych gatunków ryb	organizacje pożytku publicznego, Miasto								fundusze europejskie
PRIORYTET 3. DOSKONALENIE SYSTEMU GOSPODAROWANIA ODPADAMI										
Budowa systemu gospodarki odpadami zgodnego z wymaganiami KPGO 2014	Intensyfikacja edukacji ekologicznej promującej właściwe postępowanie z odpadami oraz prowadzenie skutecznej kampanii informacyjno – edukacyjnej w tym zakresie	Miasto, Powiat, Marszałek, Wojewoda, Organizacje pozarządowe	zadanie ciągłe							Budżet Państwa, Budżet JST, WFOŚiGW, NFOŚiGW
	Wspieranie wdrażania efektywnych ekonomicznie i ekologicznie technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym technologii pozwalających na recykling oraz odzysk energii zawartej w odpadach, w procesach termicznego i biochemicznego ich przekształcania	Miasto, Powiat, Marszałek, Wojewoda								Budżet Państwa, Budżet JST, WFOŚiGW, NFOŚiGW
	Wzmocnienie kontroli podmiotów prowadzących działalność w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów dla zapewnienia	Miasto, WIOŚ								Budżet Państwa, Budżet JST, WFOŚiGW, NFOŚiGW

„PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA SŁAWNO NA LATA 2015-2018
Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021”

Cel	Działania ekologiczne	Jednostka realizująca	Okres realizacji							Źródła finansowania
			2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	
	skutecznego egzekwowania prawa									
	Stymulowanie rozwoju rynku surowców wtórnych i produktów zawierających surowce wtórne poprzez wspieranie współpracy organizacji odzysku, przemysłu i samorządu terytorialnego oraz konsekwentne egzekwowanie obowiązków w zakresie odzysku i recyklingu	Miasto								Budżet JST, WFOŚiGW, NFOŚiGW
Prawidłowa gospodarka odpadami komunalnymi	Zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów, aby nie było składowanych w 2020 r. więcej niż 35%, w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.	Miasto						x		Budżet Miasta, WFOŚiGW, NFOŚiGW, Fundusze unijne
	Przygotowanie do ponownego wykorzystania i recykling materiałów odpadowych, przynajmniej takich jak papier, metal,	Miasto								Budżet Miasta, WFOŚiGW, NFOŚiGW, Fundusze unijne

„PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA SŁAWNO NA LATA 2015-2018
Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021”

Cel	Działania ekologiczne	Jednostka realizująca	Okres realizacji							Źródła finansowania
			2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	
	tworzywa sztuczne i szkło z gospodarstw domowych i w miarę możliwości, odpadów innego pochodzenia podobnych do odpadów z gospodarstw domowych minimum 50% masy do 2020 roku									
	Monitoring dzikich składowisk	Miasto	zadanie ciągłe							Budżet Miasta, Fundusze unijne
Prawidłowa gospodarka odpadami niebezpiecznymi	Przekazywanie informacji do Marszałka Województwa o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska (np. PCB – Polichlorowane bifenyle)	Miasta	zadanie ciągłe							Własne środki finansowe jednostek realizujących zadanie
	Realizacja gminnego Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest	Miasto	zadanie ciągłe do roku 2032							Własne środki finansowe jednostek realizujących zadanie, WFOŚiGW, NFOŚiGW,

„PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA SŁAWNO NA LATA 2015-2018
Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021”

Cel	Działania ekologiczne	Jednostka realizująca	Okres realizacji							Źródła finansowania
			2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	
										Fundusze europejskie
PRIORYTET 4. OCHRONA RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ I KRAJOBRAZU										
Zachowanie walorów i zasobów przyrodniczych z uwzględnieniem bioróżnorodności oraz utrzymanie istniejących form ochrony przyrody	Kontynuowanie inwentaryzacji przyrodniczej województwa ze szczególnym uwzględnieniem obszarów Natura 2000	RDOŚ, RDLP, ZPK, organizacje pozarządowe, instytucje naukowe, Powiat								Budżet Państwa, Budżet JST, Własne środki finansowe jednostek realizujących zadanie, WFOŚiGW, NFOŚiGW, Fundusze europejskie
	Prowadzenie działań edukacyjnych mających na celu podnoszenie świadomości w zakresie prawnych i przyrodniczych podstaw funkcjonowania obszarów chronionych oraz w zakresie ochrony dziedzictwa ekologicznego	Miasto, Powiat, RDOŚ, ZPK, organizacje pozarządowe	zadanie ciągłe							Budżet Państwa, Budżet JST, Własne środki finansowe jednostek realizujących zadanie, WFOŚiGW, NFOŚiGW, Fundusze europejskie

„PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA SŁAWNO NA LATA 2015-2018
Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021”

Cel	Działania ekologiczne	Jednostka realizująca	Okres realizacji							Źródła finansowania
			2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	
	Tworzenie nowych form ochrony przyrody na podstawie wyników inwentaryzacji i waloryzacji przyrodniczej	Miasto, RDOŚ	zadanie ciągłe							Budżet Państwa, Budżet JST, Własne środki finansowe jednostek realizujących zadanie
	Podkreślanie znaczenia walorów przyrodniczych i ich ochrony w kampaniach promocyjnych poszczególnych regionów	Samorządy, Organizacje pozarządowe	zadanie ciągłe							Budżet JST, Fundusze unijne
	Zagospodarowanie i utrzymanie istniejących form zieleni urządzonej	Miasto	zadanie ciągłe							Budżet JST
PRIORYTET 5. OCHRONA PRZED HAŁASEM										
Ograniczenie uciążliwości systemu komunikacyjnego i poprawa jakości dróg na terenie Miasta Sławno	Zmniejszenie zagrożenia mieszkańców ponadnormatywnym hałasem poprzez: budowę obwodnic i dróg alternatywnych do istniejących (wraz ze skutecznymi zabezpieczeniami akustycznymi),	Miasto, Zarządcy dróg, Policja	zadanie ciągłe							Budżet JST, Budżet Państwa, WFOŚiGW, Fundusze unijne

„PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA SŁAWNO NA LATA 2015-2018
Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021”

Cel	Działania ekologiczne	Jednostka realizująca	Okres realizacji							Źródła finansowania
			2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	
	przeprowadzenie remontu nawierzchni dotychczasowych odcinków dróg, zastosowanie zmniejszenia prędkości pojazdów									
	Opracowanie i wdrożenie zasad organizacji ruchu sprzyjających obniżeniu emisji hałasu do środowiska oraz utworzenie obszarów ograniczonego użytkowania (w przypadku braku innych technicznych możliwości)	Miasto, Zarządcy dróg								Budżet JST, Fundusze unijne
	Ograniczenie uciążliwości akustycznej w miejscach występowania szczególnych uciążliwości akustycznych dla mieszkańców (szczególnie w okolicach takich budynków jak: szpitale, szkoły, przedszkola, internaty, domy opieki społecznej itp.) poprzez: budowę ekranów akustycznych, stosowanie mat antywibracyjnych, wykopów, tuneli, tworzenie pasów zieleni przy głównych trasach komunikacyjnych,	Miasto, Zarządcy dróg, linii kolejowych oraz budynków								Budżet JST, WFOŚiGW, Fundusze unijne

„PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA SŁAWNO NA LATA 2015-2018
Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021”

Cel	Działania ekologiczne	Jednostka realizująca	Okres realizacji							Źródła finansowania
			2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	
	zwiększenie izolacyjności akustycznej budynków									
	Ograniczenie hałasu emitowanego przez środki transportu	Miasto	zadanie ciągłe							Budżet JST, WFOŚiGW, Fundusze unijne
	Opracowanie „Programu ochrony środowiska przed hałasem”	Miasto								Budżet JST
	Zapewnienie przestrzegania zasady strefowania (rozgraniczania terenów o zróżnicowanej funkcji) w planowaniu przestrzennym, oraz wprowadzenie zapisów odnośnie standardów akustycznych dla poszczególnych terenów	Miasto	zadanie ciągłe							Budżet JST
	Przeprowadzenie edukacji ekologicznej oraz promowanie komunikacji zbiorowej, transportu rowerowego oraz proekologicznego korzystania z samochodów:	Miasto, Powiat, Zarządcy dróg	zadanie ciągłe							Budżet JST, WFOŚiGW, Fundusze unijne

„PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA SŁAWNO NA LATA 2015-2018
Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021”

Cel	Działania ekologiczne	Jednostka realizująca	Okres realizacji							Źródła finansowania
			2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	
	Carpooling (jazda z sąsiadem), Eco-driving (ekologiczny, oszczędny styl jazdy)									
	Przebudowa dróg i ulic gminnych	Miasto								Własne środki finansowe jednostek realizujących zadanie
PRIORYTET 6. OCHRONA PRZED POLAMI ELEKTROMAGNETYCZNYMI										
Zachowanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych norm	Wprowadzenie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zapisów poświęconych ochronie przed polami elektromagnetycznymi (w tym zasad lokalizacji instalacji emitujących pola elektromagnetyczne z uwzględnieniem walorów krajobrazowych)	Miasto								Budżet Miasta
	Wnikliwe prowadzenie postępowań w sprawie oceny oddziaływania planowanych przedsięwzięć	Miasto, RDOŚ								Własne środki finansowe jednostek realizujących zadanie

„PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA SŁAWNO NA LATA 2015-2018
Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021”

Cel	Działania ekologiczne	Jednostka realizująca	Okres realizacji							Źródła finansowania
			2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	
	Podnoszenie świadomości społeczeństwa o źródłach i stopniu oddziaływania pól elektromagnetycznych	WIOŚ, Wojewoda Marszałek, Powiat, Miasto	zadanie ciągłe							Środki z Funduszy Ochrony Środowiska, Fundusze pomocowe UE, Programy operacyjne
	Ograniczenie emisji promieniowania niejonizującego do środowiska poprzez preferowanie niskokonfliktowych lokalizacji źródeł promieniowania niejonizującego	Miasto, Powiat, Zarządcy nieruchomości	zadanie ciągłe							Własne środki finansowe jednostek realizujących zadanie
PRIORYTET 7. OGRANICZENIE SKUTKÓW WYSTĄPIENIA POWAŻNYCH AWARII										
Dysponowanie sprawnym systemem zapobiegawczo-interwencyjno-ratunkowym na wypadek wystąpienia poważnej awarii lub klęski żywiołowej	Wzmocnienie kadr pracowniczych monitoringu środowiska (straży pożarnej, WIOŚ)	JST, Służby interwencyjne, WIOŚ	zadanie ciągłe							Budżet Państwa, Budżet JST, NFOŚiGW, WFOŚiGW
	Wyposażenie służb monitoringu w profesjonalny sprzęt umożliwiający prowadzenie działań	JST, Służby interwencyjne, WIOŚ	zadanie ciągłe							Budżet Państwa, Budżet JST,

„PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA SŁAWNO NA LATA 2015-2018
Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021”

Cel	Działania ekologiczne	Jednostka realizująca	Okres realizacji							Źródła finansowania	
			2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021		
	ratowniczych dla wszystkich możliwych scenariuszy awarii i katastrof									NFOŚiGW, WFOŚiGW	
	Wspieranie działalności jednostek reagowania kryzysowego	Miasto, Powiat, Marszałek, Wojewoda								zadanie ciągłe	Budżet JST, Budżet Państwa, NFOŚiGW, WFOŚiGW, Fundusze unijne
Wzrost świadomości społecznej w zakresie zapobiegania awariom i klęskom naturalnym i postępowania w przypadku ich wystąpienia	Edukacja w zakresie właściwych zachowań w sytuacjach zagrożenia wśród mieszkańców	Miasto, Powiat, Marszałek, Wojewoda, Służby interwencyjne, WIOS								zadanie ciągłe	Budżet JST, Budżet Państwa, NFOŚiGW, WFOŚiGW, Fundusze unijne
PRIORYTET 8. OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI I GLEB											
Ochrona powierzchni ziemi i gleb przed degradacją oraz ochrona złóż nieeksploatowanych	Uwzględnienie w planach zagospodarowania przestrzennego wszystkich znanych złóż w granicach ich udokumentowania wraz z zapisami o ochronie ich obszarów przed trwałym zainwestowaniem	Miasto								zadanie ciągłe	Budżet Miasta, Środki z Funduszy Ochrony Środowiska

„PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA SŁAWNO NA LATA 2015-2018
Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021”

Cel	Działania ekologiczne	Jednostka realizująca	Okres realizacji							Źródła finansowania
			2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	
	Eliminacja nielegalnej eksploatacji kopalni	Organy koncesyjne, Powiat, OUG	zadanie ciągłe							Budżet JST
	Upowszechnianie i praktyczne wdrażanie zasad „Kodeksu dobrej praktyki rolniczej” na terenach użytkowanych rolniczo	Miasto, Powiat, ODR	zadanie ciągłe							Budżet Miasta, Środki z Funduszy Ochrony Środowiska
	Wspieranie i promowanie rolnictwa ekologicznego na terenach użytkowanych rolniczo	Miasto, ODR	zadanie ciągłe							Budżet Miasta, Środki z Funduszy Ochrony Środowiska
	Rekultywacja, ochrona i poprawa jakości gruntów rolnych	Miasto, Powiat	zadanie ciągłe							Budżet Miasta, Środki z Funduszy Ochrony Środowiska
PRIORYTET 9. WZROST ŚWIADOMOŚCI EKOLOGICZNEJ MIESZKAŃCÓW										
Zwiększenie świadomości ekologicznej społeczeństwa Miasta, kształtowanie postaw proekologicznych jej mieszkańców oraz poczucia	Prowadzenie działań dotyczących możliwości wykorzystania alternatywnych źródeł energii oraz poszanowania energii (np. kampanii, szkoleń, konferencji itp.)	Miasto, Powiat, Marszałek, Wojewoda, Organizacje pozarządowe, media	zadanie ciągłe							Budżet Państwa, NFOŚiGW, WFOŚiGW, Budżet JST, Własne środki finansowe jednostek

„PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA SŁAWNO NA LATA 2015-2018
Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021”

Cel	Działania ekologiczne	Jednostka realizująca	Okres realizacji							Źródła finansowania	
			2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021		
odpowiedzialności za jakość środowiska										realizujących zadanie, Fundusze unijne	
	Prowadzenie działań podnoszących wiedzę z zakresu właściwej gospodarki odpadami (np. szkolenia, konferencje, kampanie)	Miasto, Powiat, Marszałek, Wojewoda, Organizacje pozarządowe, media, placówki oświatowe								zadanie ciągłe	Budżet Państwa, NFOŚiGW, WFOŚiGW, Budżet JST, Własne środki finansowe jednostek realizujących zadanie, Fundusze unijne
	Propagowanie zachowań sprzyjających oszczędzaniu wody przez działania edukacyjno-promocyjne	Miasto, Powiat, Marszałek, Wojewoda, Organizacje pozarządowe, media, placówki oświatowe								zadanie ciągłe	Budżet Państwa, NFOŚiGW, WFOŚiGW, Budżet JST, Własne środki finansowe jednostek realizujących zadanie,

„PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA SŁAWNO NA LATA 2015-2018
Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021”

Cel	Działania ekologiczne	Jednostka realizująca	Okres realizacji							Źródła finansowania	
			2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021		
										Fundusze unijne	
	Prowadzenie działań mających na celu podnoszenie świadomości w zakresie wpływu na jakość wód nieprawidłowej gospodarki ściekowej w domostwach i gospodarstwach rolnych (np. spotkania, prelekcje, szkolenia)	Miasto, Powiat, Marszałek, Wojewoda, Organizacje pozarządowe, media								zadanie ciągłe	Budżet Państwa, NFOŚiGW, WFOŚiGW, Budżet JST, Własne środki finansowe jednostek realizujących zadanie, Fundusze unijne
	Przeprowadzenie działań mających na celu rozwiązanie aktualnych problemów środowiskowych (np. przez prowadzenie projektów, akcji, kampanii, szkoleń itp.)	JST, media, organizacje pozarządowe								zadanie ciągłe	Budżet Państwa, NFOŚiGW, WFOŚiGW, Budżet JST, Własne środki finansowe jednostek realizujących zadanie, Fundusze unijne

„PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA SŁAWNO NA LATA 2015-2018
Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021”

Cel	Działania ekologiczne	Jednostka realizująca	Okres realizacji							Źródła finansowania
			2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	
	Edukacja społeczeństwa na rzecz kreowania prawidłowych zachowań w sytuacji wystąpienia nadzwyczajnego zagrożenia środowiska	JST, media, organizacje pozarządowe, placówki oświatowe	zadanie ciągłe							Budżet Państwa, NFOŚiGW, WFOŚiGW, Budżet JST, Własne środki finansowe jednostek realizujących zadanie, Fundusze unijne
	Działania promujące i podnoszące poziom wiedzy dot. walorów środowiska przyrodniczego	JST, media, organizacje pozarządowe, placówki oświatowe	zadanie ciągłe							Budżet Państwa, NFOŚiGW, WFOŚiGW, Budżet JST, Własne środki finansowe jednostek realizujących zadanie, Fundusze unijne

14. Analiza możliwych do zastosowań rozwiązań w oparciu o ocenę infrastruktury Miasta, organizację wewnętrzną i zarządzanie ochroną środowiska w Mieście oraz sytuację finansową wraz z listą podmiotów do których kierowane są obowiązki ustalone w programie

Sprawna i skuteczna realizacja planowanych zadań w zakresie ochrony środowiska na terenie Miasta Sławno umożliwi osiągnięcie założonych celów, określonych w ramach kilku istotnych priorytetów. Aby to osiągnąć, Miasto musi jednocześnie dysponować zasobami: finansowymi, organizacyjnymi oraz infrastrukturalnymi.

➤ ZASOBY FINANSOWE

Realizacja zadań Programu Ochrony Środowiska wymaga zabezpieczenia i uzyskania środków budżetowych, jak i pozabudżetowych. Wdrażanie Programu powinno być możliwe między innymi dzięki stworzeniu sprawnego systemu finansowania ochrony środowiska, w którym podstawowymi źródłami finansowania są fundusze ekologiczne, programy pomocowe, środki własne inwestorów oraz budżet Miasta.

Realizacja inwestycji w zakresie ochrony środowiska może być wspierana za pomocą funduszy zewnętrznych pozyskiwanych w formie dotacji bezzwrotnej lub preferencyjnej pożyczki. Źródłem finansowania inwestycji z zakresu infrastruktury przyczyniającej się do ochrony środowiska, mogą być fundusze Unii Europejskiej, WFOŚiGW, NFOŚiGW, Bank Ochrony Środowiska S.A, EkoFundusz oraz Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych.

➤ ZASOBY ORGANIZACYJNE

Realizacja planowanych inwestycji, oprócz zabezpieczenia odpowiedniego finansowania, wymaga również właściwej organizacji wewnętrznej. Ponadto problem ochrony środowiska na analizowanym obszarze odgrywa kluczową rolę na etapie opracowywania dokumentów planistycznych. Cele i zadania w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska zostały ujęte w opracowanych planach i strategiach, obowiązujących na terenie Miasta Sławno.

Cele zawarte w tych dokumentach są sukcesywnie realizowane przez poszczególne Wydziały Urzędu Miejskiego w Sławnie oraz przedsiębiorców i inne jednostki, w szczególności w zakresie edukacji ekologicznej dzieci i młodzieży oraz rozbudowy i modernizacji infrastruktury technicznej Miasta. Miasto Sławno dysponuje odpowiednio przygotowanym zasobem organizacyjnym, umożliwiającym skuteczną i sprawną realizację zaplanowanych zadań.

➤ **ZASOBY INFRASTRUKTURALNE**

Zadania planowane do realizacji w ramach poszczególnych priorytetów i celów, zostały określone z uwzględnieniem obecnych zasobów infrastrukturalnych Miasta Sławno oraz realnych możliwości ich potencjalnej rozbudowy. W związku z czym, można przyjąć iż z punktu widzenia zasobów infrastrukturalnych, realizacja planowanych zadań jest możliwa.

Analizując możliwość zastosowania przedstawionych rozwiązań na podstawie uwarunkowań dotyczących istniejącej infrastruktury, organizacji i zarządzania ochroną środowiska oraz sytuacji finansowej w Mieście stwierdzono, że wszystkie zaproponowane przedsięwzięcia są możliwe do zrealizowania uwzględniając następujących warunki:

- etapowość wdrażania przewidzianych do realizacji zadań,
- powołanie zespołu konsultacyjnego, którego zadaniem byłby nadzór w zakresie wdrażania, realizacji oraz monitoringu funkcjonowania programu,
- pozyskanie dodatkowych środków finansowych na realizację przewidzianych w planie zadań inwestycyjnych i pozainwestycyjnych.

Pomimo, iż analizowana jednostka samorządu terytorialnego posiada niezbędne zasoby, sprawną i skuteczną realizację planowanych zadań mogą uniemożliwić następujące czynniki:

- zmiana uwarunkowań prawnych, mających wpływ na zmianę zakresu obowiązków dla władz Miasta oraz mających wpływ na jego sytuację finansową,
- niewłaściwe zarządzanie wdrażaniem Programu, monitorowanie efektów, brak korekt i uprzedzania ewentualnych zagrożeń,
- nieumiejętność pozyskania funduszy na realizację zamierzonych działań,
- brak koordynacji pomiędzy gminami, a także brak współpracy ponadregionalnej w zakresie niektórych działań,
- wystąpienie nagłych, nieprzewidzianych awarii lub klęsk, które spowodują konieczność innego rozdysponowania środków finansowych.

➤ **PODMIOTY, DO KTÓRYCH KIEROWANE SĄ OBOWIĄZKI USTALONE W PROGRAMIE**

Opracowane w „*Programie ochrony środowiska dla Miasta Sławno*” cele i wytyczone działania w zakresie ochrony środowiska na terenie Miasta wymagają określenia podmiotów do których adresowane są obowiązki wynikające z realizacji tych celów i działań. Są to grupy podmiotów, których zadaniem jest:

- organizacja i zarządzanie programem,

- realizacja celów i zadań określonych w programie,
- nadzór i monitoring realizacji programu.

Ponadto określono również obowiązki dla podmiotów korzystających ze środowiska w celu ograniczenia ich negatywnego oddziaływania na poszczególne elementy środowiska. Bardzo istotną rolę w realizacji programu odgrywają mieszkańcy Miasta Sławno. W związku z tym do tej grupy społeczeństwa kierowane są zadania.

Realizacja zadań i celów określonych w programie kierowana jest także do administracji samorządowej i rządowej, jednostek pozarządowych i przedsiębiorstw produkcyjnych i usługowych, prowadzących działalność na terenie Miasta, a w szczególności:

- Urzędu Miejskiego w Sławnie,
- Starostwa Powiatowego w Sławnie,
- Wojewody Zachodniopomorskiego,
- Nadleśnictwa w Sławnie,
- Właścicieli lasów prywatnych,
- Wojewódzkiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych,
- Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Szczecinie,
- Regionalnego Centrum Edukacji Ekologicznej w Szczecinie,
- spółka wodno – kanalizacyjna,
- przedsiębiorstw budowlanych,
- przedsiębiorstw energetyki cieplnej,
- przedsiębiorstw transportowych.

15. Zarządzanie w Programie Ochrony Środowiska

15.1. Struktura zarządzania środowiskiem

Polityka ekologiczna realizowana jest na mocy wielu ustaw, wśród których najważniejsze to: *Prawo ochrony środowiska, Prawo wodne, o zagospodarowaniu przestrzennym, o ochronie przyrody, o odpadach, Prawo geologiczne i górnicze, Prawo budowlane*. Instrumenty realizacji programu ochrony środowiska wynikające z zapisów ustawowych można podzielić na: prawne, finansowe, społeczne, polityczne i strukturalne.

- **Instrumenty polityczne**

do najważniejszych instrumentów politycznych należy: polityka ekologiczna państwa, Program Ochrony Środowiska Województwa Zachodniopomorskiego oraz Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego.

- **Instrumenty prawne**

Wśród instrumentów prawnych wyróżnić można:

- pozwolenie wodnoprawne,
- decyzję o emisji do powietrza,
- decyzję dotyczącą hałasu,
- decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięcia,
- decyzję dotyczącą gospodarowania odpadami;

- **Instrumenty finansowe**

Do instrumentów finansowych m. in.: opłata za gospodarcze korzystanie ze środowiska, administracyjna kara pieniężna. Źródłami pozyskiwania środków na finansowanie zadań związanych z ochroną środowiska są także:

- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- emisja obligacji komunalnych,
- budżet powiatu,
- budżet gminy,
- EkoFundusz,
- kredyty bankowe,
- fundusze unijne (strukturalne, programy pomocowo-operacyjne, pozostałe instrumenty finansowe unijne wspomagające ochronę środowiska np. Fundusz LIFE+);

- **Instrumenty społeczne**

Można je podzielić na dwie zasadnicze grupy:

- wewnętrzne, czyli dotyczące działań samorządów i realizowane poprzez działania edukacyjne,
- zewnętrzne – polegające na budowaniu komunikacji społecznej (konsultacje, debaty publiczne, kampanie edukacyjne);

- **Instrumenty strukturalne**

Są to przede wszystkim strategie i programy wdrożeniowe oraz systemy zarządzania środowiskowego.

15.2. Struktura zarządzania Programem

Zarządzanie Programem ochrony środowiska powinno odbywać się w strukturze zadaniowo – instrumentalnej obejmując wszystkie jednostki organizacyjne świadomie uczestniczące w jego realizacji.

Do podmiotów uczestniczących w organizacji i zarządzaniu *Programem ochrony środowiska* należą:

- Burmistrz Miasta Sławno;
- Rada Miejska.

Do grupy podmiotów monitorujących przebieg realizacji i efekty programu należą:

- WIOŚ, PSSE, IMGW, RZGW, RDLP,
- Wojewódzki Konserwator Przyrody,
- Podmioty gospodarcze (w określonym zakresie),
- Jednostki naukowo – badawcze (na zlecenia w określonym zakresie),
- Podmioty finansujące realizację zadań.

Do grupy podmiotów kształtujących społeczną obudowę Programu ochrony środowiska należą:

- lokalne media,
- szkoły (system edukacji ekologicznej),
- organizacje pozarządowe funkcjonujące na obszarze Miasta Sławno.

Do grupy podmiotów bezpośrednio realizujących Program ochrony środowiska należą:

- Podmioty gospodarcze realizujące zadania własne,
- Samorząd gminny realizujący zadania publiczne w zakresie ochrony środowiska na swoim terenie.

Odbiorcami *Programu ochrony środowiska* jest społeczeństwo Miasta Sławno, które dokonuje jego oceny: akceptacji lub krytyki zaplanowanych działań oraz uczestniczy w negocjacjach rozwiązujących konflikty na tle lokalizacji inwestycji lub przeznaczenia określonych terenów.

16. Monitoring programu i środowiska

Realizatorem Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Sławno jest Burmistrz Miasta Sławno. Proponuje się wyznaczenie przez Burmistrza osoby odpowiedzialnej za wdrażanie Programu Ochrony Środowiska (Kierownika Programu). Osoba ta pełniłaby rolę koordynatora pomiędzy samorządem lokalnym, organizacjami pozarządowymi, przedsiębiorstwami i instytucjami monitorującymi stan środowiska. Byłaby także odpowiedzialna za monitorowanie efektów Programu Ochrony Środowiska i uruchamianie procedur korygujących.

Za realizację poszczególnych zadań odpowiadać będą osoby lub jednostki organizacyjne, które po zakończeniu prac nad zadaniami zobowiązane będą do sporządzenia sprawozdania z wykonania zadania, obejmujące m.in. przedmiot i poniesione nakłady.

Podstawą zarządzania Programem Ochrony Środowiska będzie stałe monitorowanie uzyskiwanych efektów stwierdzanych jako poprawa jakości środowiska, zmniejszenie emisji zanieczyszczeń oraz skutki podejmowanych działań. W celu monitorowania stanu środowiska proponuje się zastosowanie wskaźników stanu środowiska, oddziaływania na środowisko oraz wskaźników reakcji na złą jakość środowiska albo na nadmierne oddziaływania. Przydatne jest pokazywanie tendencji zmian poszczególnych wskaźników w latach.

Zgodnie z Prawem ochrony środowiska, co dwa lata będzie sporządzany przez Kierownika Programu **raport szczegółowy** z wykonania Programu Ochrony Środowiska, a dotyczący szczególnie działań, które są związane z likwidacją przekroczenia przepisów prawa, wynikami monitorowania jakości środowiska, konieczności wprowadzenia korekt do Programu itp. Raporty szczegółowe winny być przedstawiane na posiedzeniach Rady Miejskiej. Wskazane jest by korekty Programu Ochrony Środowiska były wprowadzane w drodze uchwały Rady Miejskiej.

W związku z powyższym, podstawowe działania mające na celu kontrolę wdrażania programu obejmują:

- sporządzenie raportu co dwa lata, oceniającego postęp wdrażania programu ochrony środowiska,
- aktualizację celów krótkoterminowych na następne dwa lata,
- aktualizację polityki długoterminowej co cztery lata.

Nadzór i kontrola przebiegu realizacji i efektów wdrażania programu prowadzona będzie przez:

- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie,
- Wojewódzką i Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną,
- Starostwo Powiatowe w Sławnie,
- Urząd Miejski w Sławnie.

W tabeli 22 przedstawiono propozycje wskaźników monitorowania celów Programu Ochrony Środowiska.

Tabela 22. Propozycje wskaźników monitorowania celów

Cele	Wskaźniki	Porównanie ze stanem wyjściowym, dokonywane w trakcie sporządzania raportu (co 2 lata)
<p>Dobry stan wód powierzchniowych i podziemnych. Racionalizacja ich wykorzystania oraz zapewnienie wszystkim mieszkańcom Miasta wody pitnej odpowiedniej jakości</p>	Skanalizowanie Miasta (%)	
	Długość sieci kanalizacyjnej (km)	
	Liczba przyłączy (szt.)	
	Ludność obsługiwana przez oczyszczalnie ścieków (%)	
	Jakość wód podziemnych	
<p>Ochrona powierzchni ziemi i gleb przed degradacją</p>	Udział gruntów wymagających rekultywacji(%)	
	Liczba wybudowanych w ciągu roku płyt obornikowych, zbiorników na gnojówkę i gnojowicę	
	Udział gruntów wymagających rekultywacji(%)	
	Powierzchnia terenu scalonych gruntów rolnych (ha)	
<p>Zapewnienie dobrej jakości powietrza atmosferycznego na terenie Miasta Sławno</p>	Wielkość emisji zanieczyszczeń pyłowych, gazowych do powietrza GUS (Mg/rok)	
	Drogi o utwardzonej nawierzchni - asfaltowej (km)	
	Powierzchnia czynna kolektorów słonecznych (m ²) oraz ilość funkcjonujących instalacji solarnych (szt.)	
<p>Zachowanie walorów i zasobów przyrodniczych z uwzględnieniem bioróżnorodności oraz utrzymanie istniejących form ochrony przyrody</p>	Liczba pomników przyrody (szt.)	
	Liczba pomników przyrody (poj. drzewa) poddanych zabiegom pielęgnacyjnym (szt.)	
	Liczba użytków ekologicznych (szt.)	
	Wskaźnik lesistości Miasta (%)	
	Powierzchnia gruntów przekwalifikowanych z rolnych na leśne (ha/rok)	
<p>Zwiększenie świadomości</p>	Liczba przeprowadzonych akcji edukacyjnych (szt./rok)	

ekologicznej społeczeństwa Miasta, kształtowanie postaw proekologicznych jego mieszkańców oraz poczucia odpowiedzialności za jakość środowiska	Liczba młodzieży uczestniczącej w akcji pn. „Sprzątanie Świata” (ilość osób/rok)	
	Długość ścieżek przyrodniczych (km)	
	Udział społeczeństwa w działaniach na rzecz ochrony środowiska wg oceny jakościowej	

17. Spis tabel

Tabela 1. Struktura zagospodarowania gruntów Miasta	16
Tabela 2. Liczba ludności na terenie Miasta Sławno w latach 2007 – 2013	19
Tabela 3. Statystyka mieszkańców Miasta Sławna na dzień 29.10. 2014 roku	20
Tabela 4. Kierunki migracji mieszkańców Miasta Sławno w 2013 roku	21
Tabela 5. Struktura bezrobocia na terenie Miasta Sławno w latach 2007-2013	22
Tabela 6. Podmioty gospodarcze działające na terenie Miasta Sławno w latach 2007 – 2013	23
Tabela 7. Sieć wodociągowa na terenie Miasta Sławno w latach 2007 - 2013.....	26
Tabela 8. Sieć kanalizacyjna na terenie Sławna w latach 2007 – 2013	27
Tabela 9. Oczyszczanie ścieków na terenie Miasta	27
Tabela 10. Sieć gazowa na terenie Sławna	29
Tabela 11. Wykaz dróg na terenie Sławna	31
Tabela 12. Monitoring rzek na terenie Miasta Sławno w 2010 i 2014 roku	48
Tabela 13. Zestawienie wyników badań oraz wartości średnich, minimalnych i maksymalnych w punkcie monitoringu rzeki Moszczenicy na terenie miasta Sławno w 2010 roku	49
Tabela 14. Ocena stanu jednolitej części wód badanej w 2010 roku na terenie Miasta Sławno	51
Tabela 15. Wyniki pomiarów monitoringu PEM w latach 2008-2014 w Sławnie	72
Tabela 16. Wykaz stacji przekaźnikowych telefonii komórkowej na terenie Miasta Sławno ..	72
Tabela 17. Pomniki przyrody oraz tereny zieleni na terenie Miasta Sławno	83
Tabela 18. Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony	86
Tabela 19. Odpady komunalne zebranie na terenie Miasta Sławno.....	104
Tabela 20. Struktura gruntów na terenie Miasta Sławna	115
Tabela 21. Plan operacyjny Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Sławno z podziałem na zadania krótkoterminowe i długoterminowe	123
Tabela 22. Propozycje wskaźników monitorowania celów	153

18. Spis rysunków

Rysunek 1. Położenie Miasta na tle województwa i powiatu	9
Rysunek 2. Miasto Sławno na tle Polski	10
Rysunek 3. Położenie geograficzne Miasta Sławno.....	11
Rysunek 4. Dzielnice rolniczo-klimatyczne Polski wg R. Gumińskiego	13
Rysunek 5. Warunki klimatyczne na terenie Miasta Sławno	14

Rysunek 6. Wody powierzchniowe na terenie Miasta Sławno.....	46
Rysunek 7. Monitoring rzek na terenie miasta Sławno w 2010 i 2014 roku.....	48
Rysunek 8. Ocena stanu chemicznego wód podziemnych badanych na terenie województwa zachodniopomorskiego w 2010 r.	53
Rysunek 9. Wynikowe klasy strefy zachodniopomorskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej za 2013 rok (ochrona zdrowia)	62
Rysunek 10. Obszary przekroczeń stężeń benzo(a)pirenu w województwie zachodniopomorskim.....	63
Rysunek 11. Rozkład średniorocznych stężeń benzo(a)pirenu na obszarze strefy zachodniopomorskiej w 2013 roku - na podstawie obliczeń modelowych	64
Rysunek 12. Obszar Miasta Sławno z przekroczeniami benzo(a)pirenu zawartego w pyle PM 10.....	64
Rysunek 13. Przeważające typy emisji w obszarze przekroczeń na terenie Miasta Sławno wyznaczonym ze względu na ponadnormatywne stężenia B(a)P	65
Rysunek 14. Obszary powiatu sławieńskiego narażone na ryzyko powodzi	75
Rysunek 15. Obszary powiatu sławieńskiego na których wystąpienie powodzi jest prawdopodobne.....	75
Rysunek 16. Sieć komunikacyjna i trasy przewożenia materiałów niebezpiecznych	80
Rysunek 17. Obszar Natura 2000 na terenie Miasta Sławno	83
Rysunek 18. Przestrzenne zróżnicowanie gleb w Polsce	97
Rysunek 19. Region koszaliński	101
Rysunek 20. Punkty selektywnej zbiórki odpadów na terenie Miasta Sławna	103

19. Spis wykresów

Wykres 1. Prognoza liczby ludności do 2035 r. na terenie powiatu sławieńskiego	21
Wykres 2. Struktura bezrobocia na terenie Miasta Sławno w latach 2007 – 2013.....	22
Wykres 3. Struktura działalności gospodarczej na terenie Miasta Sławno w 2013 r. wg sekcji PKD 2007	24
Wykres 4. Struktura źródeł utrzymania mieszkańców Sławna	117

Uzasadnienie

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska w art. 17 (Dz. U z 2013 r. poz. 1232 z późn. zm.) wprowadza na poszczególne szczeble administracji samorządowej wymóg sporządzenia wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska. Program ochrony środowiska ma na celu efektywne zarządzanie ochroną środowiska zgodnie z polityką ekologiczną państwa.

Program ochrony środowiska winien spełniać wymagania określone w art. 14, art. 17 i art. 18 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska. Zasady i tryb udziału społeczeństwa w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie programu ochrony środowiska określa ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. (Dz. U. z 2013, poz. 1235). Program ochrony środowiska zgodnie z art. 14 ustawy prawo ochrony środowiska ma określać przede wszystkim:

- 1) cele ekologiczne;
- 2) priorytety ekologiczne;
- 2a) poziomy celów długoterminowych;
- 3) rodzaj i harmonogram działań proekologicznych;
- 4) środki niezbędne do osiągnięcia celów, w tym mechanizmy prawno-ekonomiczne i środki finansowe.

Sporządzony Program ochrony środowiska dla Miasta Sławno jest spójny z dokumentami wyższego szczebla, do których należą:

- Polityka ekologiczna państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016,
- Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020,
- Program Ochrony Środowiska Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2012 – 2015 z uwzględnieniem perspektywy 2016 – 2019,
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego,
- Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Sławieńskiego na lata 2011 – 2014 z perspektywą do 2018r.,
- Strategia rozwoju Powiatu Sławieńskiego do roku 2015,
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Sławno.

Zgodnie z art. 55 ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013, poz. 1235) do „Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Sławno na lata 2015-2018, z perspektywą do roku 2021”, należy dołączyć pisemne podsumowanie zawierające uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych, a także informację, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione:

1. ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko

W Prognozie przedstawiono informacje o zawartości Programu ochrony środowiska oraz przedstawiono ponadlokalne uwarunkowania ochrony środowiska wynikające z dokumentów strategicznych wyższego szczebla. Stwierdzono zgodność Programu ochrony środowiska z celami i kierunkami innych strategii. W wyniku analizy i oceny istniejącego stanu środowiska wskazano na istniejące problemy środowiskowe istotne z punktu widzenia Programu ochrony środowiska. Wskazano, że odstępianie od wdrażania zapisów przedmiotowego dokumentu

oznaczać będzie odstępnie od obowiązku realizacji strategicznych celów ochrony środowiska w kontekście szerszej perspektywy postrzegania tej problematyki. Brak realizacji Programu ochrony środowiska przyczyniać się będzie do utrwalania oraz występowania negatywnych tendencji w środowisku, zwłaszcza w zakresie: jakości wód podziemnych i powierzchniowych, terenów pozostających pod presją szkodliwego oddziaływania ruchu komunikacyjnego oraz zagrożenia dla obszarów objętych ochroną prawną.

W ramach Prognozy oddziaływania na środowisko dokonano analizy i oceny znaczących oddziaływań na środowisko. Oceną objęto przede wszystkim takie elementy środowiska jak: różnorodność biologiczna, ludzie, zwierzęta, rośliny, woda, powietrze i klimat, powierzchnia ziemi, krajobraz, zasoby naturalne, zabytki i dobra materialne.

Zidentyfikowano oddziaływania na środowisko poszczególnych zadań w odniesieniu do poszczególnych aspektów środowiskowych. Przedstawiono je w sposób pozwalający na łatwą identyfikację aspektów środowiskowych. Sumaryczna analiza oddziaływań wykazała, że realizacja celów i kierunków działań wynikających z Programu ochrony środowiska dla Miasta Sławno - będzie miała zdecydowanie próśrodoowiskowe oddziaływanie, w związku z czym, należy uznać tę realizację za konieczną.

Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania w wyniku realizacji zadań zapisanych w Programie ochrony środowiska, w związku z tym nie przewidziano środków zapobiegających oraz ograniczających negatywne oddziaływanie na środowisko. Realizacja Programu ochrony środowiska dla Miasta Sławno nie przewiduje skutków czy oddziaływań środowiskowych, wymagających przeprowadzenia kompensacji przyrodniczej, w związku z czym nie przewidziano podjęcia takich działań. Proponowane do realizacji przedsięwzięcia w ramach Programu ochrony środowiska mają zdecydowanie pozytywny wpływ na środowisko. Proponowanie rozwiązań alternatywnych dla takich działań nie ma zatem uzasadnienia zarówno z formalnego, jak i ekologicznego punktu widzenia. Wskazano, że zamieszczone w Programie ochrony środowiska propozycje wskaźników monitorowania ich realizacji są właściwe i pozwalają w pełni ocenić zmiany, jakie nastąpią w środowisku w wyniku ich realizacji, a zatem odstąpiono od nakładania konieczności realizacji dodatkowego monitoringu skutków realizacji Programu ochrony środowiska.

2. opinie właściwych organów, o których mowa w art. 57 i 58 (w tym przypadku – Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie oraz Zachodniopomorski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Szczecinie).

Zgodnie z art. 53 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013, poz. 1235) Miasto Sławno wystąpiło z wnioskiem do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska (RDOŚ) w Szczecinie oraz do Zachodniopomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Szczecinie w sprawie odstąpienia od sporządzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko lub ewentualnego ustalenia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko projektu Programu ochrony środowiska dla Miasta Sławno na lata 2015 - 2018 z perspektywą do roku 2021.

Uwzględniając zakres i stopień szczegółowości prognozy ustalony przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie, w piśmie z dnia 07.01.2015 r. (znak: WOPN-OS.410.285.2014.AM), sporządzono Prognozę oddziaływania na środowisko dla Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Sławno.

Po opracowaniu Prognozy oddziaływania na środowisko wystąpiono ponownie z wnioskiem do Zachodniopomorskiego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Szczecinie oraz Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie o zaopiniowanie Programu ochrony środowiska wraz z Prognozą. Zachodniopomorski Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Szczecinie opinią z dnia 25.02.2015r. (znak: NZNS.7040.3.19.2015) poinformował o pozytywnej opinii dla projektu

„Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Sławno na lata 2015-2018 z perspektywą do roku 2021” wraz z „Prognozą oddziaływania na środowisko Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Sławno na lata 2015-2018 z perspektywą do roku 2021”. Podobnie Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie pismem z dnia 12.06.2015r. (znak:WOPN-OS.410.29.2015.AM) poinformował o pozytywnym zaopiniowaniu Programu ochrony środowiska wraz z Prognozą.

Program Ochrony Środowiska dla Miasta Sławno na lata 2015-2018 z perspektywą do roku 2021 oraz Prognozę oddziaływania na środowisko dla Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Sławno na lata 2015-2018 z perspektywą do roku 2021 poddano konsultacjom społecznym przed ich wysłaniem do zaopiniowania Zarządowi Powiatu Sławieńskiego.

3. zgłoszone uwagi i wnioski

Zgodnie z art. 54 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2013, poz. 1235), Burmistrz Sławna zapewnił możliwość udziału społeczeństwa w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko projektu Programu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

Burmistrz Sławna podał do publicznej wiadomości informację o opracowaniu Programu ochrony środowiska wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko oraz o możliwości zapoznania się ich treścią i składania uwag i wniosków od 04.12.2014r. do 21.12.2014r. We wskazanym terminie nie wpłynęły żadne uwagi do przedmiotowych dokumentów.

W celu dopełnienia obowiązku wynikającego z art. 17 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 ze zm.), Program Ochrony Środowiska został przekazany do zaopiniowania przez organ wykonawczy Powiatu Sławieńskiego. „Program Ochrony Środowiska dla Miasta Sławno na lata 2015 - 2018 z perspektywą do roku 2021” został pozytywnie zaopiniowany przez Zarząd Powiatu Sławieńskiego pismem z dnia 08.09.2015r. (znak:BS.600.3.2015.III)

4. wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, jeśli zostało przeprowadzone

Zadania uwzględnione w Programie ochrony środowiska z uwagi na rodzaj i charakter nie będą źródłem oddziaływań na terytorium innych państw. Skala przedsięwzięć zaproponowanych w dokumencie ma charakter lokalny i w związku z tym nie wymaga przeprowadzenia postępowania w sprawie transgranicznego oddziaływania, o którym mowa w Dziale VI, Rozdział 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013, poz. 1235).

5. propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu

Zgodnie z art. 18 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r., Nr 25, poz. 150 z późn. zm.) organ wykonawczy gminy co 2 lata sporządza raport z wykonania „Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Sławno na lata 2015-2018 z perspektywą do roku 2021”, który przedstawia radzie miejskiej. W prognozie oddziaływania na środowisko wskazano, że zamieszczone w Programie ochrony środowiska propozycje wskaźników monitorowania ich realizacji są właściwe i pozwalają w pełni ocenić zmiany, jakie nastąpią w środowisku w wyniku ich realizacji, a zatem odstąpiono od nakładania konieczności realizacji dodatkowego (tj. szerszego niż w Programie ochrony środowiska) monitoringu skutków realizacji postanowień Programu.

W świetle powyższego podjęcie przedmiotowej uchwały jest zasadne.